

د.و. ۱۵۳

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961138420

กรมศิลปากร

วันที่	19 / 11 / 44
เลขที่	1035
ชื่อ	๑๑
ปี	๑๙๔๔
	๒๕๓๗

อนุสรณ์

งานเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานเพลิงศพ

หม่อมหลวงเสรี ปราโมช ต.ม. , ต.ช. , ต.จ.

ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส

วันเสาร์ที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

หมายรับสั่งที่ ๒๒๒๑๘

(แบบ ก.)

สำนักพระราชวัง

1 พฤศจิกายน 2537

หม่อมหลวงเสรี ปราโมช ต.ช..ต.ม.,ต.จ. อายุ 62 ปี อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
กราบถวายบังคมลาถึงแก่กรรมด้วยโรคภาวะการทำงานของหัวใจล้มเหลว และมะเร็งลำไส้ใหญ่
ณ โรงพยาบาลกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน 2537 เวลา ๐๐.3๐ น.
วันเดียวกันนี้ เวลา 17.๐๐ น. ขอรับพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ พร้อมด้วยเครื่อง
เกียรติยศประกอบศพ ณ ศาลาเฉลิมธานีวงศ์ วิชาดุทอง กรุงเทพมหานคร
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเชิญผู้ประกอบศพ.

ประจักษ์/พิมพ์/ท.พรม/ทวน

วัน	หน้าที่	พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเวียน เจ้าภาพศพ หม่อมหลวงเสรี ปราโมช	
	เพื่อทราบ	
	เครื่องประกอบเกียรติยศที่พระราชทานมานี้ และเจ้าพนักงานเฝ้าปฏิบัติ	
	เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.	

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่ง
โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

หมายรับสั่งที่ ๒๒๒๕๑

(แบบ ก.)
สำนักพระราชวัง

2 พฤศจิกายน 2537

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ นายสัญญา ชรรณศักดิ์
ประธานองคมนตรี เชิญพวงมาลาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
และของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไปวางที่หน้าหีบศพ หม่อมหลวงเสรี ปราโมช
ต.ช.,ต.ม.,ต.จ. ที่ศาลาขาวลิตฆารวงศ์ วิทยาลัยทอง กรุงเทพมหานคร

วันที่ 2 พฤศจิกายน 2537 เวลา 19.30 น.

ประจักษ์/พิมพ์/...../ทน.

วัน	หน้าที่	พนักงานพระราชพิธี
		นำหมายเวียน เจ้าภาพศพ หม่อมหลวงเสรี ปราโมช
	เพ็ชรกราบ	

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่ง
โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

(แบบ ก.)

หมายรับสั่งที่ ๒๒๒๗๖

สำนักพระราชวัง

๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๗

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนิตถามาตุ โปรดให้
นายวรวิทย์ ช่างแก้ว เชิญพวงมาลาไปวางที่หน้าหีบศพ หม่อมหลวงเสรี ปราโมช ท.ช., ท.ม., ท.จ.
ณ ศาลาเฉลิมลาภวังค์ วิทยาลัยทอ กรุงเทพมหานคร

วันพุธ ที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ เวลา ๑๙.๐๐ น.

ประจักษ์/พิมพ์/...../ทาม.

วัน	หน้าที่ พนักงานพระราชพิธี
	<p>นำหมายเวียน เจ้าภาพศพ หม่อมหลวงเสรี ปราโมช</p> <p>เพื่อทราบ.</p>

ทั้งนี้ ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับสั่ง
โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

หมายรับสั่งที่ ๒๘๓๒

(แบบ ข.)

สำนักพระราชวัง

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๗

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต
ในการพระราชทานเพลิงศพ หม่อมหลวงเสรี ปราโมช ท.ช.,ท.ม.,ท.จ. อภิศักดิ์สภายุแทนราษฎร
ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพมหานคร

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๗ เวลา ๑๐.๐๐ น. บำเพ็ญพระราชกุศลพระราชทานในการออกเมรุ
ณ ศาลาวิชาตุของ พระสงฆ์ ๑๐ รูปสวดพระพุทธมนต์ จบ มีพระธรรมเทศนาถ้อยคำ ๑ แล้วพระสงฆ์ทั้งนั้นถวายพรพระ
รับพระราชทานฉัน

เวลา ๑๙.๓๐ น. พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม

วันเสาร์ ที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๗ เวลา ๑๔.๐๐ น. พระสงฆ์ ๑๐ รูปบังสุกุล เชิญหีบศพขึ้นรถอวประเทียม
จากศาลาวิชาตุของ ไปยังเมรุวัดเทพศิรินทราวาส หยุดรถเชิญหีบศพเวียนเมรุ แล้วเชิญขึ้นตั้งบนจิตกาธาน

เวลา ๑๗.๐๐ น. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนิน
ไปในการพระราชทานเพลิง

วันอาทิตย์ ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๓๗ เวลา ๐๗.๐๐ น. พระราชทานผ้าไตร และภัตตาหารสามหา
ในการเก็บอัฐิ.

ประณีต/พิมพ์/พิมพ์/ทาน.

วัน	หน้าที่	พนักงานพระราชพิธี
		นำหมายเวียน เจ้าภาพศพ หม่อมหลวงเสรี ปราโมช
	เพื่อทราบ	
		เรื่องประกอบเกี่ยวกับพิธีพระราชทานเมรุ และเจ้าพนักงานตามปฏิบัติ
		เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่ง
โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

(แบบ ก.)

หมายรับสั่งที่ ๒๕๓๘๘

สำนักพระราชวัง

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๗

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปในการ
พระราชทานเพลิงศพ หม่อมหลวงเสรี ปราโมช ท.ช.,ท.ม.,ท.จ. ที่เมรุวัดเทพศิรินทราวาส
กรุงเทพมหานคร

วันเสาร์ ที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๗ เวลา ๑๗.๐๐ น.
แต่งกายเครื่องแบบปกติขาว ไว้ทุกข์.

ประจักษ์/พิมพ์/...../ทวน

วัน	หน้าที่ ..... พนักงานพระราชพิธี
	<p>นำหมายเวียน เจ้าภาพศพ หม่อมหลวงเสรี ปราโมช เพื่อทราบ.</p>

ทั้งนี้ ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่ง
โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

หม่อมหลวงเสรี ปราโมช ล้มป่วยลงเมื่อกลางเดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๓๗ เมื่อความทราบฝ่าละออง
ธุลีพระบาท สมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ ได้ทรงมีพระเมตตา พระราชทานแจกันดอกไม้เยี่ยมที่บ้านพัก
เมื่อปลายเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งนำความซาบซึ้งให้แก่หม่อมหลวงเสรี ปราโมช เป็นอย่างยิ่ง

หม่อมหลวงเสรี ปราโมช ได้ถวายบังคมลาถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๓๗ ด้วย
โรควะการทำงานของหัวใจล้มเหลว และมะเร็งลำไส้ใหญ่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานน้ำหลวงอาบศพ
พร้อมด้วยเครื่องเกียรติยศ และพระราชทานหีบศพคืน ทั้งพระราชทานพวงมาลาของทั้งสองพระองค์มาวางหน้าศพ
และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์ในการพระราชทานเพลิงศพ

ในวาระสุดท้าย สมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระเมตตาเสด็จพระราชดำเนินพระ
ราชทานเพลิงศพ หม่อมหลวงเสรี ปราโมช ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส พระราชทานผ้าไตร และภัตตาหารสาม
หาบในการเก็บอัฐิ

ข้าพระพุทธเจ้า ขอพระราชทานน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายบังคมเบื้องพระยุคลบาท
ด้วยจิตสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นหาที่สุดมิได้

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช
ท่านผู้หญิงอุศนา ปราโมช ณ อยุธยา
นางทิพยวดี ปราโมช ณ อยุธยา
นายคำณ ปราโมช ณ อยุธยา
นางสาวขวัญวีรี ปราโมช ณ อยุธยา
นายอชิตะ ปราโมช ณ อยุธยา
นายทัตสุระ ปราโมช ณ อยุธยา

สำนึกในพระกรุณาธิคุณ

เมื่อหม่อมหลวงเสรี ปราโมช ได้กราบถวายบังคมลาถึงแก่อนิจกรรม ความทราบฝ่าละออง
พระบาท สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราช
ทานพวงมาลาวางหน้าหีบศพ

ข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายบังคมแทบเบื้องพระยุคลบาท ด้วยความ
สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช
ท่านผู้หญิงอุศนา ปราโมช ณ อยุธยา
นางทิพย์วดี ปราโมช ณ อยุธยา
นายคำณ ปราโมช ณ อยุธยา
นางสาวขวัญวี ปราโมช ณ อยุธยา
นายอชิตะ ปราโมช ณ อยุธยา
นายทัตสุระ ปราโมช ณ อยุธยา

สำนึกในพระกรุณาธิคุณ

เมื่อหม่อมหลวงเสรี ปราโมช ได้กราบถวายบังคมลาถึงแก่อนิจกรรม และความทราบฝ่า
ละอองพระบาท สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรด
กระหม่อม พระราชทานพวงมาลาวางหน้าหีบศพ

ข้าพระพุทธเจ้า ขอสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช
ท่านผู้หญิงอุศนา ปราโมช ณ อยุธยา
นางทิพยวดี ปราโมช ณ อยุธยา
นายคำรณ ปราโมช ณ อยุธยา
นางสาวขวัญวี ปราโมช ณ อยุธยา
นายอชิตะ ปราโมช ณ อยุธยา
นายทัศนัย ปราโมช ณ อยุธยา

สำนึกในพระกรุณาธิคุณ

เมื่อหม่อมหลวงเสรี ปราโมช ได้กราบถวายบังคมลาถึงแก่อนิจกรรม และความทราบฝ่าพระบาท สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ได้ทรงพระกรุณาพระราชทานพวงมา ลาวางหน้าหีบศพ

ข้าพระพุทธเจ้า ขอสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า

หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช

ท่านผู้หญิงอุศนา ปราโมช ณ อยุธยา

นางทิพวดี ปราโมช ณ อยุธยา

นายคำรณ ปราโมช ณ อยุธยา

นางสาวขวัญวี ปราโมช ณ อยุธยา

นายอชิตะ ปราโมช ณ อยุธยา

นายทัศนัย ปราโมช ณ อยุธยา

สำนึกในพระกรุณาธิคุณ

เมื่อหม่อมหลวงเสรี ปราโมช ได้กราบถวายบังคมลาถึงแก่อนิจกรรม และความทราบฝ่าพระบาท สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ได้พระกรุณาประทานพวงมาลาวางหน้าหีบศพ และยังได้เสด็จมาในงานพระราชทานเพลิงศพ

ข้าพระพุทธเจ้ารู้สึกซาบซึ้ง และสำนึกในพระกรุณาธิคุณอย่างล้นพ้น

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า

หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช

ท่านผู้หญิงอุศนา ปราโมช ณ อยุธยา

นางทิพวดี ปราโมช ณ อยุธยา

นายคำรณ ปราโมช ณ อยุธยา

นางสาวขวัญวี ปราโมช ณ อยุธยา

นายอชิตะ ปราโมช ณ อยุธยา

นายทัตสุระ ปราโมช ณ อยุธยา

สำนึกในพระกรุณาธิคุณ

เมื่อหม่อมหลวงเสรี ปราโมช ได้กราบถวายบังคมลาถึงแก่อนิจกรรม สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญาสิริวัฒนาพรรณวดี ทรงพระกรุณาพระราชทานพวงมาลาวางหน้าหีบศพ ข้าพระพุทธเจ้ารู้สึกซาบซึ้ง และสำนึกในพระกรุณาธิคุณอย่างล้นพ้น

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า

หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช

ท่านผู้หญิงอุศนา ปราโมช ณ อยุธยา

นางทิพย์วดี ปราโมช ณ อยุธยา

นายคำรณ ปราโมช ณ อยุธยา

นางสาวขวัญวรี ปราโมช ณ อยุธยา

นายอชิตะ ปราโมช ณ อยุธยา

นายทัตสุระ ปราโมช ณ อยุธยา

สำนึกในพระเมตตา

เมื่อหม่อมหลวงเสรี ปราโมช ได้กราบทูลลาถึงแก่นิจกรรม พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า
โสมสวลี พระวรราชทินนิตตามาตุ ได้ประทานพวงมาลาวางหน้าหีบศพ
ข้าพระพุทธเจ้า รู้สึกซาบซึ้ง และสำนึกในพระกรุณาธิคุณอย่างล้นพ้น

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า

หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช

ท่านผู้หญิงอุศนา ปราโมช ณ อยุธยา

นางทิพยดี ปราโมช ณ อยุธยา

นายคำณ ปราโมช ณ อยุธยา

นางสาวขวัญวี ปราโมช ณ อยุธยา

นายอชิตะ ปราโมช ณ อยุธยา

นายหัตถ์สุระ ปราโมช ณ อยุธยา

แจกันดอกไม้พระราชทานจากสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ

ภาพถ่ายโดยหม่อมหลวง เสรี ปราโมช

เห็นกันอยู่เมื่อเช้า
สายอยู่สุขสบาย
บ่ายยังรื่นเริงกาย
เย็นอยู่หยอกลูกด้วย

สายคาย
บ่ายม้วย
เย็นดับชีพนา
ค่ำม้วยดับสูญ

มรณานุสสติ

พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ประวัติย่อหม่อมหลวงเสรี ปราโมช ต.ม.,ต.ช.,ต.จ.

หม่อมหลวงเสรี ปราโมช เกิดที่ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นบุตรคนโตของ หม่อมราชวงศ์เสนีย์ และ ท่านผู้หญิงอุศนา ปราโมช มีน้องร่วมบิดามารดาสองคนคือ

หม่อมหลวงอัสนี ปราโมช และ

หม่อมหลวงนิยนา ปราโมช

การศึกษา

เริ่มการศึกษาขั้นต้นที่โรงเรียนราชินี และโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ บิดาได้รับแต่งตั้งเป็นอัครราชทูตไทยประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐอเมริกา จึงติดตามไปศึกษาต่อที่โรงเรียน Sidwell Friends วอชิงตัน ดี.ซี.

พ.ศ.๒๔๘๘ เดินทางกลับประเทศไทย เข้าศึกษาที่โรงเรียนกรุงเทพฯคริสเตียน เมื่อจบมัธยมปลาย จึงไปศึกษาต่อ ณ โรงเรียน Geelong Grammar ประเทศออสเตรเลีย และโรงเรียน Trent College ประเทศอังกฤษ

พ.ศ.๒๕๐๐ จบปริญญาตรี ทางเศรษฐศาสตร์ (เกียรตินิยม) จาก Jesus College มหาวิทยาลัย Cambridge ประเทศอังกฤษ

การทำงาน

หลังจากจบการศึกษาแล้ว หม่อมหลวงเสรี ปราโมช เข้าทำงานครั้งแรกที่ บริษัทเชลล์แห่งประเทศไทย จำกัด ในตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายขาย

หม่อมหลวงเสรี ปราโมช ทำงานกับบริษัทเชลล์ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๐๕ ในตำแหน่งต่างๆ ในระดับผู้จัดการ ด้านการขาย การวางแผนและการเงิน

พ.ศ.๒๕๐๕ เข้าทำงานที่ธนาคารกรุงเทพฯพาณิชย์การ จำกัดในตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีการ และในขณะเดียวกันดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการผู้จัดการบริษัทสยามธกกิจจำกัด

ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๕ - ๒๕๑๑ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการทั่วไปบริษัทบาโฮมา จำกัดอีกตำแหน่งหนึ่งเพื่อรับผิดชอบการก่อสร้างโรงแรมและศูนย์การค้าอินทรา

พ.ศ. ๒๕๑๕ ลาออกจากธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด เพื่อเล่นการเมือง เป็นผู้ก่อตั้งและเป็นประธานกลุ่มหนุ่มพรรค
ประชาธิปัตย์

พ.ศ.๒๕๒๖ ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร เขต ๒ สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ดำรงตำแหน่งกรรมการกลางพรรค
ประชาธิปัตย์เป็นเวลาหลายปีติดต่อกัน

ระหว่างที่เป็นผู้แทนราษฎร ได้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมาธิการงบประมาณ กรรมาธิการการเศรษฐกิจ และกรรมาธิการตรวจรายงาน
การประชุม

ในช่วงที่เป็นผู้แทนราษฎรได้รับเชิญจากสภาผู้แทนราษฎรของประเทศต่างๆ ให้นำคณะไปดูงานด้านเศรษฐกิจในต่างประเทศหลายครั้ง
อาทิ ประเทศในกลุ่มอาเซียน สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ ฮ่องกง ออสเตรเลียและเยอรมนี เป็นต้น

หลังจากยุติชีวิตด้านการเมือง หม่อมหลวงเสรี ปราโมช หันมาทำธุรกิจส่วนตัว

ชีวิตส่วนตัว

หม่อมหลวงเสรี ปราโมช สมรสกับนางสาวทิพย์วดี มาลากุล ณ อยุธยา โดยที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ประกอบพิธีสมรสพระราชทาน เมื่อพ.ศ. ๒๕๐๗ และต่อมาได้พระราชทานนามแก่ธิดาและบุตร พร้อมพระราชทานเสมาทองคำ ภ.ป.ร.

หม่อมหลวงเสรี ปราโมชมีบุตรชาย ๓ คนและธิดา ๑ คนคือ

นายคำรณ ปราโมช ณ อยุธยา

นางสาวขวัญวรี ปราโมช ณ อยุธยา

นายอชิตะ ปราโมช ณ อยุธยา

นายหัตสุระ ปราโมช ณ อยุธยา

หม่อมหลวงเสรี ปราโมช ได้รับใช้ใต้เบื้องพระยุคลบาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวงอ.ส.วันศุกร์เป็นเวลานานร่วมยี่สิบปี จึงได้
กราบถวายบังคมทูลลาออกมาเพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อกลางเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๓๗ หม่อมหลวงเสรี
ปราโมชเข้ารับการตรวจร่างกาย เนื่องจากมีอาการปวดหลัง ปรากฏว่าเป็นโรคมะเร็งที่ลำไส้ใหญ่ ซึ่งได้ลามไปถึงส่วนอื่นๆของร่างกาย

ถึงแก่กรรมด้วยภาวะการทำงานของหัวใจล้มเหลว และมะเร็งลำไส้ใหญ่ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๗ เวลา ๐๐.๕๐
นาฬิกา ที่โรงพยาบาลกรุงเทพ

สิริรวมอายุได้ ๖๑ ปี ๗ เดือน ๗ วัน

กลุ่มหนุ่มประชาธิปไตย

ของ

กลุ่มสัมมนาประชาธิปไตย (คนหนุ่ม)

พรรคประชาธิปัตย์ เป็นพรรคการเมืองที่เก่าแก่และมีประวัติอันยาวนานในการต่อสู้เพื่ออุดมการณ์ของระบอบประชาธิปไตยและยืนยงคงอยู่ตลอดมา ขณะที่พรรคการเมืองอื่นๆ ได้เกิดขึ้นและล้มเลิกไป แต่พรรคประชาธิปัตย์จะยืนยาวอยู่ได้ตลอดไปนั้นจะต้องรวมพลังของคนสองรุ่นคือพลังของ 'ผู้สูงอายุ' ซึ่งมีความรู้ ประสบการณ์และความสุขุมรอบคอบ กับพลังของ 'คนหนุ่มคนสาว' ซึ่งมีความกระตือรือร้นและความปรารถนาอันแรงกล้า ที่จะอุทิศชีวิตทำงานรับใช้ประชาชนและประเทศชาติ เข้ามาร่วมกันเป็นพลังเดียวกัน ทำงานเพื่อรักษาไว้ซึ่งอุดมคติของพรรค

นั่นคือแนวความคิดของ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช อดีตหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งได้เล็งเห็นความสำคัญของคนรุ่นหนุ่มสาวที่ควรจะต้องเข้ามามีบทบาทที่สำคัญในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศให้มากขึ้น จึงอยากจะรวมพลังเหล่านั้นเข้ามาเป็นกำลังสำคัญของพรรค และนี่คือจุดกำเนิดของ 'กลุ่มหนุ่มประชาธิปไตย'

ย้อนหลังไปสู่อุดมคติจากปัจจุบันวันนี้ไปประมาณ

๓๐ ปีเศษ ในขณะที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ออกคำสั่งต่างๆ ของคณะปฏิวัติอันมีผลทำให้กลุ่มผู้สนใจทางการเมืองหลายกลุ่มต้องสลายตัวไป แต่...

ยังมีคนหนุ่มอยู่กลุ่มหนึ่งประมาณ ๑๐ คน ได้ยืนหยัดพบปะแสดงความคิดเห็นทางการเมืองกันอยู่อย่างสม่ำเสมอ ด้วยความสนใจและห่วงใยต่อสภาพความเป็นไปของบ้านเมือง คนหนุ่มกลุ่มนี้มีทั้งข้าราชการ นักธุรกิจ นักวิชาการ ฯลฯ

คนเหล่านี้เท่าที่จำและพอเอ่ยชื่อได้คือนายสมัคร เจริญบูรณ์ เศรษฐ, นายสมัคร สุนทรเวช, นายมงคล สิมะโรจน์, นายกล้าณรงค์ จันทิก, นายจารุต จารุปรกรณ์, นายกรรชิต มัลลียงศ์, นายชาติชาย จุลละจาริต, นายสติ ศรีบุญเรือง และนายสิทธิพันธ์ ศรีเพ็ญ

ทั้งสิบคนได้เข้าบ้านหลังหนึ่งที่ถนนปฏิพัทธ์ สะพานควาย เป็นที่พบปะกัน โดยช่วยกันออกค่าเช่าบ้านคนละประมาณ ๑๐๐ บาทเศษต่อเดือน กำหนดพบกันทุกบ่ายวันเสาร์ จะเอาข่าวสารที่ได้มารวมกันและแสดงความคิดเห็นวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ด้วยความเป็นห่วงบ้านห่วงเมือง ซึ่งก็ทำกันได้เพียงแค่นั้น

หาเสียงเขตสัมพันธวงศ์ กทม.

กลุ่มหนุ่มเยอรมันชมกลุ่มหนุ่มประชาธิปไตย

เมื่อวันพุธที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๒๒ นายสมัคร เจริญบูรณ์ นายกรัฐมนตรีของไทย ได้เดินทางไปเยือนเยอรมนีเป็นเวลา ๑๐ วัน ในการนี้ นายสมัคร ได้เข้าร่วมการประชุมของสมาคมนักธุรกิจไทยในเยอรมนี ซึ่งจัดขึ้นที่เมืองแฟรงก์เฟิร์ต โดย นายสมัคร ได้กล่าวถึงสถานการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบันและนโยบายของรัฐบาลไทยที่มีต่อต่างประเทศ นายสมัคร ได้กล่าวถึงความสำเร็จของประเทศไทยในด้านเศรษฐกิจและสังคม และขอบคุณสมาคมนักธุรกิจไทยในเยอรมนีที่ให้การต้อนรับและอำนวยความสะดวกแก่คนไทยในเยอรมนี นายสมัคร ได้กล่าวถึงโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและเยอรมนีในด้านต่างๆ และหวังว่าทั้งสองประเทศจะมีความสัมพันธ์ที่ดีและเจริญรุ่งเรืองต่อไป

ส.ส.เปิดอภิปราย ไม่ไว้ใจประภาส

คำขวัญการหา ส.ส.พรรคเพื่อไทย
คดี 207 ล้างแค้นการเมืองไทย

พรรคเพื่อไทยได้ประกาศนโยบายเป็น
ผู้นำของประชาชน 2562 ส.ส. ไม่ทิ้งใครไว้
ข้างหลัง เราจะยึดมั่นนโยบายประชานิยม
ของพรรคเพื่อไทย และไปช่วยดูแล
ประชาชนให้มีความสุข มีงาน มีเงิน และ
มีความสงบสุขในสังคมไทย

สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์
เปิดอภิปรายเพื่อคัดค้าน
สมาชิกพรรคเพื่อไทยที่
ไม่ไว้ใจประภาส

สมาชิกพรรคเพื่อไทยที่
ไม่ไว้ใจประภาส

ด้วยญัตติเปิดอภิปราย เสนีย์เตือนให้รอบคอบ

ส.ส.กลุ่มหมุ่มพรรคประชาธิปัตย์ ที่หนังสือยื่น
คำขอหารือพรรคให้มีการประชุมพรรคเพื่อเสนอต่อ
รัฐบาลขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อไม่ไว้ใจรัฐบาล
แต่ ม.ร.ว.เสนีย์ว่า เรื่องนี้ต้องคิดหนักถึงให้
เสียก่อน อีกประการหนึ่งนั้น เป็นห่วงเรื่องเสียง
ไม่เอะพอ

มีรายงานข่าวจากพรรค
ประชาธิปัตย์แจ้งว่า ขณะนี้
ส.ส. กลุ่มหมุ่ม ของ พรรค
ประชาธิปัตย์ ได้มีการปรึก
ษาหารือกัน พร้อมกันนั้น
ก็ได้มีหนังสือถึง ม.ร.ว.เสนีย์
ปราโมช หัวหน้าพรรคขอ
ให้เรียกประชุมพรรค เพื่อ
พิจารณาและยื่นเสนอต่อรัฐ

ส.ส.ชุดเปิดอภิปรายทั่วไป
ไม่ไว้ใจใครรัฐบาล โดย
ให้เหตุผล อันเกี่ยวข้องกับ
เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเมื่อ
เร็วๆ นี้ 4 ประการ คือ
(รับต่อที่ 16)

เริ่มเข้าสู่ประชาธิปัตย์

คนหนุ่มกลุ่มนี้ยังคงพบปะกันอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องอดทน โดยยังมองไม่เห็นอนาคตของกลุ่มว่าจะเดินอย่างไรต่อไป จนกระทั่งแสงสว่างเริ่มเปิดช่องเมื่อนายสมัคร เจียมบุรณเศรษฐ สมาชิกของกลุ่มคนหนึ่ง ได้รับเลือกจากพรรคประชาธิปัตย์ให้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลกรุงเทพฯ แทนสมาชิกผู้หนึ่งซึ่งถึงแก่กรรม และนายสมัคร เจียมบุรณเศรษฐได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาเทศบาลกรุงเทพฯ

ในเวลาต่อมาความจึงได้ทราบถึง ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์เกี่ยวกับเรื่องของคนหนุ่มกลุ่มนี้ ท่านมีความสนใจมากจึงได้สั่งให้นายสมัคร เจียมบุรณเศรษฐพาเข้าไปพบ ท่านได้ซักถามรายละเอียดต่างๆ ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ท่านบอกว่า ท่านเห็นความสำคัญของพลังคนหนุ่มสาว จึงอยากให้มาประสานกับผู้อาวุโสเพื่อร่วมกันทำงาน ช่วยชาติบ้านเมืองต่อไป และเพื่อเป็นการช่วยเหลือไม่ให้ต้องเสียเงินค่าเช่าบ้าน ท่านยินดีให้ไปใช้สถานที่พรรคประชาธิปัตย์ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนสุขุมวิท ซอย ๑๕ เป็นที่ประชุมกัน พวกคนหนุ่มจึงได้ย้ายเข้าไปพบปะกันที่ทำการพรรคตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

กลุ่มสัมมนาประชาธิปัตย์

เมื่อเข้ามาใช้ที่ทำการพรรคแล้ว กลุ่มคนหนุ่มเหล่านี้ก็ยังคงพบปะสนทนาวิจารณ์การเมืองกันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะมีผู้อาวุโสท่านหนึ่งของพรรค คือคุณ

หลวงประกอบนิติสารมานั่งสังเกตการณ์เฝ้าดูอย่างเงียบๆ

หลายๆครั้งผ่านไป ในที่สุดวันหนึ่งท่านได้พูดขึ้นว่า ท่านเห็นถึงความตั้งใจดี และสนใจในเรื่องบ้านเมือง ท่านจึงอยากจะสอนวิชาการเมืองให้เป็นเรื่องเป็นราว ขอให้ไปชักชวนกันมาให้มากกว่านี้

ท่านได้ทำเรื่องขออนุมัติต่อพรรค จัดการเปิดอบรมคนหนุ่มคนสาวในทางการเมืองขึ้น โดยใช้ชื่อว่า 'กลุ่มสัมมนาประชาธิปัตย์' สังกัดอยู่ในพรรคประชาธิปัตย์ คำว่า 'หนุ่ม' ในที่นี้ ไม่ได้หมายความว่าถึงอายุ แต่หมายถึงหนุ่มในด้านความคิดซึ่งมีความตั้งใจและมีความกล้าที่จะแสดงความคิด กล้าที่จะรับผิดชอบ ตอนนี้เองได้มีคนหนุ่มสาวหลากหลายอาชีพและวงการเข้าร่วมด้วยจำนวนมาก ในจำนวนนี้มีบุคคลสำคัญท่านหนึ่งได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มสัมมนาประชาธิปัตย์ด้วย บุคคลท่านนี้คือ ม.ล.เสรี ปราโมช บุตรชายคนโตของ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช และม.ล.เสรี ปราโมช ได้มีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อกลุ่มในเวลาต่อมา

กำเนิดชื่อกลุ่มหนุ่มประชาธิปัตย์

คุณหลวงประกอบนิติสาร ได้ถ่ายทอดความรู้อะไรเกี่ยวกับการเมืองโดยเล่าเหตุการณ์ที่สำคัญๆในอดีตให้ฟัง ตลอดจนวิเคราะห์สภาพเหตุการณ์และปัญหาต่างๆทั้งในทางบวก ทางลบเป็นที่สนใจของสมาชิกกลุ่มเป็นอย่างมาก จนกระทั่งท่านได้ถึงแก่นิจกรรมลง และไม่มีผู้ใหญ่ในพรรคมาดำเนินการต่อ แต่กลุ่มก็ยังมี

พ.ศ. ๒๕๒๖

มีนบุรี พ.ศ. ๒๕๒๘

กับเพื่อน ส.ส.

หาเสียงเขต ๒ กทม.

ปราศัยหาเสียง

เยี่ยมประชาชนเขต๒ กทม.

เยี่ยมประชาชนเขตปทุมวัน กทม.

หน่วยแพทย์เคลื่อนที่เขต๒ กทม.

๓ ส.ส.เขต๒ กทม. กับผู้ร่วมงานหาเสียง พ.ศ.๒๕๒๖

๓ ส.ส.เขต๒ กทม. พ.ศ.๒๕๒๖

หาเสียงที่นครปฐม พ.ศ.๒๕๑๕

หาเสียง พ.ศ.๒๕๒๕

การพบปะกันอยู่อย่างสม่ำเสมอ ไม่ได้สลายตัวไป

ต่อมาได้เกิดเหตุการณ์สำคัญขึ้นอย่างหนึ่งในบ้านเมือง เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ทางกลุ่มได้ทำการวิเคราะห์สถานการณ์ และมีมติว่า ควรให้พรรคประชาธิปัตย์ยื่นมติเปิดอภิปรายทั่วไป ไม่ไว้วางใจจอมพลประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในขณะนั้น

กลุ่มได้เปิดแถลงข่าวที่ร้านจิตโกชนา ถนนสุขุมวิท มีสื่อมวลชนมาทำข่าวจำนวนมากได้มีการลงข่าวอย่างครึกโครม และสื่อมวลชนเองเป็นผู้ตั้งชื่อกลุ่มนี้ว่า 'กลุ่มหนุ่มประชาธิปัตย์' ซึ่งก็ได้ใช้ชื่อนี้กันตลอดมา

การจัดตั้งองค์กรของกลุ่มหนุ่ม

เมื่อได้เสนอความเห็นในเรื่องการเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจดังกล่าวแล้ว ต่อมาทางพรรคประชาธิปัตย์ก็ได้ดำเนินการตามความเห็นของกลุ่มหนุ่ม จึงทำให้กลุ่มหนุ่มได้รับความไว้วางใจให้ดำเนินการต่างๆ ของพรรคมากขึ้น

ทางสมาชิกของกลุ่มจึงมีความเห็นกันว่า ทางกลุ่มควรจะได้จัดองค์กรของกลุ่มให้แน่นอน มีการกำหนดผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน จึงได้ร่างข้อบังคับกลุ่มหนุ่มขึ้น และประกาศใช้ สำคัญในข้อบังคับเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ หน้าที่ การดำเนินการ และคณะบุคคลผู้รับผิดชอบของกลุ่มหนุ่ม

การดำเนินการได้แบ่งเป็นฝ่ายต่างๆ อาทิ ฝ่าย

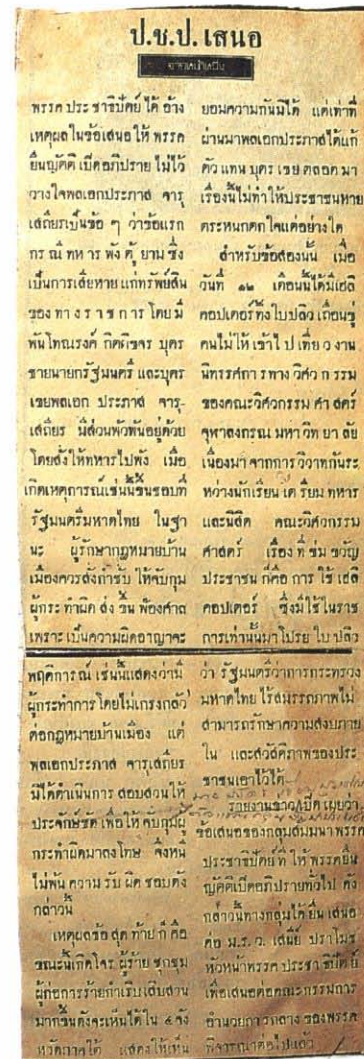
วิชาการ ฝ่ายวางแผน ฝ่ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ ฝ่ายหาเสียง ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายจัดการประชุมสัมมนา ฯลฯ การบริหารงานของกลุ่มให้มีความกระปรี้กระเปร่า การบริหารงานของกลุ่มให้มีความกลมกลืน การกลางใจของกลุ่มหนุ่มเป็นผู้บริหารงาน คณะกรรมการกลางได้รับเลือกจากสมาชิก คณะกรรมการกลางจะเลือกกรรมการกลางผู้หนึ่งขึ้นดำรงตำแหน่งประธานกลุ่มหนุ่มประชาธิปัตย์ ซึ่งที่ประชุมได้เลือก ม.ล.เสรี ปราโมช เป็นประธานกลุ่มหนุ่มประชาธิปัตย์

การดำเนินงานของกลุ่มเป็นไปอย่างกว้างขวาง และมีประสิทธิภาพจึงมีปัญหาในเรื่องที่ทำการของกลุ่ม ท่านผู้หญิงอุศนา ปราโมช จึงได้กรุณาเมตตาให้ใช้บ้านหลังหนึ่งซึ่งอยู่หน้าบ้านของท่านที่ซอยเอกมัย เป็นสถานที่ทำงานของกลุ่มหนุ่ม พร้อมทั้งดูแลความสะดวกให้ทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใช้ต่างๆ รวมทั้งอาหารการกินซึ่งมีสมบูรณ์ ซึ่งพวกสมาชิกกลุ่มได้ระลึกถึงพระคุณตลอดมา

ต่อมาเมื่อประธานกลุ่มหนุ่ม ม.ล.เสรี ปราโมช ได้ต่อเติมอาคารบ้านพักซึ่งอยู่บริเวณพื้นที่ด้านในสุดของบ้านม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ที่ซอยเอกมัยเสร็จ กลุ่มหนุ่มจึงได้ย้ายสถานที่ทำงานไปอยู่ที่บ้าน ม.ล.เสรี ปราโมช

ขณะนั้นเราเรียกเป็นที่รู้จักไม่เพียงแต่สมาชิกของกลุ่มเท่านั้น หากรวมถึงส.ส. และสมาชิกของพรรคด้วยว่า 'หน้าบ้าน' 'หลังบ้าน'

คำว่า 'หน้าบ้าน' หมายถึงบ้านพักของ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ส่วน 'หลังบ้าน' หมายถึงบ้านของ ม.ล.

พรรคฝ่ายค้าน เยอรมัน รับ จะ ช่วยไทย

ประณามกลุ่มหมุมของป.ช.ป. เชิญฝ่ายค้านไปเยี่ยมเยอรมัน

สมาชิกกลุ่มหมุมพรรคการเมืองฝ่ายค้านของชาติเยอรมันที่เยอรมนี "คริสเตียน มิโนเชอ" ซึ่งได้ลงนามสนับสนุนขอความช่วยเหลือในกรณีนี้โดยอ้างถึงสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้เป็นอย่างดี

มิโนเชอได้ เรียกร้องให้สมาชิกรัฐสภาเยอรมันและสมาชิกรัฐสภาไทยที่สนใจในเรื่องนี้ไปเยี่ยมเยอรมัน

มิโนเชอได้ เรียกร้องให้สมาชิกรัฐสภาเยอรมันและสมาชิกรัฐสภาไทยที่สนใจในเรื่องนี้ไปเยี่ยมเยอรมัน

มิโนเชอได้ เรียกร้องให้สมาชิกรัฐสภาเยอรมันและสมาชิกรัฐสภาไทยที่สนใจในเรื่องนี้ไปเยี่ยมเยอรมัน

ฝ่ายค้านได้ ส.ป.ท. “ประณามันแหละที่ทำให้แตกร้าง”

สภาบริหารพรรคประชาธิปัตย์เห็นด้วยกับข้อเสนอของ ส.ป.ท. ที่ได้เปิดอภิปรายถึงปัญหาวิกฤติของประเทศไทยว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประยุทธ์จันทร์โชติธรรมได้เป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหาประเทศไทย

สภาบริหารพรรคประชาธิปัตย์เห็นด้วยกับข้อเสนอของ ส.ป.ท. ที่ได้เปิดอภิปรายถึงปัญหาวิกฤติของประเทศไทยว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประยุทธ์จันทร์โชติธรรมได้เป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหาประเทศไทย

สภาบริหารพรรคประชาธิปัตย์เห็นด้วยกับข้อเสนอของ ส.ป.ท. ที่ได้เปิดอภิปรายถึงปัญหาวิกฤติของประเทศไทยว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประยุทธ์จันทร์โชติธรรมได้เป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหาประเทศไทย

เสรี ปราโมช แต่คำว่า ‘หน้าบ้าน หลังบ้าน’ ในที่นี้ ไม่ได้หมายความว่าไม่ต่ออย่างที่พูดจกกันโดยทั่วไป เพราะหลังบ้านในที่นี้หรือถ้าจะพูดกันตรงๆ ก็คือตัว ม.ล.เสรี ปราโมช ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นกำลังสำคัญของพรรคประชาธิปัตย์ตลอดมา

ดังนั้น หลังบ้าน หน้าบ้านจึงมีความผูกพันและความสำคัญใกล้เคียงกัน มีผู้ไปมาหาสู่ร่วมกันเสมอและในการประชุมระดับสำคัญๆ ของประเทศ อาทิ การจัดตั้งรัฐบาล ก็ได้ใช้หลังบ้านเป็นที่ประชุม บทบาทของกลุ่มหมุมได้เข้มขึ้นมาก

ทางพรรคประชาธิปัตย์ได้ให้ความไว้วางใจมอบหมายงานต่างๆ ให้ทำตลอดเวลา อาทิ ในด้านทางวิชาการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ เป็นผู้ดำเนินการจัดการประชุมใหญ่ของพรรค เข้าช่วยในด้านการหาทุน หาผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง ช่วยวางแผนกลยุทธ์และดำเนินการในเรื่องการหาเสียงเลือกตั้ง ฯลฯ

นอกจากจะทำงานให้พรรคในเรื่องดังกล่าวแล้ว กลุ่มหมุมยังเป็นเวทีที่จะส่งเสริมสนับสนุนคนหนุ่มที่มีความปรารถนาจะรับใช้ชาติได้มีโอกาสศึกษาและก้าวขึ้นสู่เวทีการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

ดังนั้น หากสมาชิกกลุ่มคนใดประสงค์จะลงสมัครรับเลือกตั้ง ทางกลุ่มจะพิจารณาและถ้าเห็นเหมาะสม ก็จะเสนอพรรคต่อไป เมื่อได้รับเลือกจากพรรคให้ลงสมัครรับเลือกตั้งแล้วทางสมาชิกจะช่วยให้ทั้งในด้านการหาเสียง ทุนทรัพย์ ฯลฯ และถึงแม้ว่าจะไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มหมุม แต่หากผู้สมัครรับ

เลือกตั้งของพรรคคนใดเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมและมีปัญหาขาดแคลนในการเลือกตั้ง ทางกลุ่มหมุมก็จะช่วยเหลือไปตามที่เห็นสมควรและตามความสามารถ ซึ่งก็มีอยู่เป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ยังมีสมาชิกอีกส่วนหนึ่งซึ่งไม่ประสงค์จะเล่นการเมืองโดยการลงสมัครรับเลือกตั้ง แต่มีความตั้งใจจริงที่จะทำงานเพื่อประโยชน์ของบ้านเมือง ก็จะช่วยเหลืองานทางด้านอื่นเช่น ด้านวิชาการ เป็นต้น

การยุติบทบาทของกลุ่มหมุม

ในช่วงนั้นการเมืองได้เข้มข้นมาก พรรคประชาธิปัตย์ได้รับความนิยมจากประชาชนอย่างสูงเป็นอันดับหนึ่ง จึงเป็นผู้จัดตั้งรัฐบาล สมาชิกของกลุ่มหมุมหลายคนได้ก้าวขึ้นไปเป็นนักการเมืองระดับชาติ อาทิ ม.ล.เสรี ปราโมช, นายสมัคร สุนทรเวช, นายวิระ มุสิกพงศ์ และนายอำนวย สุวรรณศิริ เป็นต้น

ส่วนคนหนุ่มบางคนถึงแม้จะไม่ได้เป็นสมาชิกและผ่านจากกลุ่มหมุม แต่ก็มีความสัมพันธ์ประสานงานกันอย่างใกล้ชิด เช่นนายชวณ หลีกภัย นายบัญญัติ บรรทัดฐาน เป็นต้น

ซึ่งบุคลากรเหล่านี้ต่อมาได้เป็นบุคคลชั้นแนวหน้าและกุมชะตาอนาคตของบ้านเมือง สำหรับบางคนที่เป็นนักวิชาการก็ได้ก้าวขึ้นไปเป็นนักบริหารงานในระดับพรรค ทางกลุ่มหมุมจึงถือว่า การทำงานของกลุ่มได้ประสบความสำเร็จแล้ว บทบาทของกลุ่มหมุม

เยี่ยมคำนับประธานรัฐสภาอินโดนีเซีย พ.ศ. ๒๕๒๘

ดูงานที่ประเทศมาเลเซีย พ.ศ. ๒๕๓๘

เยี่ยมคำนับประธานรัฐสภาเกาหลีใต้ในฐานะหัวหน้าคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย พ.ศ. ๒๕๒๖

เยือนเกาหลีใต้ ๒๕๒๖

เยือนสภาผู้แทนราษฎรไต้หวัน พ.ศ. ๒๕๒๖

เยี่ยมคำนับเลขาธิการประธานาธิบดีไต้หวัน พ.ศ. ๒๕๒๖

เยือนกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. อย่างเป็นทางการในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (๒๕๓๕)

นำสมาชิกสภาเขียนเกาหลีใต้

ประชาธิปไตย เตรียมคว่ำรัฐบาล

ป.ช.ป.เสนอให้พรรค ยื่นญัตติเปิดอภิปราย ไม่ไว้วางใจประภาส

สมาชิกสภาประชาธิปไตยกลุ่มแนวร่วมเสนอญัตติเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจต่อประภาส จรุงเชิษร์ รัฐมนตรีมนตรีมหาดไทย ซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมหาดไทยคนแรกในสมัยรัฐบาลประภาส จรุงเชิษร์

สมาชิกสภาประชาธิปไตยกลุ่มแนวร่วมเสนอญัตติเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจต่อประภาส จรุงเชิษร์ รัฐมนตรีมนตรีมหาดไทย ซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมหาดไทยคนแรกในสมัยรัฐบาลประภาส จรุงเชิษร์

เสนอให้พรรคยื่นญัตติเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ

เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๓๗ กลุ่มสมาชิกสภาประชาธิปไตยกลุ่มแนวร่วมได้ยื่นญัตติเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจต่อประภาส จรุงเชิษร์ รัฐมนตรีมนตรีมหาดไทย ซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมหาดไทยคนแรกในสมัยรัฐบาลประภาส จรุงเชิษร์

การเลือกตั้งครั้งนั้น พรรคประชาธิปัตย์พ่ายแพ้แก่พรรคประชากรไทยในกรุงเทพฯเกือบทุกเขต

ครั้งที่สาม ม.ล.เสรี ปราโมช ได้ลงสมัครรับเลือกตั้ง กรุงเทพมหานครเขต ๒ ร่วมกับนายมารุต บุญนาค พล.ร.ต.สนอง นิสาลักษณ์ ได้รับเลือกตั้งยกทีมเป็นผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร เขต ๒ (ป้อมปราบ ปทุมวัน ฯลฯ)

ตลอดระยะเวลาการทำงานในฐานะผู้แทนราษฎร ม.ล.เสรี ปราโมช ได้อุทิศตนทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ได้ดำรงตำแหน่งกรรมการสำคัญๆ หลายชุด กรรมการรบบประมาณ กรรมการเศรษฐกิจ กรรมการตรวจรายงานการประชุม พร้อมทั้งยังได้รับเชิญให้เป็นหัวหน้าคณะนำทีมไปดูงานด้านเศรษฐกิจอีกหลายประเทศ อาทิประเทศในกลุ่มอาเซียน สหรัฐอเมริกา เกาหลี เยอรมนี ออสเตรเลีย เป็นต้น และยังได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ติดต่อกันหลายสมัยอีกด้วย

ต่อมา ม.ล.เสรี ปราโมช ได้ยุติชีวิตด้านการเมืองหันมาทำธุรกิจส่วนตัว จนกระทั่งล้มป่วยและถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๗

ในฐานะที่ผู้เขียนได้สนิทสนมทำงานใกล้ชิดกับ ม.ล.เสรี ปราโมช ตลอดมาตั้งแต่เป็นกรรมการกลุ่มหนุ่มประชาธิปัตย์ด้วยกัน และเมื่อผู้เขียนได้หยุดบทบาททางด้านการเมืองไปแล้วก็ตาม แต่ก็ไปมาหาสู่กันอยู่ตลอดเวลา

ม.ล.เสรี ปราโมช เป็นบุคคลที่รักชาติบ้านเมือง

อย่างที่สุด ทำงานเสียสละเพื่อส่วนรวมมาโดยตลอด ในแปดสิบเปอร์เซ็นต์แห่งช่วงเวลาที่เราได้พบปะกัน จะเป็นการพูดคุยเรื่องงานของบ้านเมืองทั้งนั้น จะมีการสังสรรค์สนุกสนานกันก็เป็นเพียงส่วนน้อย ถึงแม้ว่า ม.ล.เสรี ปราโมช จะยุติบทบาททางการเมืองแล้วก็ตาม ก็ยังติดตามข่าวคราวอยู่เสมอด้วยความห่วงใย พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ส่วนรวมตลอดมา โดยไม่เคยแสดงตนเพื่อเอาหน้า

การเสียชีวิตของ ม.ล.เสรี ปราโมช เป็นความสูญเสียที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในความรู้สึกรักของประชาชน และเสียดายที่แผ่นดินต้องสูญเสียคนดี ที่อุทิศตนทำงานเพื่อบ้านเมืองอย่างบริสุทธิ์ใจไปอีกคนหนึ่ง

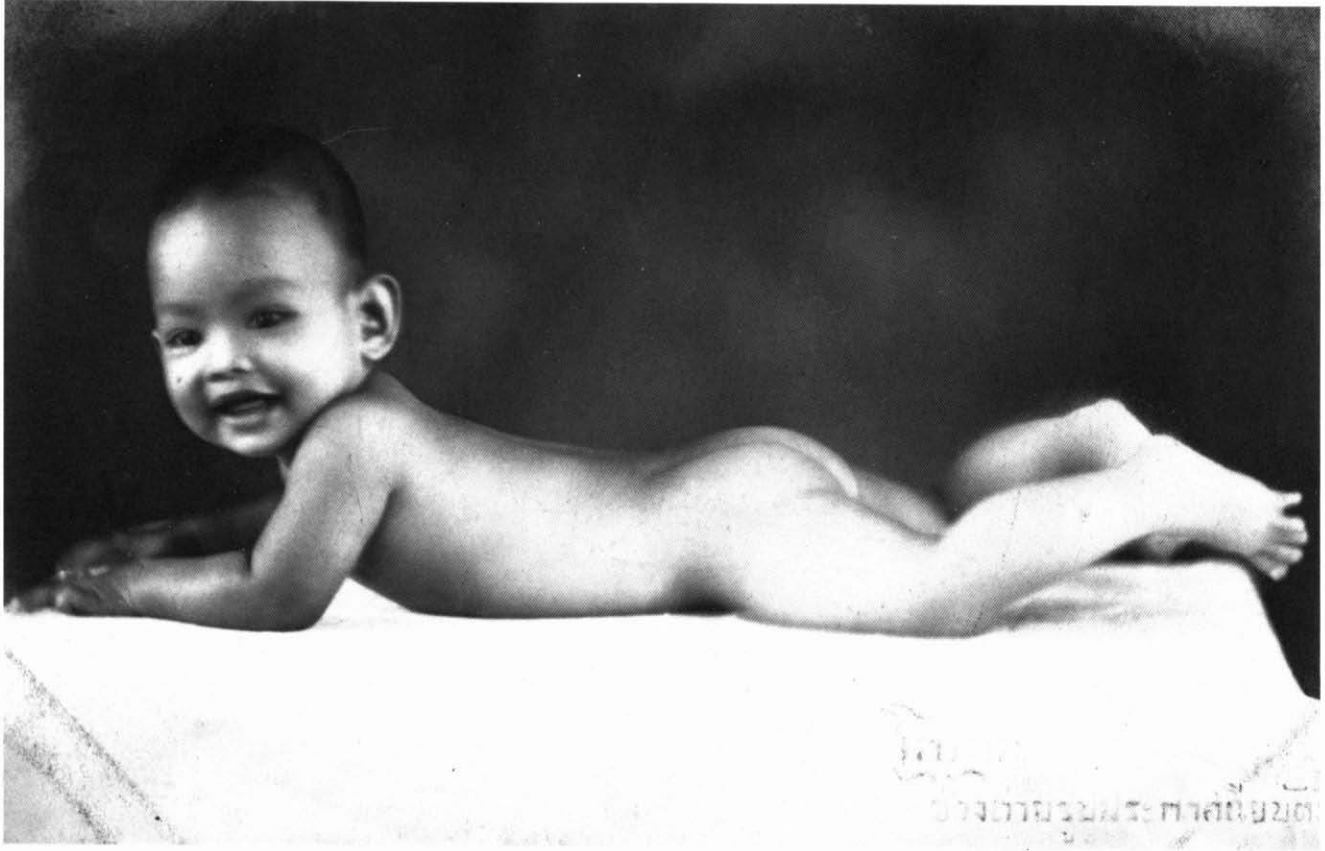
ท้ายสุดนี้ ผู้เขียนขอเรียนว่า ข้อเขียนทั้งหมดเขียนขึ้นจากความทรงจำ ดังนั้นจึงอาจมีอะไรที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปบ้าง ต้องขออภัยและขออนุมัติรับความผิดไว้แต่ผู้เดียว ส่วนผลงานและความดีทั้งหลายที่ปรากฏนั้น ขอมอบแด่ ม.ล.เสรี ปราโมช ประธานกลุ่มหนุ่มประชาธิปัตย์

คุณงามความดีของ ม.ล.เสรี ปราโมช จะตราตรึงติดอยู่ในหัวใจของคนทั่วทุกชนชาติตลอดไป ขอให้คุณประโยชน์ที่ได้รับใช้ชาติบ้านแผ่นดินจงนำดวงวิญญาณของ ม.ล.เสรี ปราโมช ให้สถิตสงบสุขอยู่ในสัมปรายภพด้วย เทอญ

กถานรงค์ จันทิก

(อดีตเลขาธิการกลุ่มหนุ่มประชาธิปัตย์)

๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๗

Once upon a Time,
when I was young.....

เมื่อ ๓ ขวบ

กับแม่

กับแม่และน้อง

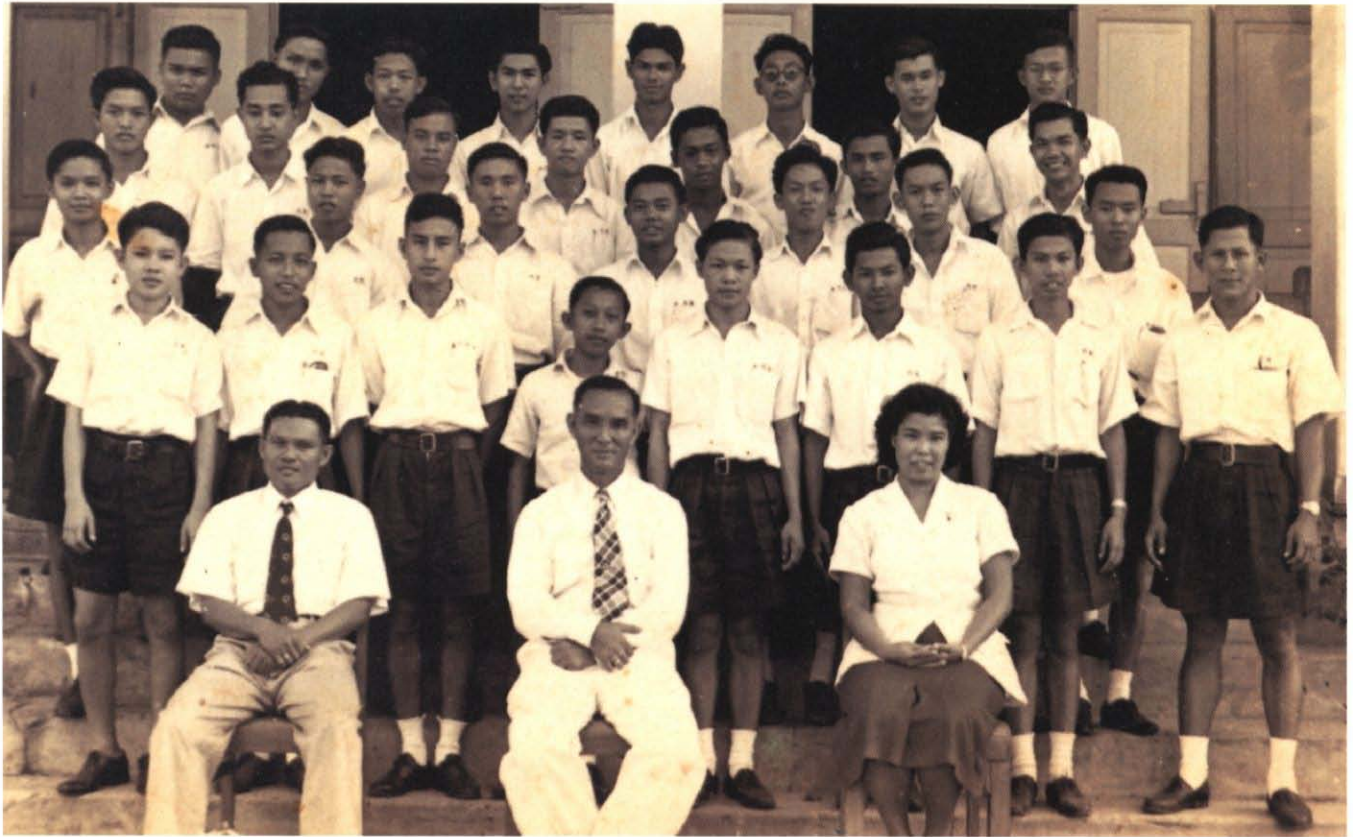

หน้าสถานทูตไทย กรุงวอชิงตัน ดี.ซี.
เหมือนฝาแฝด (อภินี - เสรี)

หน้าสถานทูตไทย กรุงวอชิงตัน ดี.ซี

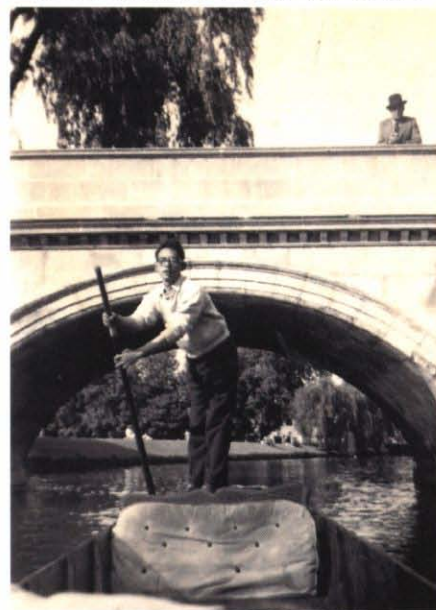

นักเรียน ม.๗ โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน พ.ศ. ๒๕๕๔ (แถวหลังคนที่ ๓ จากขวา)

นักแบดมินตันทีม Jesus College ,มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙

ถ่อเรือที่มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

Bamfield, Surrey พ.ศ. ๒๕๕๘

เลี้ยงต้อนรับเจ้าชายวิลเลียม แห่งกลอซเตอร์ พ.ศ. ๒๕๐๗

เดินทางถึงกรุงเทพฯ หลังจากเรียนจบที่อังกฤษ พ.ศ. ๒๕๐๐

นักกอล์ฟทีมเชลล์

เปิดบ่มเชลล์ที่ฝาง พ.ศ. ๒๕๐๑

กับเพื่อนร่วมงานที่บริษัทเชลล์ พ.ศ. ๒๕๐๗

เข้าเฝ้าที่พระตำหนักดยุง พ.ศ. ๒๕๓๕

อา-หลาน

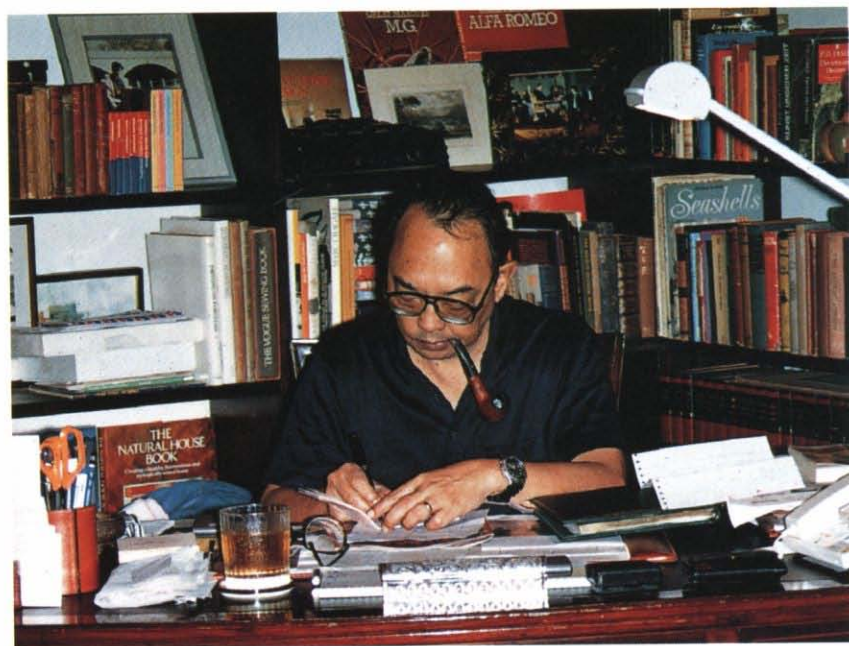

เกาะลังกาวิ พ.ศ. ๒๕๓๕

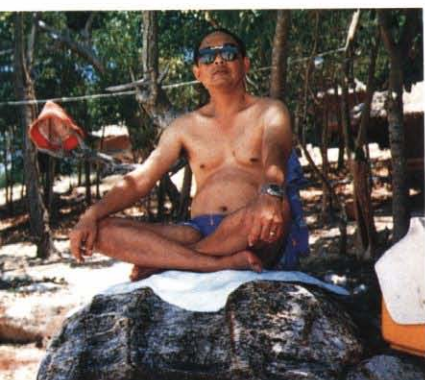

พ่อลูก พ.ศ. ๒๕๒๖

เกาะเสม็ด

เกาะไหลน-ภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๒๐

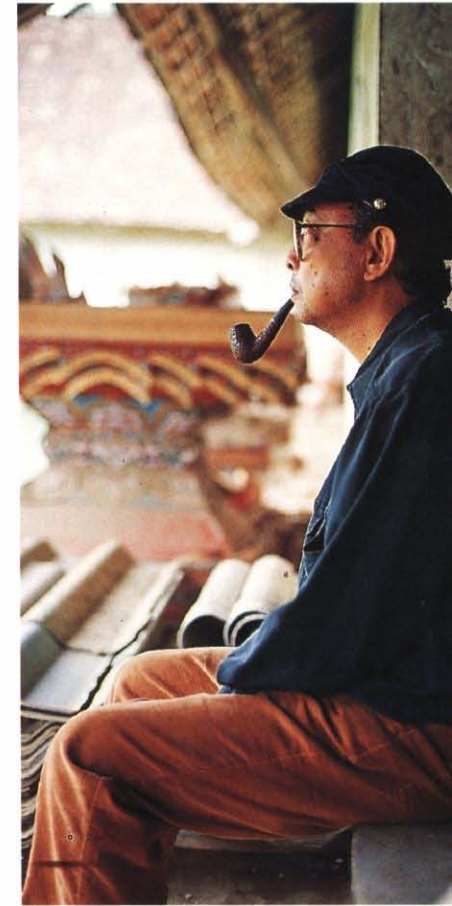
เชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๖

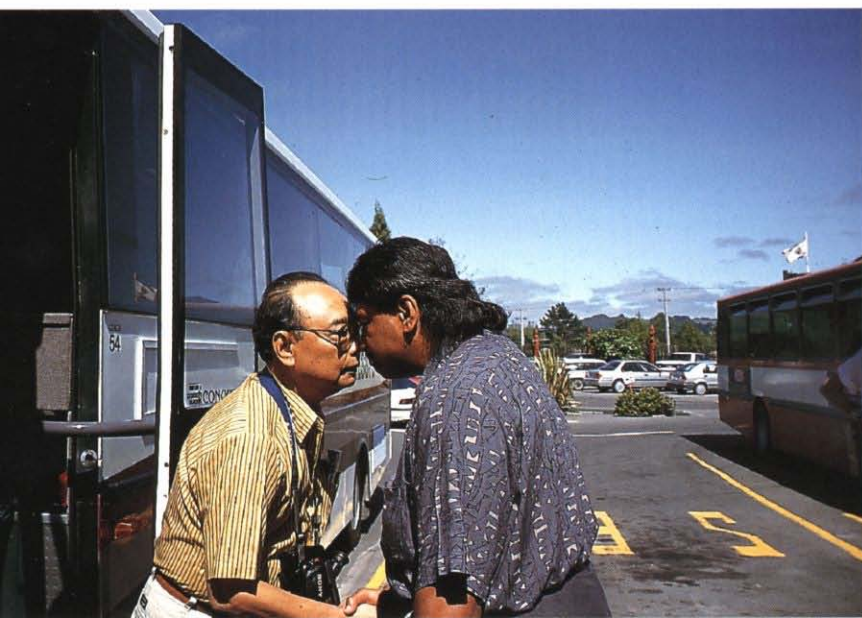

ประเทศอังกฤษ พ.ศ. ๒๕๓๖

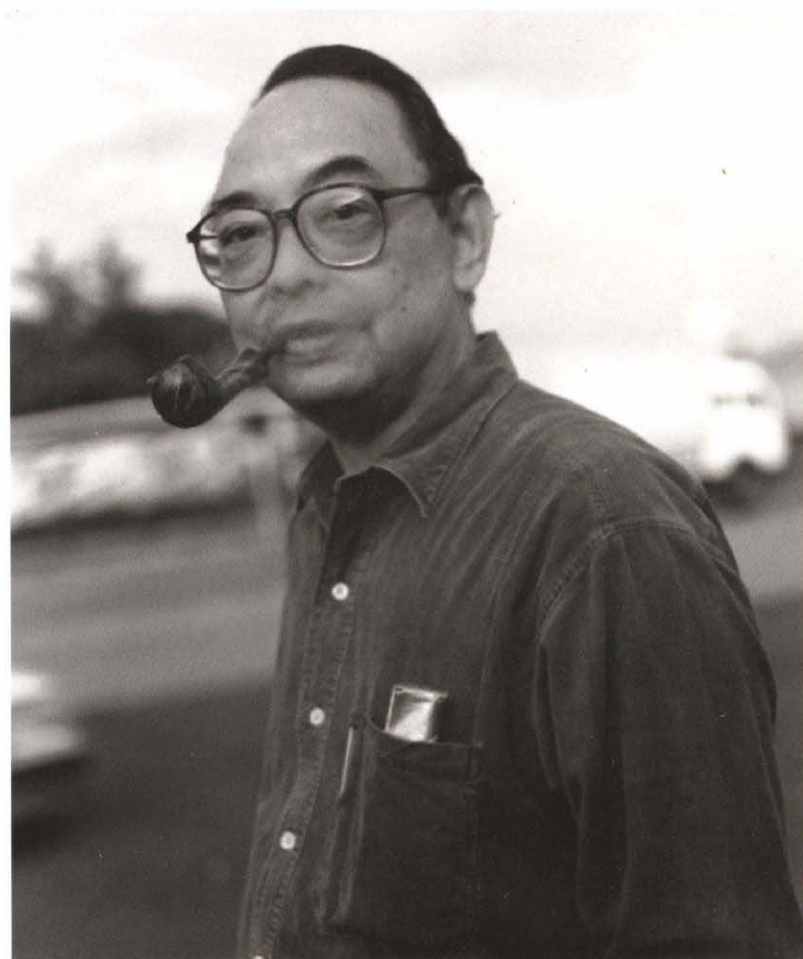
ประเทศกรีซ พ.ศ. ๒๕๑๕

หัวหิน พ.ศ. ๒๕๐๗

รับพระราชทานน้ำสังข์ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๗

พ่อ แม่ ลูก ที่ภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๑๕

ที่บ้านเอกมัย

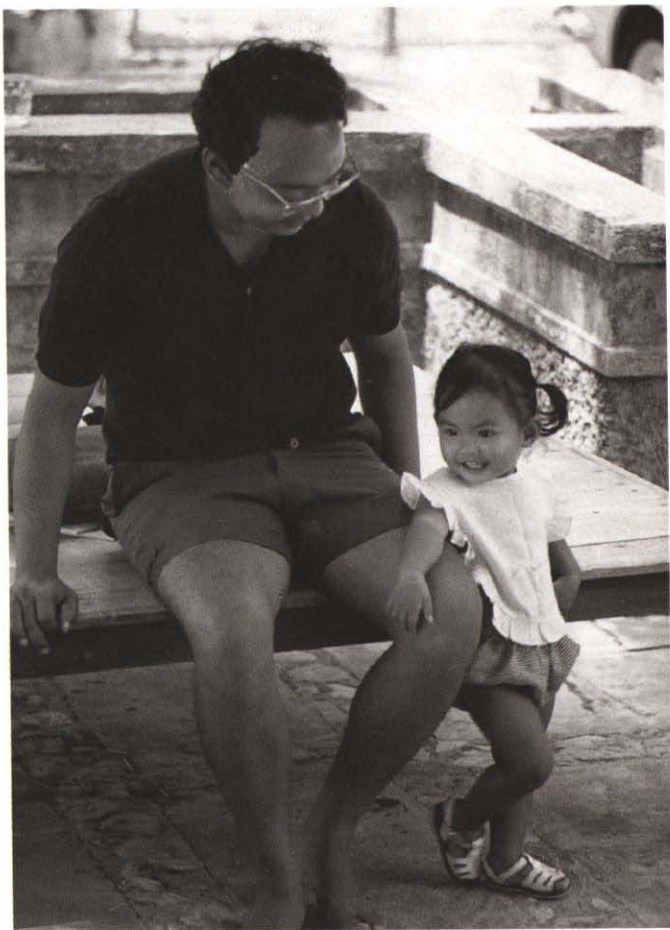
วันแต่งงาน

ที่ภูเก็ต กับอิงค์(อชิตะ ปราโมชฯ)

ที่อังกฤษกับแอ (คำรณ ปราโมชฯ)

ที่บ้านชะอำ

กรุงโรม(อิตาลี)

๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ที่ลอนดอน

เกาะพีพี

ที่บ้านเอกมัยกับเอ้(ขวัญวรี ปราโมชฯ)

ลุงกับป้า(ศิริรัตน์ มาลากุลฯ)ที่ประเทศอิตาลี

บูดาเปสต์(ประเทศฮังการี)

บางเสร่

เช้าวันเกิดครบ๖๐(ลอนดอน-อังกฤษ)

คำนำ

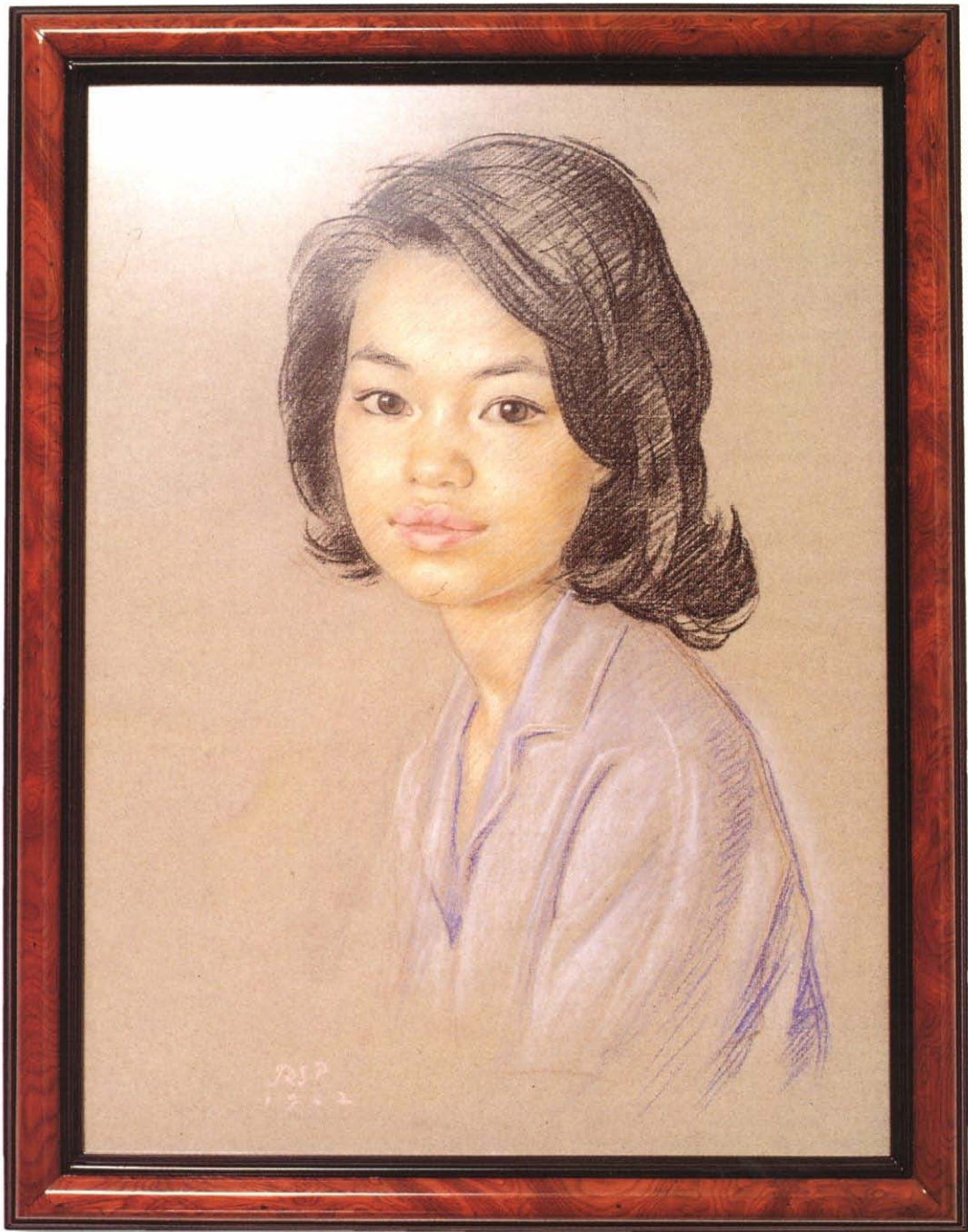
หม่อมหลวงเสรี ปราโมช เป็นผู้ที่รักบ้านและชอบที่จะตกแต่งบ้านทุกหลังให้สวยงามมาโดยตลอด ดังนั้นจึงรักการสะสมเครื่องแต่งบ้านหลากหลายชนิด นับตั้งแต่เครื่องเรือนโบราณ พรหมเปอร์เซีย เครื่องเงิน และภาพวาด โดยเฉพาะภาพสีน้ำมัน

ระยะหลังๆ เมื่อฝาผนังบ้านเต็มหมดแล้ว หม่อมหลวงเสรี ปราโมช หันมาเริ่มสะสมรูปปั้นบรอนซ์

ทุกครั้งที่สนใจสิ่งใดก็ตาม หม่อมหลวงเสรี ปราโมช จะต้องหาหนังสือตำราเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ มาศึกษาจนถ่องแท้ จนมีความรู้อย่างลึกซึ้งจริงๆ เกี่ยวกับสิ่งของเหล่านั้น ก่อนที่จะเริ่มสะสม

ภาพวาดชุดนี้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่หม่อมหลวงเสรี ปราโมช สะสมมาเป็นเวลาหลายปี คือตั้งแต่หนุ่มจนแก่ มีลักษณะเดียวกันคือค่อนข้างจะอยู่ในแนวอนุรักษ์นิยม หรือ traditional ซึ่งก็สะท้อนให้เห็นถึงนิสัยโดยทั่วไปของหม่อมหลวงเสรี ปราโมช

หากจะส่งลึกลงไปถึงแก่นหัวใจของใครสักคน ให้เข้าใจและรู้จักอุปนิสัยที่แท้จริงของคนๆ นั้น ศิลปะของรักที่เขาสะสมมาตลอดชีวิต ย่อมจะเป็นแว่นขยายที่ดูอย่างหนึ่งทีเดียว

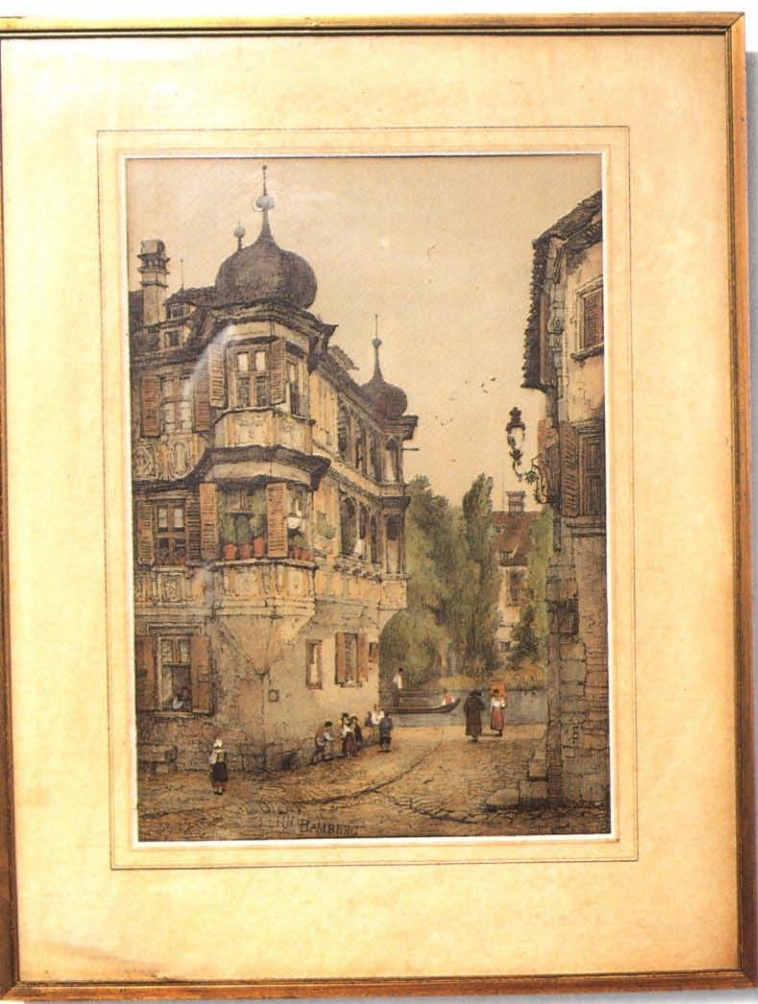
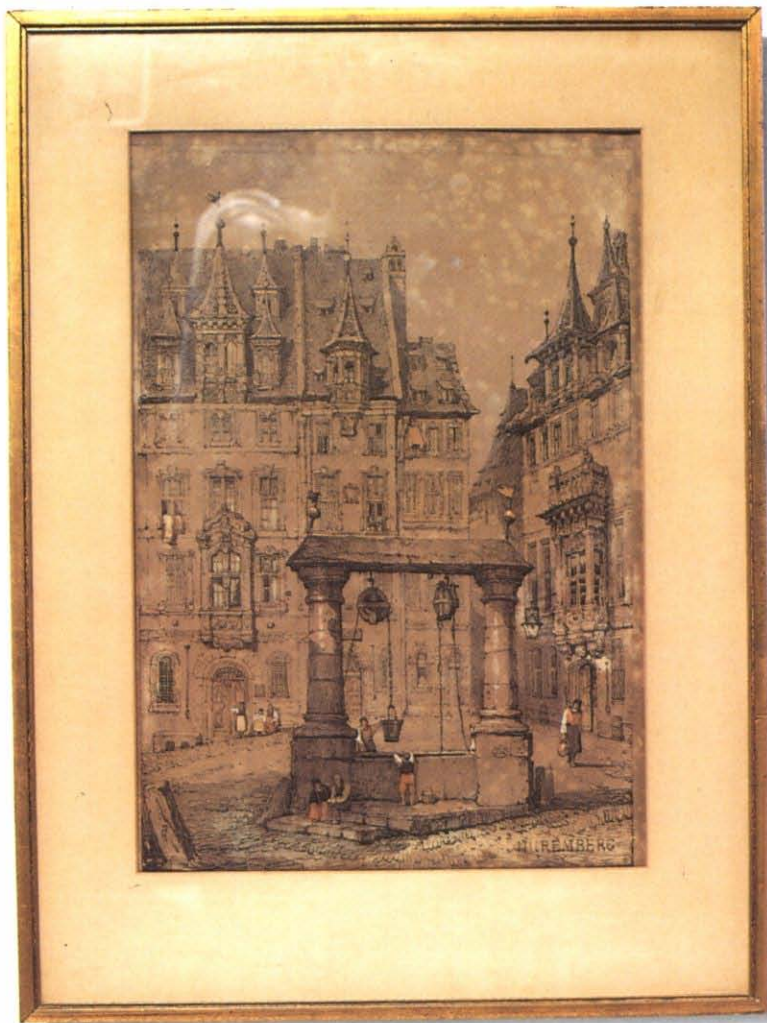

Portrait - R.S. Penning (1962)

สีฝุ่น (ภาพนี้ไม่ได้ตั้งใจสะสม แต่ได้มาพร้อมผู้ที่เป็นแบบ และเป็นจุดเริ่มต้นการสะสม)

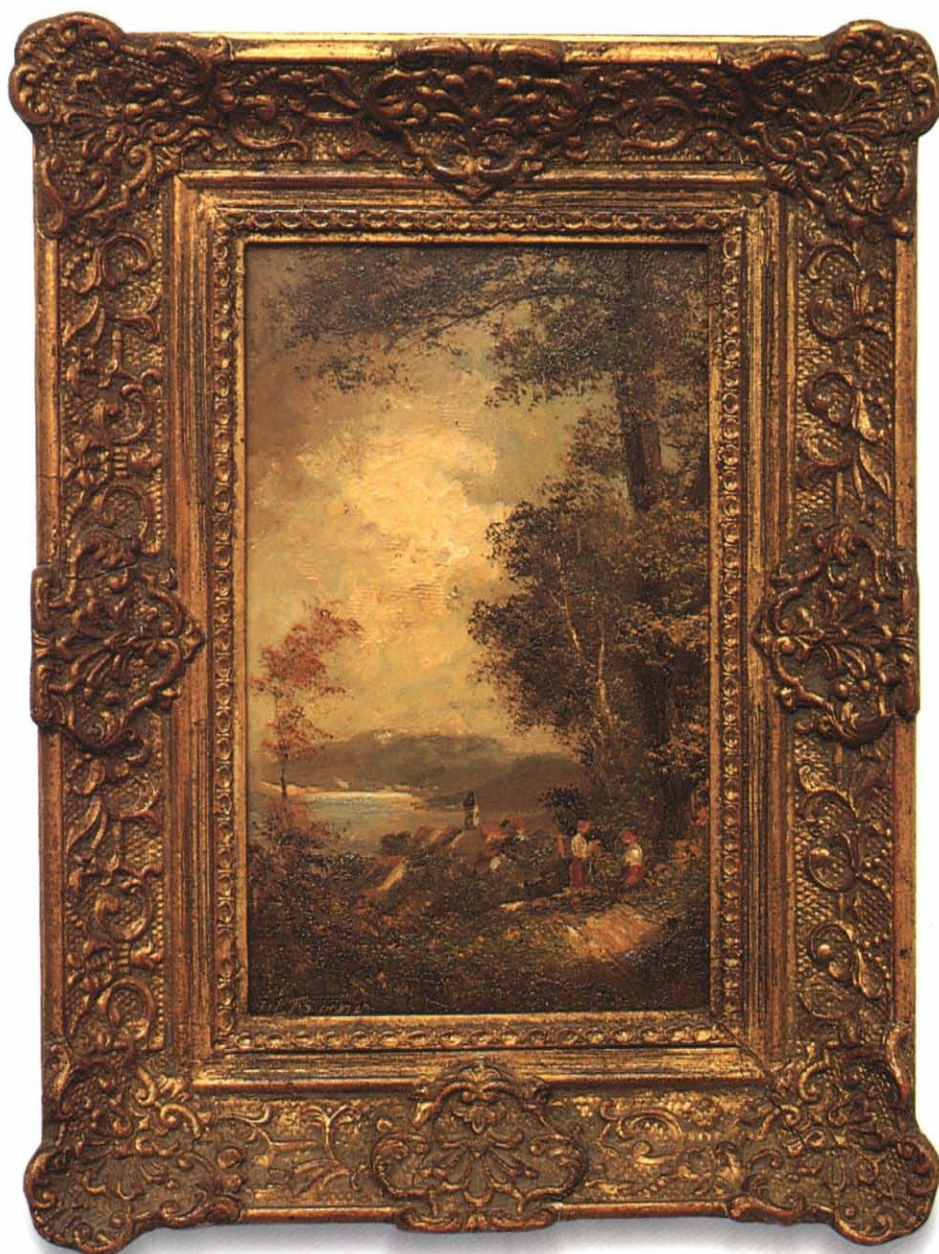
Nuremberg : *Artist unknown*

สีน้ำ

Bamberg : *Artist unknown*

สีน้ำ

วิวทะเลสาบเยอร์มัน : Th. Baumer (๑๗๕๐ - ๑๘๔๐)

สีน้ำมันบนไม้

Gypsy Boy : Artist unknown (1780 - 1880)

สีน้ำมันบนผ้าใบ

Portrait of an old woman : *Maloney*

สีน้ำมันบนผ้าใบ

Artship : Ernest Rancoulet (1870 - 1905)

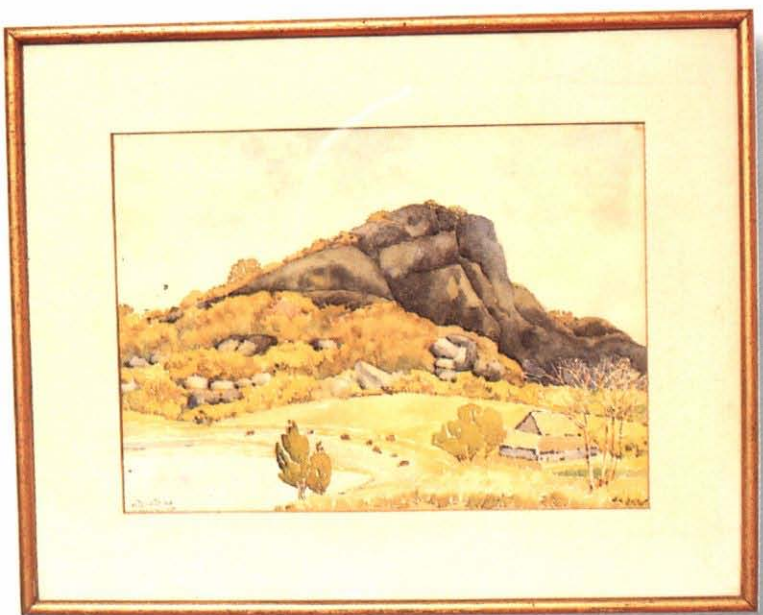
รูปปั้นบรอนซ์

Girl and a Kettle : Artist unknown

สีนํ้ามันบนผ้าใบ

หัวหิน : ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช
สีน้ำ

เขาใหญ่ : ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช
สีน้ำ

บ้านนอก : อวบ สากะเสน
สีน้ำมันบนผ้าใบ

Roslyn Castle (กลางคืน) : R.C. Tramp (1887)
สีน้ำมันบนไม้

Roslyn Castle ตอนกลางวัน : R.C. Tramp (1887)
สีน้ำมันบนไม้

English Countryside : A. Stone (1902)

สีน้ำมันบนผ้าใบ

Sailboat : *Jean Laurent (contemporary)*

สำน้ำมันบนผ้าใบ

Barges on a Canal : H. Koekkoek (19th Century Flemish/Dutch School)

สิน้านันบนผ้าใบ

Barges on the Bank : M. Poll (1917)

สิน้ำมันบนต้ำใบ

Still life, flowers in a vase : *Ida M. Fairbairn*

สีน้ำมันบนผ้าใบ

Still life, roses in a vase : A. Rossi

สีน้ำมันบนผ้าใบ

Still life, fruits in a basket : *Francoise* (contemporary)

สิน้ำมันบนไม้

Still life, Vase of Flowers and a Chinese figurine : Laurence Biddle (1880-1940)

สิน้ำมนบนไม้ (ซื้อให้เป็นของขวัญวันเกิดภรรยา)

Reclining Venus : Old School of Rubens

สีน้ำมันบนทองแดง (ของขวัญปีใหม่จากกรรยา ซึ่งเจ้าตัวไม่ก่อขชอบนัก บอกว่าผิดส่วน)

Muses : P. Aichele (1890)

รูปปั้นบรอนซ์

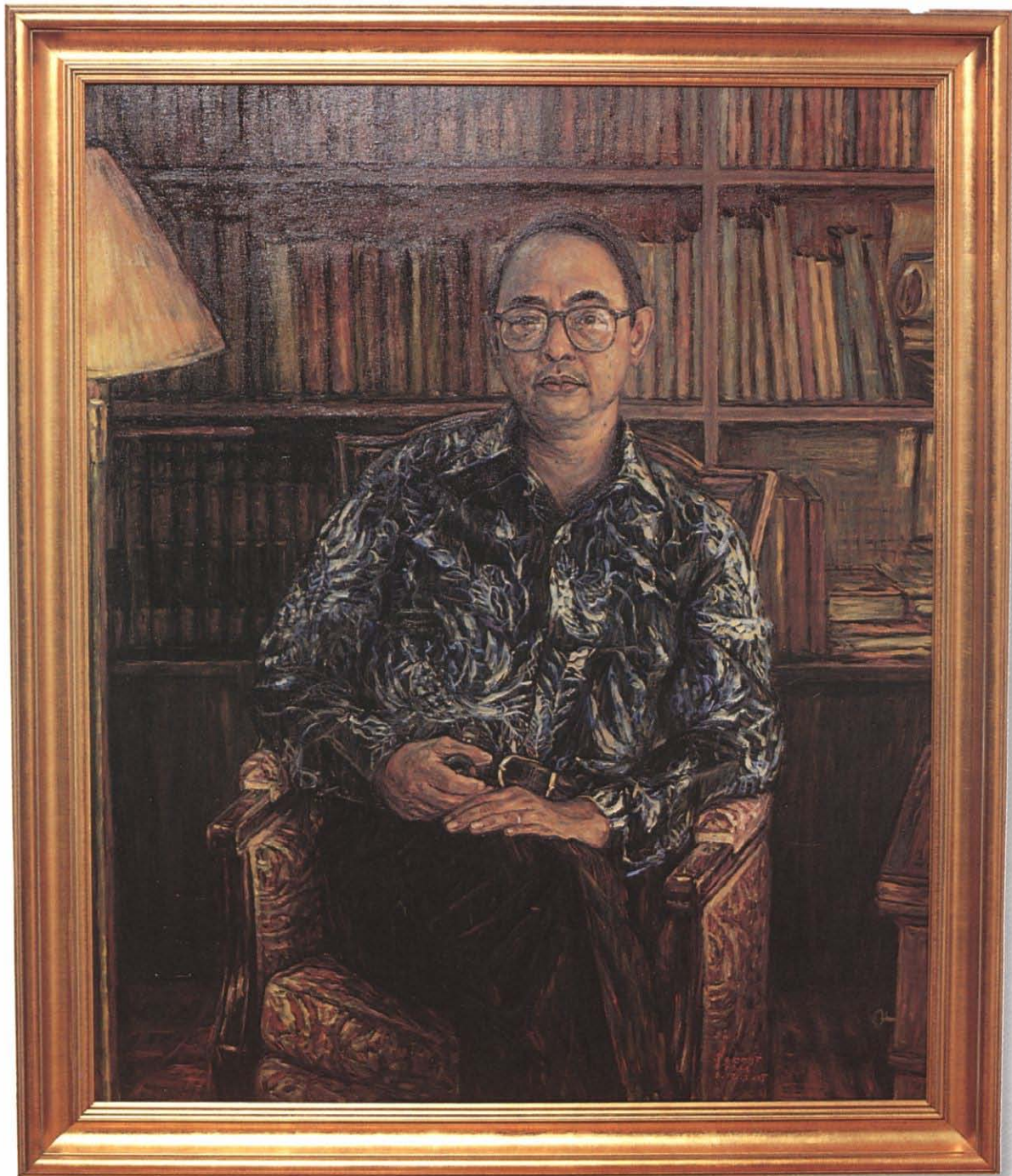

Country Girl : Auguste Moreau (1860 - 1910)
รูปปั้นบรอนซ์

Maidens and Musical Instruments : Hieronymus Franck II (1578-1628)

สีน้ำมันบนไม้(panel) ภาพสุดท้ายที่ซื้อเพียงเดือนกว่า ๆ ก่อนเสียชีวิต

Portrait : ศักดิ์วุฒิ (1992)

สีน้ำมัน ของขวัญวันเกิดครบ 60 ปีจากครอบครัว

นิทานบ้านคางคาว

“ข่าวไม่ค่อยจะดีนะ แต่อย่าเพิ่งตกใจ ขอเช็กให้แน่เสียก่อน”

หมอบอกกับแม่อย่างนั้นหลังจากที่พ่อเข้า
ตรวจร่างกายตอนกลางเดือนกันยายนที่ผ่านมา

สี่วันให้หลัง หมอบอกแม่ว่าพ่อเป็นมะเร็งที่ลำ
ไส้ใหญ่ แต่มันลามไปจนทั่วตัวแล้ว หากไม่รักษาพ่อก็
คงมีเวลาอยู่ต่อไปอีกไม่เกินหกเดือน แต่หมอก็ก็ปลอบ
ว่า เค็ชวนี้โรคมะเร็งไม่น่ากลัวเหมือนก่อน เพราะมียา
รักษาหรืออย่างน้อยก็พอหยุดรังได้

คำพูดของหมอ ไม่ผิดกับคำพิพากษาประหาร
ชีวิตคนที่สำคัญที่สุดในชีวิตของคนอีกห้าคนนั่นก็คือ
แม่กับลูกอีกสี่

แม่ตัดสินใจเก็บข่าวที่แสนน่ากลัวที่สุดนี้ไว้คน
เดียว เพราะไม่ว่าเวลาที่จะอยู่ด้วยกันจะเหลืออีกสัก
เท่าใดก็ตาม คุณภาพชีวิตของพ่อจะต้องเป็นหลัก
สำคัญที่สุด ยาและหมออาจจะช่วยควบคุมรักษาความ
เจ็บปวดได้ แต่ทางด้านจิตใจนั้น ขึ้นอยู่กับคนรอบข้าง
ใกล้ตัวพ่อ เป็นหลัก

ความทุกข์ ความโศกเศร้า ความว้าเหว่ แน่
นอนข่มเกิดขึ้นกับทุกคนที่สูงวัยเสียสมาชิกใน
ครอบครัวไปอย่างไม่มีวันกลับ แต่สำหรับครอบครัวที่
มีลักษณะที่มีพ่อเป็นจุดรวมของความรัก ความเข้าอก

เข้าใจ และ บงการทุกอย่างเงียบๆอยู่เบื้องหลัง มัน
เพิ่มความเสีย ‘ศูนย์’ ด้วยอีกอย่างหนึ่ง

บทบาทเด่นที่สุดในชีวิตของพ่อ ไม่ใช่บทบาท
นักธุรกิจนายธนาคาร และไม่ใช่ในฐานะนักการเมืองที่
พ่อเคยเป็น หากแต่เป็นบทบาทของสามีและพ่อ ที่มี
ครอบครัวเป็นที่หนึ่งของชีวิตตลอดมา

ครอบครัวที่มีพ่อเป็นศูนย์รวมแห่งความรัก
ความอบอุ่น ซึ่งเป็นวัตถุดิบอันสำคัญยิ่งสำหรับผลิต
ความเป็นมนุษย์ที่มีความมั่นใจในตนเองนั้นเป็นอย่างไร
เห็นจะต้องขอนำนิทานสนุกๆ เกี่ยวกับครอบครัว
ธรรมดาๆ ครอบครัวหนึ่งมาเล่าสู่กันฟัง

ขอตั้งชื่อว่า นิทานบ้านคางคาว ถ้าชื่อนี้ทำให้
คิดว่ากำลังจะได้อ่านเรื่องผีๆ หรือแวมไพร์ ก็เห็นจะ
ต้องบอกก่อนว่าท่านผู้อ่านคงผิดหวังเป็นแน่

สำหรับผู้ที่ยังไม่เคยติดตามเรื่องราวของบ้านนี้
ขอเล่าสักหน่อยว่าเราเป็นครอบครัวที่มีสมาชิกร่วมสาย
เลือดอยู่ด้วยกัน ๕ คน และมีหางเครื่องชนิดสี่ตีนที่ไม่
ร่วมสายเลือดอีกแปดตัว พวกสี่ตีนนี้แยกออกเป็นสาม
ตระกูลคือตระกูลหมู (แต่ไม่ใช่หมูจริงๆ) ตระกูลฮ้อ
(ทำให้ถึงเรียกว่าตระกูลหมูกับตระกูลฮ้อเห็นจะต้อง
ขอข้ามไปเพราะมันไม่ค่อยจะเกี่ยวกับเรื่องคางคาว
หรือแวมไพร์เท่าไรหรอก) กับตระกูลเด็กใหม่ ที่มาเป็น
สมาชิกบ้านเราเมื่อไม่นานมานี้เอง

ก่อนจะเข้าเรื่องเห็นจะต้องย้อนไปประมาณ
สามสิบปีเศษ ตอนที่พ่อกับแม่เข้ามาอยู่ร่วมชายคา
เดียวกัน

ตอนนั้นนะ ไม่ได้เฉลียวใจกันทั้งสองคน ว่า
ชีวิตจะผูกผันมากมายจนกลายเป็นครอบครัวธรรมดา

ที่ไม่ค่อยจะธรรมดาเท่าไรนัก

แรกๆ ตอนที่ยังไม่เป็นครอบครัวค้าวขาว พ่อ กับแม่ก็อยู่กันได้ดีท่ามกลางความแตกต่างหลายๆอย่าง เพราะพ่อเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว ส่วนแม่นั้นเพิ่งพ้นอกพ่อแม่ ฉะนั้นพ่อต้องใช้เวลา อดทนฝึกฝนแม่อยู่ หลายปีกว่าจะโตทัน หากเทียบเป็นมหาวิทยาลัยแล้ว แม้วว่าอยู่ด้วยกันเกินสามสิบปี ยังไม่แน่เหมือนกันว่า แม่จะมีสิทธิ์รับปริญญาจากพ่อหรือยัง เพราะแม่ชอบ

สอบตกอยู่เรื่อย โดยเฉพาะวิชาทำบุญซี กับวิชาทำกับข้าว

แรกๆแม่ก็พยายามจะทำหน้าที่เป็นแม่บ้านแม่เรือนหรือก แต่ครั้งแรกที่โซว์ฝีมือห้วงหวานเสน่ห์ปลายจวัก มันกลับทำให้หน้าแตกเป็นเสียงจกเลิกคิดจะผูกใจพ่อด้วยวิธีนี้ไปเลย

เรื่องของเรื่องก็มีอยู่ว่า พ่อเคยใช้ชีวิตตอนเด็กในอเมริกา จึงติดนิสัยชอบอาหารอเมริกันมาบ้าง โดยเฉพาะไก่วงวอบที่คนอเมริกันนิยมกินกันในช่วงเทศกาลขอบคุณพระเจ้าหรือไม่ก็ตอนคริสต์มาส

ไก่วงวอบขุดไส้สูตรคุณย่า พ่อบอกว่าร่อยที่สุด อยากให้แม่ลองทำดูบ้าง ด้วยความตั้งใจเต็มร้อย แม่จัดการทำตามสูตรที่คุณย่าบอกทุกประการ ยกเว้นไก่วงว เพราะมีกันแค่สองคน ไก่วงวตัวเบ้อเริ่มเพิ่มคงกินไม่หมด ผู้ลดขนาดมาเป็นไก่ตัวเล็กแทนดีกว่า

ตระเตรียมไก่ (ไม่วงว) พร้อมสตัฟฟ์ฟึงเรียบร้อยก็นำเข้าเตาอบ ระยะเวลาให้เสร็จทันตอนพ่อกลับจากทำงาน

กลิ่นไก่อบหอมกรุ่นไปทั่วบ้าน แม่อึ้งกริมด้วยความภูมิใจ ใต้อาหารถูกจัดอย่างสวยงามไว้คอยทำอาหารจานพิเศษ

แต่แล้วอนิจจา พ่อเปิดเตาอบจะเอาไก่ออก ไขมันบางปีกกางขา ออกทำท่าก้ำกั้นอยู่ในเตาอบ ดึงถาดยังไ้ก็ไม่ยอมออกมา เพราะปีกกับขาที่กางออกมานั้นติดหนึบอยู่ข้างฝาเตาอบ

ธรรมเนียมการเลื่อนไก่อบบนโต๊ะอาหาร ซึ่ง

เป็นหน้าที่ของพ่อบ้านจึงจำต้องย้ายไปทำภายในเตาอบอันเล็กแทน น้ำเกรวี่คั้นนั้นจึงไปหน่อยเพราะถูกน้ำดาแม่เจือปน

นับแต่นั้นมา หน้าที่ปรุงอาหารพิเศษให้ครอบครัวตกเป็นของพ่อเพียงคนเดียวโดยปราศจากคู่แข่งจนพ่อกลายเป็นพ่อครัวบรรดาศักดิ์ ฝีมือทำอาหารฝรั่งโดยเฉพาะสเตว แกะอบ ฯลฯ ขึ้นชื่อในหมู่เพื่อนฝูง เพิ่งมาช่วงหลังนี้แหละที่ลูกสาวเริ่มส่อเค้าว่าได้รับความสามารถพิเศษของพ่ออีกคนหนึ่ง

วิธีทำแกะของพ่อเคยทำคนตกอกตกใจไปทีหนึ่งเมื่อหลายปีมาแล้ว

วันหนึ่งพ่อสั่งแกะทั้งตัวมาอย่างเลี้ยงลูกหลาน แต่ก่อนจะย่าง พ่อต้องเอาแกะหมักไว้น้แดงเป็นขวดๆ กับเครื่องเทศไว้ข้ามคืน เมื่อห่าอะไรใส่แกะหมักไม่ได้ พ่อจึงเอาไปแช่ไว้ในอ่างอาบน้ำในห้องน้ำสำหรับแขกใช้โดยเฉพาะ

บ่ายวันนั้นเพื่อนคนหนึ่งมาหาที่บ้านแล้วขอเข้าห้องน้ำ เธอเข้าไปไม่ทันปิดประตูก็ส่งเสียงร้องกรีดลั่นบ้าน ด้วยนึกว่ามีเด็กตายนอนจมเลือดอยู่ในอ่าง

ตั้งแต่นั้นมาพ่อจึงเชิดกับการทำแกะทั้งตัว พ่อค่อนข้างจะสนุกกับการฝึกฝนแม่เพราะที่ปีๆ ก็ยังทนทุกข์สอนอยู่นั้น ส่วนแม่ก็คงจะชอบเป็นศิษย์ตลอดกาล จึงเข้ากันได้ดี

นอกเรื่องเสียนาน ขอเข้าเรื่อง ‘นิทานบ้านค้าวขาว’ เสียทีเห็นจะดี

เมื่อตอนที่ลูกๆยังเล็กอยู่ วิแววของความเป็น

ค้างคาวไม่ปรากฏให้พ่อกับแม่เตรียมใจไว้เลยแม้แต่นิด
ขณะที่ยังแบเบาะ รวดสีหาก็จะเริ่มส่งเสียงเรียก
นกเรียกกาตามภาษาทารก หากหนวกหูนัก แม่ก็จะไป
ควักออกมาจากเตียงของเขา เอามานอนเตียงพ่อแม่
แล้วให้พ่อเป่าแคลร์เน็ตคูใจกล่อม

เสียงแคลร์เน็ตเป่าพ่อ กับเสียงเรียกนกเรียก
กาของลูกนี่ ไม่แน่ใจว่าเสียงไหนน่าฟังกว่ากัน แต่ก็ดู
เหมือนได้ผลทุกที

โตขึ้นมาหน่อย ถึงวัยไปโรงเรียน ทุกเช้าจะ
ต้องมีการร้องเรียกขอสตางค์บ้าง ขอยืมผ้าเช็ดหน้า
พ่อบ้าง หรือไม่กี่ขออะไรต่อมิอะไรที่ลืมหืมทั้งไว้ในห้อง
พ่อแม่ ทั้งๆที่พยายามจะเทรนลูกให้เตรียมของทุก
อย่างให้พร้อมตั้งแต่คืนก่อน ก็ไม่เคยเทรนได้สำเร็จ

สิ่งเดียวที่ได้ก็คืออดทน รอให้ลูกโตเป็น
หนุ่มเป็นสาวเร็วๆ พ่อกับแม่จะได้หันกลับมาใช้ชีวิต
ตามสบาย นอนดึกตื่นสายเหมือนเดิม

เมื่อเวลาผ่านไป ลูกๆโตขึ้นอย่างที่หวังก็จริง
มันกลับกลายเป็นอื่นไปเสียนี้ ....และนั่นก็คือที่มาของ
นิทานเรื่องนี้.....

ค้างคาวสื่อแว

เมื่อลูกๆพ้นวัยอนุบาล และโรงเรียนประถม
กลายเป็นอดีตไปแล้ว เหลือเพียงเจ้าตัวเล็กคนเดียวที่
ยังอยู่มัธยมปลาย นอกนั้นเป็นนิสิตหมด พฤติกรรม
เหล่าแวมไพร์ค่อยๆเริ่มเข้ามาสิงสถิตอยู่ในบ้านหลังนี้

วันธรรมดาไม่เท่าไร ลักษณะค้างคาวไม่ค่อย
ปรากฏ คือว่า เช้าตรู่หกโมงหรือหกโมงครึ่ง เริ่มจะมี
เสียงขลุ่ยขลุ่ย ค้างคาวทั้งสามฝันใจเบิ่งคาเคลื่อนออก
จากที่นอนอย่างสะลึมสะลือ หลังจากที่แม่บ้าน (ไม่ใช่
แม่นะ แต่เป็นแม่บ้านที่จัดหามาไว้บริการลูกแทนแม่)
ใช้วิธีปลุกด้วยการตะปบประตูห้องนอนของแต่ละท่าน
จนประตูดกนอน แล้วก็เสียงน้ำฝักบัวไหลแรงบ้างไม่
แรงบ้าง (ขึ้นอยู่กับว่าคนสวนเริ่มรดน้ำต้นไม้หรือยัง)
ดังลอดออกมาจากห้องนี้

เสียงเหล่านี้ไม่ค่อยจะทรมานโสดประสาทหู
ของพ่อแม่มากนัก แต่ถึงตอนเสริมสวยนี่สิ แห่น้อย
คือว่าค้างคาววัยรุ่นตัวผู้สองตัวต่างสำอางเรื่องทรงผม
กันพอสมควร คือทุกเช้าจะต้องสระผม แล้วใครผมให้
เข้าทรงที่ต้องการ ค้างคาวตัวพี่ไม่ค่อยเท่าไรเพราะ
กำลังนิยมทรงชียาหรือที่เขาเรียกกันว่าทรงนักร้องวง
ป๊อปปี้สมัยนิยม คือเอาความยาวเข้าไว้อย่างเดียว มัน
จะชี้ไปทางไหนไม่ค่อยสำคัญนัก

แต่เจ้าค้างคาวตัวชั้นมัธยมนี้สิต้องทำทรงพระ
เอกหนึ่งแขก คือคล้ายๆ กับหมวกแก๊ป มีปีกยื่นออก
มารวมคืบ จะให้มันอยู่อย่างนั้นได้ต้องใช้วิทยาศาสตร์
เข้าช่วย เครื่องแต่งผมยี่ห้อไอดอกอะไรมาใหม่ๆ จะ
เป็นเฮล เป็นสเปรย์ เป็นโฟม พ่อล่อหมด จากนั้นก็
บรรจงเป่าจนได้รูป

ตอนนี้สิโสดประสาทหูของพ่อกับแม่ไม่ค่อยจะ
ยอมรับเท่าไรนัก จนในที่สุดเขาจำต้องย้ายข้าวของ
เครื่องแต่งผมไปยังห้องน้ำที่ไกลที่สุดในบ้าน เขาว่า

เป็นเพราะพ่อกับแม่ทำให้เขาไม่มีสมาธิในการแต่งผม
ผมเลยสวยยาก จึงต้องโยกย้ายหนีไปให้ไกล

กว่าทุกๆ คนจะเคลื่อนย้ายไปโรงเรียนได้ กลิ่น
สเปรย์เอ๊ย น้ำหอมหลากยี่ห้อเอ๊ย, ก็อบอวลทั่วบ้าน
แม่สาวค้างคาวมักจะออกจากบ้านล่ากว่าพวกหนุ่มๆ
เพราะไหนจะต้องค่อยๆ ปลุกเพื่อนนอนคระกูดื้อ เปิด
เพลงฮิตประจำสัปดาห์จากเครื่องเสียงอันแสนทันสมัย

ของเธอแล้ว แกรมยังจะต้องตั้งศูนย์ใหม่หมด เพราะเธอเป็นคนชอบโยกย้ายเครื่องเรือนไม่วั้นแต่ละวัน

ลิ้มคาตื่นขึ้นมามองใช้เวลาสักพักใหญ่จึงจะนึกออกว่าห้องน้ำไปทางไหน ประตูห้องนอนอยู่ด้านซ้ายหรือขวาของเตียง มีหน้าต่างยังต้องแหวกว่ายหาทางเดินซึ่งมีตำรา การ์ตูน แผ่นเสียง เสื้อผ้า วางเกลื่อนกลาดครอบคลุมพื้นแทนพรมเปอร์เซียอีกด้วย มันก็น่าเห็นใจนะ

พ่อเป็นคนชอบตื่นเช้า ส่วนแม่ชอบอยู่ดึกละครทีวี. แต่ดูไม่จบตอนสักที เพราะแม่มักจะม่อยหลับไปก่อน เป็นธุระให้พ่อต้องปลุกลากไปนอนเป็นประจำ

เอาล่ะ เล่ามาแค่นี้ ก็ยังคงไม่เข้าใจอยู่ดีว่าบ้านค่างคาวนั้นเป็นเช่นใด ยังไม่เห็นเหมือนค่างคาวตรงไหนต้องอดใจไว้หน่อยเดี๋ยวก็งจะเข้าใจเอง

ตกเย็น เหล่าค่างคาวต่างโผผินบินกลับสู่อรังในเวลาต่างๆ กัน เจ้าคนโตเป็นค่างคาวหญิงมักจะถึงบ้านก่อนตัวอื่น เพราะมีหน้าที่เก็บเห็บหางเครื่องตระกูลฮือ (ซึ่งมีเชื้อสายเป็น

สุนัขพันธุ์ Dachshund) ให้หมัดก่อนพลบค่ำ (ที่ต้องทำเช่นนั้นเพราะคุณเธอมักจะชวนสมาชิกในตระกูลฮือตัวใดตัวหนึ่งมาเป็นเพื่อนนอน)

คนต่อมาก็คือเจ้าค่างคาวรุ่นมัธยมคนเล็กพร้อมกับทรงผมที่ยังคงเป็นปึกไม่กระดิกสักเส้นและพาเอากลิ่น อาซาไร หรืออะไรจำพวกนั้นกรุ่นติดตัวกลับมาด้วย

ค่ำแรกที่มีจะได้ยินเจ้าค่างคาวตัวเล็กพูดก็คือ “มามา-โก้ก” ซึ่งแม่บ้านจะกุกกุกจ้อจ้อหาให้พร้อมด้วยการดูหนึ่งเล่ม เมื่อได้ทุกอย่างพร้อม เจ้าค่างคาวตัวนี้ก็จะหายลับเข้ากลีบเมฆไปจนกว่าจะถึงเวลาอาหารค่ำ

เราตั้งโต๊ะอาหารกันประมาณทุ่มกว่าๆ พ่อจะจ่วนอยู่ในครัวปรุงแต่งอาหารฝรั่งให้บรรดาค่างคาวรสนิยมระดับกอร์เมที่ทั้งหลายได้ร่อยกัน

ใกล้เวลาอาหารเสร็จ เจ้าค่างคาวตัวกลางที่มีทรงผมประบาก็จะซิ่งกลับมาในพาหนะสี่ล้อสนิมของเขา และพาร่างอันทิวโหเข้าบ้านมาพร้อมด้วยเสียงตะโกนว่า “ พ่อมีอะไรกิน - มีโทรศัพท์ไหม ” สองประโยคนี้นี้จะต้องพูดติดกันเสมอ เจ้าค่างคาวตัวนี้มีเพื่อนสนิทเป็นโทรศัพท์

ค่างคาวตัวเล็ก (ที่จริงแล้วสูงกว่าพ่อเป็นสิบ) จะต้องมีอาจารย์มาช่วยลับสมองให้ในคอนค่างๆ อาทิตย์ละสามครั้ง อาจารย์มาถึงช่วงเย็นก่อนพระอาทิตย์ตกดิน แต่ว่าคุณเธอจะย่างกรายออกจากรถยนต์ได้ก็ไม่ต่ำกว่าครึ่งชั่วโมง พอตีพระอาทิตย์ลับฟ้าคงเป็นเพราะต้องตั้งสมาธิก่อนเข้ามาลับสมองค่างคาว

น้อย

ส่วนตัวน้อยก็มีวิธียึดเวลาก่อนหลับสมองกับอาจารย์ด้วยการตื่นตัวเรื่องความสะอาด ก็จะต้องอาบน้ำอาบท่าขึ้นมาในตอนนั้นทุกทีไป ที่นี้ก็ถูกบรรดาศักดิ์ก็จำเป็นต้องทำอาหารเสร็จในจังหวัดนั้นเช่นกัน ซึ่งหากไม่มีใครเข้านั่งโต๊ะทันที ก็กักท่านก็จะน้อยใจ เพราะอาหารจานพิเศษต้องรับประทานร้อนๆ

โรสต์บีฟ สเต็กหรือสเปกเก็ทซึ่งได้รับการตกแต่งอย่างสวยงาม ไม่แพ้ภัตตาคารฝรั่งเศสหรูหราจะถูกแบ่งออกเป็นส่วนตัวๆ ถ้วนหน้า พอให้รัฐและสามารถยกย่องผู้ปรุงแต่งได้เต็มปากเต็มคำแล้ว นั่นแหละจึงจะได้เริ่มรับประทานอาหารที่แม่บ้านยกขึ้นโต๊ะ

ช่วงอาหารค่ำเป็นช่วงที่บรรดาคางคาวเริ่มส่งสัญญาณเรดาร์คางคาวให้แก่กันและกัน หากอยากจะรู้เรื่องของเขา ก็ต้องหัดพูดภาษาคางคาวให้เป็น แม่น่ะความที่เป็นคนสอดรู้สอดเห็นเรื่องของชาวบ้าน โดยเฉพาะชาวบ้านที่เป็นลูกด้วยแล้ว เรียนไม่นานก็สามารถเข้าใจภาษาคางคาวได้เป็นอย่างดี

แค่พอสิ ฟังมาทีปีๆ ก็ยังไม่ค่อยสันตัดนึก ต้องคอยให้แม่เป็นล่ามให้อยู่ร่ำไป บางครั้งแปลเป็นไทยแล้ว ก็ยังไม่ค่อยเข้าใจ ต้องเติมภาษาดังประเทศปณภาษามือด้วยจึงจะแจ่มแจ้ง

หากเป็นคืนวันศุกร์ละก็ ภาษาคางคาวจะกระหึ่มเป็นพิเศษทีเดียว แม่ต้องฟังหูซ้ายขวาสองเรื่องซ้อน ส่วนปากก็ต้องคอยเรียบเรียงให้พ่อฟัง อาหารจึงไม่ค่อยจะถึงห้อง เป็นการไดเอ็ทที่ได้ผลอย่างหนึ่ง

เหมือนกัน

ระหว่างเวลาอาหาร เสียงโทรศัพท์ซึ่งมีอยู่หลายสาย จะดังถี่ขึ้นเรื่อยๆ แต่ที่บ้านนี้มีกฎว่า ขณะรับประทานห้ามลุกไปคุยโทรศัพท์ ยกเว้นเรื่องด่วน

คืนวันศุกร์มักจะมีเรื่องด่วนบ่อยครั้งเป็นพิเศษ เดียวก็ของคางคาวตัวสุดท้าย เดียวก็คางคาวตัวกลาง ไม่งั้นก็ของคางคาวหญิงประจำบ้าน

ในขณะที่โกเลาหลอยอยู่นั้น ประตูบ้านจะถูกเปิดออกเบาๆ และคางคาวรุ่นเดอะประจำซอย ที่เป็นสมาชิกเดิมแต่ออกไปปลุกรังอยู่โดยลำพังก็จะกรีดกรายเข้ามาพร้อมๆ กับเสียงเรียกหาว่ามีอะไรเหลือให้กินบ้างหรือเปล่า อาหารฝรั่งของพ่อมันหมดไปนานจนไขขึ้นจานแล้ว ส่วนอาหารของแม่บ้านก็มักจะเหลือของที่ไม่มีใครอยากกิน คางคาวอาวุโสจะค่อนนอนนิดๆ แล้วส่งไข่เจียวของประจำบ้านกับน้ำพริกเผา

เมื่อผู้อาวุโสโผล่เข้ามา บรรดาคางคาวรุ่นเล็กและรุ่นจิ๋วต่างเริ่มโดนคุกคามด้วยเสียงพูดคุยน้อยๆ หยุดพูดกันทีละคนๆ คงเพราะเจ้าคางคาวตัวใหญ่นี้ถือว่าเป็นบรมครูคางคาวเชียวนะ

พระอาทิตย์ไม่ตกดินจนไปโผล่เอาดินแดนโพ้นทะเลโน่นแล้วละก็ จะไม่ค่อยมีใครเห็นหน้า แต่จะเป็นที่คุ้นเคยอย่างดีของเหล่าท้องราตรีทั้งหลาย หรือพวกคางคาวแถวๆ ภาวดีรังสิต(ในสมัยนั้น) หรือไม่กี่สิบลมพัดนพพษ์ สรุปร่างๆ ว่าเขาเป็นคางคาวมีระดับ

กินข้าวเสร็จพ่อเริ่มเอือมระอากับการแปลภาษาคางคาวของแม่ ก็จะเคลื่อนย้ายไปดูข่าวที.วี.หรือไม่กี่

อ่านหนังสือในห้องนอน ตอนนี้เป็นช่วงที่คางคาวอาวุโสเริ่มคุยเรื่องธุรกิจ (ทั้งธุรกิจจริง ๆ กับธุรกิจหัวใจ) ให้กับใครก็ได้ที่ยังหลงเหลืออยู่

อาจารย์นั้นรีบจัดแจงลากคอกคางคาวตัวสุดท้ายเข้าห้องปิดประตูซ่อม (ซ่อมจริงๆ ด้วยหรือเปล่าเราไม่รู้) วิชาที่ไม่เกี่ยวกับเรื่องของคางคาว

หากเป็นวันศุกร์ หลังจากเสริมสวยจนได้ที่แล้ว เหล่าคางคาวก็จะทยอยบินโผล่ออกจากรังไปที่ละคนๆ

เจ้าคนเล็กยังอยู่ในความควบคุมที่เคร่งครัดกว่าคนอื่นๆ เพราะยังเรียนมัธยม จึงได้แคไปซ่อมดนตรีบ้านเพื่อน อาจมีแถมเรียกข้างเป็นครั้งคราว (หรือไม่

ครั้งคราวก็ไม่รู้) ส่วนเจ้าตัวกลางนั้นหายเข้าที่สิงสู่ของค้างคาวตามสิลมบ้าง หลังสวนบ้าง แล้วแต่อารมณ์จะพาไป

ค้างคาวสาวของเราชอบร้องเพลง ฉะนั้นมักนิยมนำไปตามผับที่เขาเอาใจลูกค้าด้วยการยื่นไมค์ให้ร้องเป็นชุดๆ แลกกับน้ำส้มเพียงแก้วเดียว

ก่อนออกจากบ้าน แต่ละคนจะสัญญาสัญญา

เป็นมันเหมาะที่จะกลับก็โง่ ความสงบเริ่มกลับเข้าสู่บ้านอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ทางเครื่องทั้งสองตระกูลเตรียมตัวเข้านอนตามที่ทางของมัน เจ้าตัวที่โชคดี ถูกเลือกให้เป็นคู่นอนของแม่ ค้างคาวหญิง ก็จะนอนคอยการกลับมาอยู่บนโซฟาหน้าห้อง

พ่อ เข้านอน ส่วนแม่จัดแจงเลือกวิดีโอที่อยากดูออกมาใส่เครื่องเปิด แรกๆ ก็สนุกดี แต่เด็กเข้าหนังดาชักริมคด ในที่สุดก็หลับคาจอทีวี. จน

เสียงซ่าของทีวี.ปลุกพ่อตื่นขึ้นมาเรียกแม่เข้านอน ตอนนี้แม่ตาสว่าง เพราะจะคอยจับผิดว่าเหล่าค้างคาวจะกลับมาตรงตามเวลาที่สัญญากันไว้หรือเปล่า...

ยามเงียบสงัด เสียงธรรมชาติทั้งหลายที่เคยโดนเสียงมนุษย์กลบเกลื่อนตอนกลางวัน ดังแข่งกับเสียงนาฬิกาที่บอกเวลาให้รู้ว่าค้างคาวเรingersของเราทั้ง

สามตัวยังไม่กลับมาตามนัด

ใกล้สว่างเข้าไปเท่าใดแม่ก็เริ่มเดินวนเวียนรอบๆห้อง หนังสืออ่านเล่นเล่มโปรดไม่ได้ช่วยเลย เพราะขาดสมาธิในการอ่าน หน้าเดียวอ่านซ้ำแล้วซ้ำอีกก็ยังไม่รู้เรื่อง ใจมัวแต่วาดภาพคนเมมาตักกัน...ไม่ก็รถชิงแถวๆรัชดาฯ...แม่ๆ ของค้างคาวต่างคงจะเข้าใจว่าจินตนาการอย่างว่านี่มันร้ายกาจสักเพียงใด

เสียงนกเริ่มขยับเขยื้อนล่าลาถูๆ ก่อนออกไปหาหอนหาแมลงก้อยๆดังขึ้นมาเป็นดนตรีคู่ไปกับเสียงกรนของพ่อ เสียงปลาตัวใดๆ ในคลองข้างห้องนอนกระโดดจับแมลงที่บินต่ำใกล้ผิวน้ำเป็นอาหารต่างสร้างบรรยากาศที่วิเวกวิเวง

จินตนาการในตอนแรกชักเริ่มมีสีสันดูเดือดขึ้นมาให้เร้าร้อนใจ ภาพพลสีคำคั่นงามของค้างคาวตัวกลางบีบยับเอนกอดเสไฟฟ้า...และภาพอะไรต่อมิอะไรที่บรรดาแม่ๆ หัวอกเดียวกันหวาดหวั่นเป็นประจำ ทำให้การเดินทางของแม่ชักเริ่มมีลักษณะคล้ายจิ้งจอกเข้าไปทุกที...

และแล้ว ก็มีเสียงกุกกักใจเข้าบ้าน แม่โผล่เข้าไปรับด้วยความโล่งอกระคนกับความโกรธ ที่ต้องนั่งถ่างตารอ ค้างคาวหญิงเดินอ้อมอย่างง่วงๆ เข้ามา แล้วก็ปิดประตูเข้าห้องนอนไปพร้อมกับเจ้าหางเครื่องตัวโปรดที่เพิ่งจะตื่นเมื่อได้ยินเสียงกุกกักใจนั่นเอง ตามได้ว่าจะอะไรไม่ทัน...

อีกเพียงอีกใจเดียวเจ้าตัวสุดท้ายก็ค่อยๆ เปิดประตูเข้ามา ย่องเดินไปปิดไฟและเปิดประตูห้องนอน

เบาๆ

โล่งออกไปที่ อย่างน้อยก็กลับเข้างังแล้วสองคน...แต่เรื่องจะเข้านอนนั้นก็สายไปเสียแล้ว เพราะดาสว่าง

ขณะที่กำลังจิบกาแฟถ้วยที่สอง และเพลิดเพลินกับหนังสือพิมพ์ เสียงรถคันดำของเจ้าคังคาวคนกลางก็วิ่งเข้าบ้านมา คนขับยิ้มแห้งๆ พร้อมกับแก้มตัวว่าเผอิญเผลอหลับไปเพิ่งตื่น แล้วเขาก็กลานเข้าห้องไป...

เอ...เผลอไปหลับที่ไหนมา

แม่บ้านของเราเริ่มเข้าระบบล้างคาวกับเขาด้วย เพราะบ้านช่องจะได้รับการทำความสะอาดอย่างเงียบเงียบที่สุดจนเหมือนไม่ได้ทำ หางเครื่องทั้งสองตระกูลก็สงบเสงี่ยมเงียมตัวไม่รบกวานเจ้านายทั้งสามของมัน

จะมีคนที่ไม่สงบก็คือพ่อกับแม่ นั่นแหละ ที่ไม่ได้สนองความอยาก رؤอยากเห็น เพราะเจ้าของเรื่องทั้งหลายต่างหลับสนิทพื้นหวานกันหมด ต้องคอยไปอีกทั้งวันจนกว่าจะถึงเวลาดื่นนอนของเหล่าคังคาวนั่นแหละจึงจะได้เรื่องราวต่างๆ หากเขามีอารมณ์จะเล่าให้ฟัง...

คังคาวหัดร้องเพลง หรือคังคาวบอดหู

สังคมทุกวันนี้ใครๆก็บอกว่ามีแต่ความแตกแยกไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไหนจะสังคมคนรวย คน

จนไม่มีสิทธิ์ ไหนจะโลกของคนฉลาด คนโง่ก็โง่ไปเรื่อย ๆ กลุ่มสิทธิสตรีก็ขี้อแย้งแข่งกับชาย แมแต่ในหมู่ผู้หญิงด้วยกัน ก็ยังมีพวกประเภทสองมาเป็นคู่แข่งอีกด้วย

ครอบครัวแต่ละครอบครัวก็ยังไม่วายที่จะถูกแบ่งแยกออกเป็นพวกๆ ส่วนมาก มักจะแบ่งออกเป็นรุ่นโตกับรุ่นเล็ก หรือกลุ่มหญิงกับกลุ่มชาย

แต่ในบ้านคังคาวนั้นถ้าจะแยกประเภทกันจริงๆ แล้ว คงจะแยกได้ชัดเจนที่สุดด้วยเรื่องของหู คือพวกหนึ่ง (ซึ่งเป็นส่วนใหญ่) เป็นพวกที่มีหูคนตรีและมีพรสวรรค์ในทางด้านนี้เป็นพิเศษ ส่วนอีกพวกหนึ่ง (มีแค่สองคน) ทั้งร้องทั้งฟังอะไรไม่ค่อยจะได้เรื่อง

หูบอดนี้ไม่เหมือนกับหูหนวก หูหนวกเสิร์แล้วรู้รอดไป เพราะฟังอะไรไม่ได้ยิน ยังมีคนสงสารแต่คนจำพวกหูบอดนี้แย่มากที่สุด คือได้ยินแต่ไม่รู้เรื่อง เพราะถ่ายทอดออกมาไม่ได้

เสียงคนตรีแต่ละโน้ตฟังออกมาเหมือนกัน ไม่สามารถจะแยกแยะความละเอียดอ่อนของแต่ละเสียงได้เหมือนชาวบ้านเขา แต่แทนที่จะได้รับความสงสารจากความพิการนี้ กลับถูกมองเป็นตัวตลกหรือเป็นคนโง่มากกว่า

การเป็นโรคหูบอด แล้วมาเกิดอยู่ในแวดวงของนักดนตรีอย่างเช่นบ้านนี้ละก็ เรียกว่าเป็นกรรมอย่างหนึ่ง เพราะร้องเสียงเพี้ยนนิดเพี้ยนหน่อย จังหวะเร็วบ้างช้าบ้างตามอารมณ์และความคล่องลิ้นเป็นต้องโดนโห่ แมแต่พวกหางเครื่องจำพวกสี่ตีนทั้งหลายยัง

เพลงอะไรก็ฟัง
ออกมาเหมือน
พระสวดทุกที
พระสวดยังมี
จังหวะ แต่เจ้าตัว
นี้สวดซ้ำบ้างเร็ว
บ้าง ตามแต่
ความแม่นยำของ
เนื้อร้อง ท่อน
ไหนจำได้ดีก็ร้อง
มันเสียเร็วปรือ
แต่พอถึงท่อนที่
ไม่ค่อยมั่นใจก็จะ
ลากเสียงจนเพลง

น้องๆ ยิ่งชอบใจใหญ่ ทั้งสนุกและได้เงินด้วย มีใครไม่
ชอบต่างคนต่างวิ่งเดินอาสาไปหาเครื่องดนตรี หา
เพลงเด็ดๆ ซ้อมกันทุกวี่ทุกวัน

พักนั้นที่บ้านค้างคาวไม่มีเสียงเทปเพลงเล่น
เหมือนเช่นเคย มีแต่ดนตรีสดๆ ให้ฟังกันทุกวันเครื่อง
ดนตรีมีเท่าไรถูกหอบออกมากองไว้ระเกะระกะตาม
พื้นบ้าน ตั้งแต่คีย์บอร์ด กลอง กีตาร์ เบส ฯลฯ ตลอด
จนโน้ตเพลงเป็นสิบๆ แผ่น วางเกลื่อนไปหมด จะเดิน
เข้าบ้านก็ต้องระวังหลบซ้ายขวาไม่ให้สะดุดหกล้ม เจ้า
พวกหางเครื่องก็ต้องถูกจำกัดบริเวณ เพราะเกรงจะ
เกิดเอ็กซิเดนทท์ทำละอะเทอะใส่เครื่องดนตรี

ช่วงนั้นค้างคาวทำตัวน่ารัก ไม่ค่อยจะบินออก
นอกรัง ยกเว้นตอนกลางวันก็ไปทำธุระกิจหน้าที่กัน
ตามเรื่อง ตกเย็นจะรวมตัวกันซ้อมหลังอาหารค่ำ

สี่ห้าวันก่อนวันงาน เจ้าค้างคาวอวูโสก็บอกกว่า
เพื่อนๆที่จะมางานของเขาต่างจะแสดงอะไรเล็กๆน้อยๆ
กันทุกกลุ่ม เขาจึงจำใจต้องแสดงอะไรบ้างเพื่อเป็นการ
ตอบแทน ทุกคนลงความเห็นว่าเป็นสิ่งเดียวที่ทำได้ในช่วง
เวลาไม่กี่วันก็คือ ร้องเพลง

อย่างที่รู้ๆกันอยู่ การซ้อมร้องเพลงสักเพลง
หนึ่งสำหรับคนทั่วไปคงไม่ใช่เรื่องยากเย็นอะไรนัก แต่
สำหรับคนที่ป่วยโรคหอบคุดนี้สิ มันเป็นงานที่หนักไม่ใช่
น้อยเลยทีเดียว

ขั้นแรกคือการเลือกเพลงที่พอจะหัดร้องได้ทัน
เวลางาน กว่าจะผ่านขั้นตอนนี้ไปได้ ต้องเสียเวลากัน
ไม่น้อย เพราะแต่ละเพลงที่เลือกได้ พอให้เขาร้องไม่

รื้อกลายเป็นสโลว์ได้

คนในบ้านที่มีปมค้อยเรื่องร้องเพลงก็มีอยู่ด้วย
กันสองคนนี่แหละ เพราะแม่แต่เหล่าสมาชิกตระกูลสี่
จำพวกสี่ขาในบ้านยังหอนได้เพราะกว่า (คนอื่นว่า)
หลายครั้งที่ทั้งสองวางแผนจะไปซ้อมร้องเพลงกับ
โปรเพื่อเอามาร้องอวดสมาชิกคนอื่นๆ ให้แปลกใจเล่น
แต่จนแล้วจนเล่า ก็ยังไม่ได้ทำอย่างนั้นสักที

เพราะอย่างนี้ เจ้าตัวอวูโสจึงต้องมาปรึกษ
ากับพวกค้างคาวทั้งหลายในเรื่องการจัดแสดงดนตรี
สำหรับงานปาร์ตี้...

ทุกคนยินดีกับการได้ช่วยจัดปาร์ตี้ โดยเฉพาะ
เมื่อได้โผล่เขารับจะมีรางวัลค่าเหนื่อยให้ด้วย พวก

หอนให้ใส่ด้วยแล้ว จึงไม่แปลกอะไรที่สมาชิกชนกลุ่ม
น้อยในบ้านนี้จะเกิดปมค้อยเรื่องร้องเพลง

เรื่องมันมีอยู่ว่า วันหนึ่งเจ้าค้างคาวอวูโสเกิด
คิดจะจัดปาร์ตี้ใหญ่เลี้ยงเพื่อนฝูง เจ้าตัวนี้ทำอะไรต้อง
ใหญ่ ทำเล็กๆไม่ได้เพราะไม่สมกับการเป็นค้างคาวมี
ระดับอย่างเขา ฉะนั้นจะมีปาร์ตี้ทั้งทีก็ต้องให้ครบ
ถ้วนตั้งแต่อาหารการกินตลอดจนดนตรีและการแสดง

ส่วนที่จะให้จัดการเองในเรื่องดนตรีนั้นไม่ไหว
ต้องอาศัยบรรดาน้องๆค้างคาวช่วยด้วย เพราะว่าเจ้า
ค้างคาวอวูโสนี้เป็นคนหนึ่งที่เป็นโรคหอบคุดเหมือนแม่
จะว่าไปแล้วเขา ขอด ยิ่งกว่าแม่เสียอีก เพราะ
แม่ยังพอร้องเพลงชาติได้โดยไม่เพี้ยน แต่เจ้าตัวนี้ร้อง

ทันสมัย เพลง ทุกคนต่างมีอาการท้อแท้ท้อแท้กันไปตามๆ

คนร้องอยากร้องเพลงซึ้งๆ ที่กำลังฮิตอยู่ แต่ไปๆแล้วก็ไม่เป็นท่า แม้แต่สมาชิกหูบอดอย่างแม่อังพองฟังออกว่ามันไม่เป็นเพลง

พอเลือกเพลงที่ต้องร้องคู่โดยให้ร้องกับข้างคาวสาว หวังจะอาศัยแม่ข้างคาวสาวให้เป็นเสียงหลักเพื่อจะเกาะกันล้มกันหลง ลอกร้องเข้าจริง ๆ เพลงซึ่งไม่ได้ตั้งใจจะให้ออกมาเป็นเสียงประสาน ก็เกิดการประสานเสียงขึ้นมาประปราย เพราะร้องเสียงหนึ่งเดียวเปลี่ยนมาเป็นเสียงสองบ้างสามบ้างตามอำเภอใจ สรุปแล้วก็ไปไม่รอดอีกนั่นแหละ

ช่วงนั้นเป็นช่วงที่บ้านข้างคาวสนุกสนานเป็นที่สุด ได้เฮฮากันทุกค่ำคืน เจ้าข้างคาวอาวุโสแสดงแววของนักสู้ไม่ถอย ใครหัวเราะใส่เท่าใดไม่ย่อท้อ ตะบันซ้อมไม่หยุดหย่อน ในที่สุดก็หาเพลงได้ แม่ข้างคาวสาวยืนยันว่าเป็นเพลงที่ ง่าย ที่สุด ใครๆ ก็ร้องได้

พอปักใจว่าจะเอาเพลงนี้แน่ ทั้งวันทั้งคืนไม่ได้ยินอะไรนอกจากเสียงคล้ายพระสวด “ ทำดี ได้ดี... ทำดี ได้ดี ” อย่างนี้ซ้ำไปซ้ำมา เสียงอินทอร์ดังดั่งดั่งคิดหูไปไหนมาไหนหูลั่นเป็นดั่งดั่งดั่งดั่ง ทุกคนในบ้านพลอยท่องคาถา ทำดีได้ดี ไปกับเขาด้วย

ต้องยอมรับว่าความอดทนและใจสู้ของเจ้าข้างคาวใหญ่ส่งผลให้ร้องเพลงได้ในที่สุด อาจจะไม่ถึงขั้นที่มีใครมาทาบตามให้ไปอัดเทปก็ตาม แต่ฟังแล้วก็พอเอาหน้ารอด

พ่อเป็นคนชอบฟังดนตรีหลากหลายชนิด ทั้งคลาสสิก แจ๊ส แม้แต่ลูกทุ่งฝรั่งก็ชอบ แต่สำหรับเพลงวัยรุ่นที่พวกข้างคาวนิยมนั้นไม่ค่อยชอบอารมณ์พ่อเท่าใดนัก จะชอบก็เมื่อเสียงนักร้องเป็นเสียงของลูกเท่านั้น ในที่สุดวันงานก็มาถึง พ่อเตรียมตัวพร้อมที่

จะไปปล้ำกับเหล่าลูกๆ ข้างคาวทั้งหลาย จัดแจงหานั่งโนนวมมิด พร้อมด้วยเครื่องผ่อนอารมณ์ชนิดเป็นน้ำใสๆ กับเครื่องแกงล้มครบครัน เพื่อรอกคอยการแสดง พ่อจิตใจลีลาการร้องของข้างคาวสาวมานานแล้ว

นักร้องสาวประจำบ้านนี้เสียงเซ็กซี่ไม่เบาเลยละ พอเขาเริ่มร้องพ่อก็หน้าบานคอยสะกิดให้แม่ฟัง แต่แม่ไม่สะกิดก็ต้องฟัง คนอยู่ตึกแถวข้ามฟากถนนก็

ต้องฟัง ปลายสาย ปลายตีนบ่อกก็ต้องฟัง เพราะเขาเล่นเอาถ้าโพงตัวเกือบเท่ารถกระบะมาวางเรียงรายรอบสนามหญ้า

เจ้าข้างคาวอาวุโสหลบเสียงที่จะออกมาร้องอยู่พักใหญ่ ถึงคิวต้องร้องก็หาเรื่องเลื่อนการแสดงออกไปจนแขกเริ่มโห่ มารู้อาทีหลังว่า ที่เขาเล่นตัวไม่ยอมออกตั้งแต่แรกก็เพราะต้องอาศัยชีวาสะ-โค้กข้อมใจอยู่หลายแก้ว

และแล้ว...เวลาที่ครอบครัวรอกคอย (คือเวลาหน้าแตกของสมาชิก - บ้านนี้ก็เป็นอย่างนี้แหละ) ก็มาถึง เจ้าข้างคาวอาวุโสทนโดนโห่ไม่ไหว ต้องออกมาร้องในที่สุด

ทุกคนเงยบกริบ...เสียงดั่งดั่งดั่งดั่งดั่งขึ้นเป็นอินทอร์จากฝีมือคีธัมมอร์ดของข้างคาวสาวเป็นคิวให้ผู้ที่ปรากฏตัวบนเวที พร้อมกับเสียงปรบมือของคนดู

นักร้องหูบอดของเราเริ่มสายสะโพกซึ่งห่อหุ้มด้วยกางเกงดีไซเนอร์อินส์ตัวโปรดกับเสื้อยืดจอร์จีโออาร์มานี่ มิวส์สายไปมาจนหาจังหวะขึ้นไม่ทันเพลง ต้องกลับมาเริ่มดั่งดั่งดั่งดั่งกันใหม่เป็นอย่างนี้สามครั้ง จนนักดนตรีชักขี้ระ คณดูเริ่มหงุดหงิด พ่อกระสับกระส่ายเกรงว่าจะกลายเป็นงานจ๊าบ๊ะ เจ้าข้างคาวนักร้องก็ยิ่งสายหนักเข้าไปอีกจนคนดูมินหัว นึกว่าเขาคงเปลี่ยนไปโปรแกรมกะทันหันเป็นการเดินฮาวายโซร์แทนการร้องเพลง

เพื่อนสนิทสองสามคนในงานเกรงว่าที่เขาไม่ยอมร้องเพราะเหงา ค้างลุกขึ้นไปช่วยให้กำลังใจด้วย

การทำตัวเป็นหางเครื่องโอบเอวสาวยไปด้วยกันขาย
ขวาวหน้าหลังคล้ายท่าบริหารเอวของเจน ฟอนด้า
เหล่านักดนตรีแก๊งค์ด้วยการเริ่มร้องนำ

...และแล้วเราก็ได้ยินเสียงทึม ๆ ดังกังวานลั่นซอ
กลบเสียงคนอื่นหมด ให้คนทั้งหลายที่เคยดูถูกไว้ว่า
ทำยังไงก็ไม่ได้ดี หน้าแตกกันตาม ๆ

เพราะเขา ทำได้ดีจริงๆ...

ค้างคาวไปนอกหรือขาดฉันทแล้วเธอจะรู้สึก

เพื่อนฝรั่งของพ่อกับแม่คนหนึ่งไม่มีลูก ความ
สัมพันธ์ระหว่างทั้งสอง เลยดูเหมือนว่าเพิ่งแต่งงานอยู่
กินกันใหม่ ๆ ไม่มีสิ่งแทรกซ้อนให้รำคาญใจ เขาเคย
ถามว่า ไม่หงุดหงิดใจบ้างหรือที่ไม่มีเวลาหรือห้องหับ
ที่เป็นส่วนตัวจริงๆ

สำหรับเขานั้นคงจะทนไม่ได้หากไม่มีห้องทำ
งานส่วนตัว หรือมีเวลาสงบอยู่คนเดียวบ้าง คงจะเป็น
เพราะเหตุนี้กระมังที่เขาจึงไม่ค่อยเสียค่าที่ไม่มีลูก

ความรู้สึกอีกจากความสงบของเพื่อนคนนี้มียู่
เป็นบางครั้ง โดยเฉพาะตอนที่ตั้งใจจะดูวิดีโอเรื่องพิเศษ
หรือก็จะอ่านหนังสือเล่มใหม่เจิบ ๆ แต่ต้องถูกบรรดา
สมาชิกค้างคาวแซงคิววิดีโอหรือเปิดเพลงรบกวน
ประสาท ซึ่งเป็นสิ่งที่พ่อแม่วัยรุ่นทั้งหลายคงจะพบเจอ
กันเสมอจนเป็นของธรรมดาที่ชาชินเสียแล้ว

คนเราก็เป็นเสียอย่างนี้แหละ เมื่อเห็นคนอื่น
เขาทำอะไรที่เราไม่มีมันก็อดอยากได้เหมือนเขาบ้างไม่ได้

แม้แต่ความสงบของคนไร้ลูกอย่างเพื่อนฝรั่งคนนี้

แม้กับพ่อฝืนถึงวันที่ลูก ๆ ออกจากบ้านไปหมด
เหลือเพียงสองคน คงจะมีโอกาสโรแมนติกันใหม่
เช่นเมื่อครั้งยังหนุ่มสาว (ซึ่งจริงๆแล้วไม่เคยโรแมนติกัน
เลย) ปัญหาต่างๆในบ้านอันล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาซึ่ง
มีที่มาจากลูก ๆ ก็คงจะหมดไป

ทุกครั้งที่เกิดออกมาดัง ๆ อย่างนั้น มักจะถูกขู่
“ขาดฉันทแล้วเธอจะรู้สึก” คำขู่ที่พวกค้างคาวเคย
ทำทนายเอาไว้ กลับเป็นคำพูดที่สะกิดกินใจ จนเกือบ
ทำให้ไม่ได้เขียนเรื่องตอนนี้ เพราะน้ำตามันรังแต่จะ
ท่วมกระดาเสียให้ได้

เรื่องมันมีอยู่ว่าเจ้าค้างคาวตัวจิวซึ่งเพิ่งจะเริ่ม
กางปีกฝึกบินไม้ทันไรนั้น เดิมทีมีเพื่อนฝูงรุ่นราวคราว
เดียวกันอยู่มากมาย

วัยรุ่นจำพวกนี้ เมื่อจบมัธยม 3 ก็มักจะถูกส่ง
ไปศึกษาต่อเมืองนอก อังกฤษบ้าง อเมริกาบ้าง แล้ว
แต่เส้นสายของพ่อแม่ เคยเรียนที่ไหนมากก็จะส่งลูกไป
ที่นั่น

ครอบครัวค้างคาวนี้จะไปแล้วก็มีเส้นสายนัก
เรียนนอกทั้งทางพ่อทางแม่ แต่ก็อย่างที่เล่าไว้แล้วว่า
แต่ไม่เคยกำหนดให้ลูก ๆ ต้องมีแผนการในอนาคต
โดยไม่ถามความสมัครใจของเขาก่อน

ดังนั้นเรื่องการไปเรียนเมืองนอกจึงเป็นสิ่งที่เจ้า
ตัวค้างคาวเป็นผู้มีสิทธิ์ออกเสียงอย่างเต็มที่ ทุกครั้งที่
ผ่านมา เมื่อถึงเวลาสำหรับค้างคาวจะต้องตัดสินใจ
เรื่องเรียน พ่อกับแม่ก็จะถอนหายใจโล่งอกทุกทีไป

เพราะเขาอยากเรียนเมืองไทย แต่ลึก ๆ ก็ต้องยอมรับว่า
เป็นเพราะพ่อกับแม่อยากเก็บลูกเอาไว้นาน ๆ

ที่นี้พอมาถึงรายของเจ้าตัวจิว เมื่อเพื่อนๆ
เขารักยิ่งกว่าใคร ๆ ทั้งสิ้นมีอันจะต้องไปเพิ่มพูนวิชา
ความรู้ในต่างประเทศ ก็เกิดความเหงาจนต้องคลาย
เหงาด้วยการรบกวนประสาทคนในครอบครัวกันอยู่
ไม่เว้นแต่ละวัน จนในที่สุดก็จับเอาความจริงออกมาได้
ว่า เจ้าตัวจิวอยากเป็นนักเรียนนอกเหมือนกับเพื่อนๆ
บ้าง

เมื่อรู้เรื่องชัดเจนแล้ว ก็จำเป็นต้องเรียกประชุมผู้
ถือหุ้นของบ้านค้างคาวทั้งหมดยกเว้นสมาชิกสอง
ตระกูล ซึ่งถึงร่วมประชุมด้วยก็ไม่มีประโยชน์ เพราะ
เจ้าพวกสี่ตีนไม่มีสิทธิ์ออกเสียง

พ่อเกิดมาในตระกูลที่ยึดมั่นในระบอบประชา
ธิปไตย เพราะฉะนั้นจึงเคารพเสียงส่วนมาก และนำมา
ปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในครอบครัว

เมื่อลูกยังเล็ก ๆ บ้านนี้มีผู้มีสิทธิ์ลงคะแนน
เสียงเพียงพ่อกับแม่ (แต่ดูเหมือนตอนนั้น พ่อจะมี
สองเสียง) ต่อมาเมื่อแต่ละคนโตขึ้น สิทธิ์และเสียงก็
ตามมาโดยปริยาย

ระบอบประชาธิปไตยในเมืองไทยเป็นอย่างไรก็
รู้ๆกัน กลยุทธ์การหาเสียงที่ใช้กันเกร่อในบ้านเมืองเรา
เช่น ระบบโฆษณาชวนเชื่อเกินความจริง หรือว่าระบบ
แจกแถมแลกกับคะแนนเสียง ตอนลูก ๆ ได้รับสิทธิ์ลง
คะแนนเสียงใหม่ๆ บางครั้งก็ถูกแม่ให้นำเข้ามาใช้ภายใน
บ้านบ้างเป็นครั้งคราว แต่พ่อจะรู้ทันทุกครั้งไป

การประชุมครั้งนี้ไม่มีกำไลข้อมือ คงเพราะว่าทุกคนเห็นใจเจ้าตัวจิ๋ว จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้แปลงสภาพเป็นค่างควานักเรียนนอกได้ แต่พ่อถืออภิสิทธิ์เป็นผู้จัดหาโรงเรียนและเลือกประเทศที่จะส่งไป

ตกลงเรียบร้อยแล้วพ่อก็เริ่มดำเนินการโดยทางแผนที่โลกออก ทีแรกทุกคนนึกว่าพ่อจะใช้วิธีเลือกประเทศด้วยการโยนลูกเต๋า ตกที่ไหนก็ไปที่นั่น แต่เปล่าเลย พ่อก็เหมือนกับคนอื่นๆ ที่ชอบส่งลูกไปเรียนที่เมืองที่ตนเองเคยเรียนมา ดีไม่ดีก็เรียนมาแล้วอะไรทำนองนี้

แต่ปัญหาของพ่อที่ถึงกับต้องกางแผนที่โลกก็เพราะพ่อเป็นนักเรียนนอกที่ผ่านมาถึง ๓ ทวีป คืออเมริกา ยุโรป แล้วก็ออสเตรเลีย เพราะฉะนั้นจึงมีให้เลือกหลายแห่ง ในที่สุดตกลงเลือกเอาประเทศออสเตรเลีย เพราะว่ามันใกล้บ้านดี

เมื่อเลือกประเทศได้ ก็ถึงคราวจะต้องเลือกเมืองและโรงเรียน ติดต่อกับเพื่อนฝูงที่คุ้นเคยกับออสเตรเลีย จนในที่สุดก็ได้ชื่อโรงเรียนมาด้วยกัน ๖ แห่ง ได้ชื่อแล้วไม่รอช้า พ่อกับแม่รีบบินไปเลือกโรงเรียนให้เจ้าตัวจิ๋ว

ช่วงนี้เป็นช่วงที่ค่างควาจะเร่งรัดเต็มที่ พี่สาวสอบไฟนอลเสร็จ กะเที่ยวทั่วทวนจากการเป็นนิสิต เจ้าตัวกลางนั้นชอบเที่ยวอยู่แล้ว ไม่ต้องมีเหตุผล ก็มีแต่เจ้าพวกตระกูลอื้อเท่านั้นที่ชีวิตดำเนินไปตามปรกติ ไม่เปลี่ยนแปลง

พ่อกับแม่เที่ยวสำรวจโรงเรียนต่างๆ ในที่สุดก็เลือกได้ถูกใจ แม้ว่าไม่แน่ใจว่าจะถูกใจเจ้าตัวจิ๋วหรือเปล่า เพราะแถบที่โรงเรียนตั้งอยู่ห่างค่างควาทำพันธุ์ยากจริงๆ สี่ทุ่มก็ดับไฟนอนกันหมด คงเพราะช่วงเวลากลางวันเรียนหนังสือเสร็จก็มีแต่กีฬาๆ แม้จะมีที่เที่ยวก็คงไม่มีแรงเหลือให้เที่ยวเป็นแน่

เวลาในการเตรียมตัวของเจ้าตัวจิ๋วมีไม่มากเลย ยังไม่วายต้องล้าลาเพื่อนๆ เข้ายันเย็นทุกวัน จนต้องขอร้องแกมบังคับให้เหลือน้ำสุดท้ายไว้สำหรับจัดข้าวของและลาญาติผู้ใหญ่

พอเอาเข้าจริง มีแต่แม่กับค่างควาสาวเป็นผู้จัดกระเป๋า ซ้ำร้ายพอเอาเสื้อผ้าออกมาเลือกก็ปรากฏว่า เจ้าตัวจิ๋วนี้ทรัพย์สมบัติกระจัดกระจายไปทั่วทุกถิ่น

กางเกงยีนส์ตัวโปรดอยู่ซอซังบ้าน รองเท้าหนังสีดำอยู่แถวถนนพัฒนาการ

ส่วนวิทยุเทปอยู่คอนโดเทลของเพื่อนที่พญา กางเกง
ในสีใหม่ ๆ ไม่ก็อาทิตย์ไม่รู้หายไปไหนหมด เหลือ
แค่ชนิดที่มีรูปรุๆ เท่านั้น ดุงเท้าหาที่จะเข้าคู่กันก็ไม่
มี เสื้อแต่ละตัวที่อยู่ในตู้ส่วนใหญ่มีเจ้าของเป็นคนอื่น
เสียมากกว่า

บ่ายวันนั้นจึงต้องรีบวิ่งซื้อเสื้อผ้าของใช้ ราว
กับว่าตั้งแต่เกิดมาไม่เคยมีอะไรเป็นของตัวเองเลย ทำ
ตัวเหมือนคนเคร่งศาสนา โดยเฉพาะในคำสอนที่ว่าไม่
ควรยึดถือวัตถุ นี่มองในแง่พุทธ แต่หากจะมองในแง่
คริสต์คงจะได้เหมือนกันคือ มีอะไรก็แจกจ่ายเผื่อแผ่
ให้แก่ผู้อื่น มีลูกเป็นคนดีก็อย่างนี้แหละ เปลืองหน่อย

ระหว่างที่ยุ่งๆ กับการตระเตรียมส่งเจ้าตัวเล็ก
ไปเรียนนอก มันวุ่นวายเสียจนไม่ได้คิดถึงการจากไป
ของเขา คอยคิดแต่ว่าลิ้มอะไรบ้าง และใจร่อนอยากให้
เสร็จเร็วๆ ไม่ทันได้คิดว่าเขาจะจากเราไปแล้ว

คืนสุดท้ายมีการเลี้ยงส่งกันตามธรรมเนียมใน
หมู่ญาติและเพื่อนสนิท ทุกคนเฮฮาสนุกสนานกันเต็มที่
ที่ คราใดที่ความคิดว่าเขาจะจากเราไปภายในไม่กี่
ชั่วโมงนั้นมันแทบเข้าสมองก็รีบปิดไปเสีย

งานเลี้ยงส่งวันนั้นทุกคนมาทันพร้อมหน้า แม้
แต่อาจารย์ผู้ฝึกวิชาของเจ้าตัวจิ๋วก็อดส่าห้มาด้วย คง
จะมาฉลองเจียบๆ ในใจว่า พันทุกข์เสียที ขาดไปเพียง
คนเดียวคือเจ้าตัวกลางด้วยเหตุสุดวิสัย (คำของเขา
กับเจ้าตัวจิ๋วนะ)

เหตุสุดวิสัยของเจ้าตัวกลางนี่ก็เป็นเรื่องย่อยๆ
อีกเรื่องหนึ่ง จะขอเล่าให้ฟังเพียงคร่าวๆ คือหลาย

อาทิตย์ก่อนหน้านั้น เจ้าตัวกลางไปกินข้าวต้มรอบเด็ก
แถวๆ สุขุมวิทกับเพื่อน แล้วเกิดไปหลงรูปนางละเวง
โนโปสเตอร์ ที่ติดอยู่ข้างฝาร้านข้าวต้ม

อันที่จริงนางละเวงคนนี้ ไม่ใช่จะมีแต่เจ้าตัว
กลางที่ใฝ่ฝันจะเจอตัวจริง ทุกๆ คน (เพศชาย) ในบ้าน
ตลอดจนเพื่อนฝูงเพศชายของเหล่าค่างกวาก็หลง
เสน่ห์รูปของนางละเวงคนนี้เช่นกัน

ทุกคนรวมพลังความรู้และเส้นสายสืบเสาะหา
ชื่อและที่อยู่ของแม่นางในฝันคนนี้ก็กันอย่างขมุกขมัว
จนในที่สุดวันหนึ่งที่ไม่คาดฝันก็มาถึง เจ้าค่างกวาด
ตัวกลางกับเจ้าตัวจิ๋วได้รับเชิญเป็นนายแบบถ่ายแฟชั่น
(บอกเท่านั้น ก็คงจะเดาออกว่าเจ้าค่างกวาหนุ่มบ้านนี้
รูปร่างหน้าตาไม่เลว พอเข้าขั้นเป็นนายแบบกับเขาได้
เหมือนกันนะ)

เจ้าตัวจิ๋วจำใจปฏิเสธคำขอเพราะมันตรงกับวัน
ที่จะไปนอก ส่วนเจ้าตัวกลางก็กำลังจะปฏิเสธเช่นกัน
เพราะอยากอยู่ส่งน้อง แต่เมื่อรู้นางแบบที่จะต้อง
ถ่ายด้วยกัน ไม่ใช่ใครอื่น นอกจาก นางในฝัน ซึ่งเมื่อ
เห็นตัวจริง ทั้งสองค่างกวาหนุ่มถึงกับมองปากค้างใน
ความงามของเธอ (นี่ฟังมาจากปากของเจ้าตัวเอง)

เจ้าน้องเด็กตัดสินใจให้พี่ชายรับรับคำเชิญทันที
โดยบอกว่าคราวหน้าคราวหลังก็ยังส่งกันได้เพราะไม่
ใช่ไปหนเดียว จะต้องกลับมาอีก แต่โอ้อากาศทองที่จะ
ได้ถ่ายรูปพร้อมกับนางในฝันนั้นมันไม่มันจะให้ผ่านเลยไป

เจ้าตัวกลางกำลังหาวิธีออกตัวอยู่แล้วพอดี
เลยทำเป็นว่าไม่อยากจะขัดใจน้อง จำต้องรับคำเชิญไป

ถ่ายแบบต่างจังหวัดด้วยความตั้งใจ อารามที่ตื่นเต้นกับ โชคของตัวเอง รับผิดชอบกว่าจะเอาพาสปอร์ตไปทำ วิชาเดินทางไปต่างจังหวัด เล่นเอาพรรคพวกที่น้องได้ ครั้นครบกับความเป็นอันนี้กันไม่น้อย

และแล้ววันที่ทุกคนรอคอยด้วยความตื่นเต้นก็ มาถึง เจ้าตัวจิวกับเพื่อนชายที่มากินเลี้ยงกันแบบ มารารอน ไม่ต้องนอนตลอดคืน นั่งคุยเคล้าน้ำตาคิด ถึงกันไปจนประมาณตีห้า ก็มีเพื่อนผู้หญิงมาสมทบ ร่วมวงร้องไห้ด้วยอีกสามคน

อาบน้ําแต่งตัวบนของขึ้นรถ ก็ยังครึกครื้นกันดี อยู่หรรษา เจ้านักเรียนนอกในอนาคคอันไกลนั้นรอมมา ด้วยกันกับพี่สาว โดยมีพ่อเป็นผู้ขับ ส่วนรถอีกกันก็ ขนเพื่อนฝูงที่มาเฝ้าอยู่ทั้งคืน

ถึงตอนเมืองแล้วก็ขังสวดไสเฮฮา จัดการเช็ก กระเป๋าทำอะไรต่างๆ ที่ต้องทำราวกับเครื่องจักรที่เขา โปรแกรมเอาไว้

เสียงไมโครโฟนดังกังวานขึ้น ให้ผู้โดยสารที่จะขึ้นเครื่องควอดรัส ไปตรวจหนังสือเดินทางได้

ถึงเวลาพ่อแม่พี่น้องกอดลาเจ้าตัวจิว ความตั้งใจจะเข้มแข็งของทุกคน ก็พังทลายลง สายตาพ่อกับแม่ พร่าด้วยน้ำตา

ภาพหลอนย้อนอดีต สมัยที่เจ้าหนุ่มสูง ๑๗๐ กว่าในอ้อมกอด กลายเป็นเจ้าหนูน้อยวัยสี่ขวบกว่า ปากยังอมนิ้วมือข้างหนึ่งขณะที่อีกมือหนึ่งถือผ้าห่ม เก๋าๆ เน่าๆ เอาขึ้นมาดม เป็นภาพในอดีตที่ปราศจาก แววของค่างคาวในปัจจุบัน

กลับถึงบ้านแล้วจึงได้สำนึกความหมายของคำ ว่า “ขาดฉันแล้วเธอจะรู้สึก”

สโมสรค่างคาว

สองปีผ่านไป เจ้าตัวจิวจบโรงเรียนมัธยมที่ ออสเตรเลียแล้ว บ้านจึงกลับมามีสมาชิกครบถ้วนตาม เดิม ความเป็นค่างคาวเริ่มขึ้นอย่างจริงจังอีกครั้งหนึ่ง เจ้าค่างคาวหนุ่มนายแบบ พี่ของเจ้าตัวจิวเป็นตัวที่นำ สมาชิกเข้ามาว่าสมที่บ้านนี้มากกว่าเพื่อน เจ้าตัวจิวโอด ทันทันเป็นหนุ่มแล้วจึงเข้ากับเขาได้เป็นปีเป็นขลุ่ยเลขทีเดียว

สาว ๆ ต่างเริ่มปรากฏกายมาให้พ่อได้ยลโฉม มากขึ้น แต่เจ้าค่างคาวหนุ่มทั้งสองคนนี้นิสัยดีเหมือน พ่อ คือไม่ค่อยเจ้าชู้ ที่ว่าไม่เจ้าชู้นี้หมายความว่า เขามักจะมีแฟนทีละคน ไม่ต้องสับสีกเท่าไร

เสียแต่เทรินโอเวอร์ค่อนข้างจะสูงศักดิ์หน่อย เพิ่งมาช่วงหลังๆ ที่ค่อยเริ่มอยู่นานจนพอจะจำหน้าจำ ชื่อได้บ้าง

พ่อให้ความเป็นกันเองกับบรรดาสาว ๆ ของเจ้า ค่างคาวสองตัวนี้ ราวกับว่าเป็นลูกเป็นหลานในไส้ ใครมีปัญหาอะไร มักจะต้องมาขอปรึกษาพ่อเสมอ

แม่ถึงคราวเลิกลากันไปแล้ว ไม่วายที่บรรดา สาว ๆ เหล่านี้ยังแวะเวียนมาหา ถึงวันเกิดพ่อหรือวันปี ใหม่มารวม สาว ๆ เหล่านี้ไม่เคยลืมพ่อเลย

ก่อนอื่นต้องขอบอกว่า เจ้าค่างคาวหนุ่มบ้านนี้ รสนิยมดีเหมือนพ่อ เพราะสาวแต่ละคนสวยหยดหย้อย

มีสิทธิขึ้นปกนิตยสารกันทั้งนั้น แต่จะเล่ามากไปกว่านี้ เห็นจะไม่ดี

ที่ขึ้นต้นบทนี้ไว้ว่า ‘สโมสรค่างคาว’ นั้น เป็น เพราะเจ้าค่างคาวทั้งหลาย ใช้บ้านเป็นศูนย์กลาง สำหรับพบปะสังสรรค์กับเพื่อนฝูง คงเห็นว่าสะดวก กว่าไปโลหรือสปอร์ตคลับ ไม่ต้องขับรถไกล บริการไม่ บกพร่อง ไหนยังจะค้างได้ด้วย และที่สำคัญที่สุด ไม่ ต้องเสียเงินค่าอาหารการกิน เพราะมีพ่อเป็นสปอนเซอร์ทุกรายการ

วันหนึ่ง ๆ เจ้าค่างคาวทั้งหลายต่างนำเพื่อนฝูง มาใช้บริการในบ้านอย่างเต็มที่ จนแม่บ้านทำอาหารไม่ ค่อยถูก

เดียวคุณคนนี่ไม่ชอบเผ็ด แต่คุณคนนั้นชอบ คุณคนสวยซึ่งเป็นแขกประจำไม่ชอบขนมจีน อีกคน ไม่กินเนื้ออะไรทำนองนี้ ทำเอาคนคิดกับข้าวบ้าได้ เหมือนกัน ไหนจะเดาไม่ถูกว่าจำนวนแขกที่มาในคืน หนึ่งๆมีกี่คน บางทีก็ไม่พอกิน บางทีก็เหลือมากจน เหล่าหางเครื่องเมินก็ขังเคย

จากการที่ได้คลุกคลีกับค่างคาววัยรุ่นและ เพื่อน ๆ ของเขา ทำให้ชีวิตพ่อกับแม่สวดไสตื่นเต้นราว กับว่ายังคงเป็นหนุ่มเป็นสาวกันอยู่

สิ่งที่รู้สึกว่าการค่างคาวให้ความสำคัญยังมีอยู่ สองเรื่องด้วยกัน เรื่องหนึ่งก็คือทำอะไรพ่อแม่จึงจะ อยู่ส่วนพ่อแม่ แต่ยังคงรับผิดชอบเรื่องเงินทองของเขา อยู่ คือว่า ถึงเวลาจ่ายก็จ่ายไม่ต้องรูนวาย

ส่วนอีกเรื่องหนึ่งซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญที่สุด

เหนือสิ่งใดคือ เรื่องความรัก (แต่พ่อกลับว่ามันเป็นเรื่องของ ฮอริโมน มากกว่า)

เจ้าค่างคาวเหล่านี้มีเรื่องคุยกันได้ทั้งวันโดยไม่เบื่อหน่าย ที่รัฐฯมีอยู่ไม่กี่เรื่อง หนึ่งก็เรื่องรถ ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่มีพ่อแม่บริกาทำให้ใช้กันคนละคัน อีกเรื่องก็เรื่องผู้หญิง

เรื่องรถนี้ทำให้เหล่าพ่อแม่ต้องเสียเงินเสียทองไม่น้อย รถยนต์ที่เขาประกอบมาดี ๆ แต่สำหรับพวกนี้ จะออกวิ่งตามถนนอย่างนั้น มันเขย ถ้าจะให้หันมาสมัยก็ต้องไปโหลตจนได้ห้องรถครูดพื้น นั่นแหละจึงจะเรียกว่า ‘เจ๋ง’ (แปลว่าดีเยี่ยม)

พ่อไอเสียเขาทำไว้ให้มีเสียงพอประมาณ พ่อเจ้าประคุณเหล่านี้ไม่พอใจต้องแต่งใหม่เสียจนเสียงดังราวช้างหอนยามดกมัน จะออกรถไปไหนที่ ทั้งพ่อทั้งแม่ต่างสะดุ้งสุดตัวนี่กว่าช่างบุกเข้ามาถึงสนามหน้าบ้าน

ในช่วงนี้ เจ้าค่างคาวนายแบบรับงานถ่ายโฆษณาบ่อย ๆ ต้องไปต่างจังหวัดเพื่อถ่ายโฆษณาบ้างถ่ายแบบบ้าง ทั้ง ๆ ที่เจ้าตัวบอกว่าไม่ชอบเป็นนายแบบถ้ามได้จึงได้ความว่า ที่ชอบคือ ‘ค่าจ้าง’ เพราะจะได้เอามาแต่งรถ ซื่อเครื่องเสียงชนิดที่ฟังแล้วหูแตก โดยไม่ต้องขอพ่อค่างคาวบุกอังกฤษ

มาถึงบทนี้ เห็นจะต้องบอกว่าเป็นบทเศร้า แต่ก็เป็นบทเศร้าเฉพาะตัวของพ่อกับแม่ค่างคาวเท่านั้น ใครเล่าจะไม่เศร้า หากลูก ๆ จะต้องจากบ้านไป แม้จะเป็นการจากกันชั่วคราวก็ตาม แต่เมื่อใดที่ลูกพ้นออกอะไร ๆ ก็คงไม่เหมือนเดิม

ไม่เพียงแต่มนุษย์ สัตว์ทั้งหลายรวมทั้งค่างคาวก็เถอะ วันหนึ่งก็ย่อมจะต้องปล่อยลูกออกไปต่อสู่วิถีชีวิตด้วยตนเองด้วยกันทั้งนั้น

แต่ก็นั่นแหละ ไหน ๆ เป็นบ้านค่างคาวแล้ว จะผลัดลูก ๆ ออกจากรังทั้งที ก็ต้องจัดการหารังใหม่ให้เรียบร้อยเสียก่อน

เรื่องของเรื่องมีอยู่ว่า ค่างคาวสาวเรียนหนังสือจบจนเป็นทนายชั้นตะเบียนแล้ว ต้องการไปเสริมสร้างวิชาความรู้ให้ลึกซึ้งกว่านี้ด้วยการเดินทางตามรอยเท้าของสมาชิกอาวุโสอื่น ๆ ของครอบครัว คือการไปศึกษาวิชากฎหมายต่อยังประเทศอังกฤษ

ส่วนค่างคาวนายแบบนั้น เริ่มรู้สึกตัวว่าหากจีนเรียนต่ออยู่ที่นี้ คงจะไม่พ้นปีหนึ่งไปได้ เพราะตั้งแต่เอ็นติดเรียนปีหนึ่ง ก็เปลี่ยนมหาวิทยาลัยหาปีหนึ่งเรียนอยู่สองปีติดต่อกัน จึงคิดอ่านว่าน่าจะเลิกเป็นน้องใหม่เสียที ด้วยการติดตามพี่สาวไปเรียนต่อที่อังกฤษเช่นกัน

เมื่อตัดสินใจได้ดังนี้ ก็เป็นหน้าที่ของพ่อ ที่จะต้องจัดหาที่ทางและเตรียมความสะดวกสบายให้แก่ลูก ๆ อีกเช่นเคย

คนอยากเรียนต่อกับคนสปอนเซอร์คุยกันแล้วลงความเห็นว่าจะไปเรียนต่อที่ลอนดอน ไหนจะเป็นเมืองที่แม่คุ้นเคย พ่อเองก็มีเพื่อนอยู่ที่นั่นเยอะแล้วการไปมาหาสู่ก็สะดวกดี

ตัดสินใจได้แล้วพ่อก็จัดการเรื่องการหารังใหม่ในลอนดอน ให้ค่างคาวหนุ่มสาวคู่นี้อาศัยอยู่ระหว่าง

เรียนหนังสือ การที่จะให้ไปอยู่กับแฟมิลี่เหมือนเด็ก ๆ คงไม่ไหว เพราะพวกนี้โตแล้ว พ่อจึงตกลงใจจะหาแฟลตให้อยู่กันเอง จะเช่าหรือก็สู้ค่าเช่าไม่ไหว นอกเสียจากจะให้ไปอยู่แถบชานเมืองซึ่งไกลโข ค่ารถเมล์รถใต้ดินก็ไม่ไหวว่าจะถูก ความปลอดภัยอีกต่างหาก

ไหน ๆ เขาจะต้องจากรังไป พ่อก็อยากให้เขาอยู่อย่างสบายและปลอดภัย ฉะนั้นมันก็ต้องอยู่ในทำเลดี ๆ ไม่ไกลนักจากใจกลางเมือง แถบที่คนดี ๆ เขาอยู่กัน แต่นั่นค่าเช่าก็แพงหูฉี่

คิดไปคิดมา พ่อตกลงใจซื้อแฟลตเสียเลยค่อนข้างเป็นวิธีของนักเลงใจป๋า แต่ที่พ่อน่ารักก็เพราะเหตุนี้ล่ะ อะไรที่เกี่ยวกับครอบครัวเป็นใจป๋าแบบนักเลงทุกทีไป

คณะหาซื้อบ้านที่ลอนดอนประกอบด้วยคนจ่ายเงินคือพ่อ กับผู้ที่จะไปอยู่ คือค่างคาวหนุ่มสาวสองคน กับผู้ชำนานูพื้นที่คือเจ้าค่างคาวอาวุโส ซึ่งอาสาไปช่วยเลือกดูโรงเรียนให้น้องชายอีกด้วย แม่กับเจ้าตัวจิวอยู่โยงเฝ้าบ้านกันสองคน

ระหว่างหาดูบ้าน พ่อกับลูก ๆ สามคนไปเช่าแฟลตอยู่ เช่าขึ้นก็ออกหาบ้าน ตกบ้ายพ่อพักผ่อนเจ้าค่างคาวทั้งหลายก็ออกซ้อปิ้งกัน สนุกกับเงินของพ่อ พ่อตกเข็นกลับเข้าแฟลต พ่อเตรียมอาหารการกินไว้พร้อม ก็รู้อยู่แล้วว่าพ่อเป็นคนชอบทำกับข้าว

พ่อถูกเลี้ยงมาอย่างดีให้รู้จักประหยัด ไม่ชอบการกินทั้งกินขำ เวลาทำอาหาร ก็จะซ้อกับข้าวมาเท่านั้น ไม่เผื่อเหลือเผื่อเกิน

ส่วนเจ้าค่างคาวนั้น ไม่ค่อยเหมือนชาวบ้านเขา อาหารสามมือไม่พอ ต้องมีมือเด็กของค่างคาวเสริมอีกหนึ่งมือ ฉะนั้นจึงต้องซื้อกับข้าวมาคูนไว้สำหรับมือนี้ ซึ่งเป็นมือที่พ่อไม่รับผิดชอบ เพราะเลยเวลาหลับของพ่อแล้ว

หลายวันเช้า ก่อนกลับกรุงเทพฯ ปริมาณอาหารดิบที่ค่างคาวเอาไปซื้อคูนไว้เพิ่มมากมายจนกินไม่หมด เกรงว่าพ่อจะว่าสิ้นเปลือง เจ้าค่างคาวเอาวิธีได้ความคิด ชนิดหัวใส จัดการแอบทิ้งอาหารดิบที่เหลือเบอะบะลงถังขยะ ช่วงที่พ่อหลับสนิทกลางดึก

กลับถึงบ้านพอบ่น ให้แม่ฟังว่า พวกค่างคาวกินจุกินเหลือกิน ซ้อกับข้าวมามากมาขมหาศาลก็กินหมดเกลี้ยง ตอนที่เจ้าสองตัวนี้มาอยู่จริงๆ เห็นจะต้องเพิ่มเงินค่าอาหารให้เป็นสองเท่า สรุปแล้วความหัวใสของเจ้าตัวอวูโสได้ผลถึงน้องๆ

เจ้าค่างคาวอวูโสกับพ่อ ไม่ได้อยู่ร่วมชายคา

เมื่อมาอยู่ลอนดอนด้วยกัน นอนห้องติดกัน กินอยู่ด้วยกันเกือบทุกมื้อ ก็ทำให้พ่อเห็นระบบการดำรงชีวิตของค่างคาวอย่างชัดเจน จนรับไม่ได้

อย่างที่เล่าแล้วว่า ลูกๆ ค่างคาวชอบตื่นสาย พ่ออุตส่าห์ตื่นแต่เช้ามาเตรียมอาหารเช้าให้ แต่จนกระทั่งไข่ดาวขึ้นไข่ เย็นซิดแล้ว พ่อเจ้าประคุณก็ยังไม่ยอมตื่นนอน กว่าจะลุกได้ก็ใกล้มือกลางวัน

พอดึกพ่อเข้านอน เจ้าค่างคาวอวูโสเริ่มแต่งองค์ทรงเครื่อง เตรียมตัวออกจากบ้าน กว่าจะกลับเข้าบ้านอีกที ก็รุ่งเช้า

พ่อหงุดหงิดมาก เพราะ

ลืมไปว่าเจ้าลูกคนนี้อายุร่วมสามสิบแล้ว แต่ในสายตานั้นลูกก็ยังคงเป็นเด็กอยู่รำไป

อีกเรื่องหนึ่งที่ทำให้พ่อหงุดหงิดนักคือ การจัดกระเป๋าเดินทาง พ่อถือว่าเป็นผู้ชำนาญสุดในเรื่องนี้ ซึ่งถูกใจเจ้าค่างคาวหนุ่มนัก ที่มีคนจัดกระเป๋าให้ ส่วนค่างคาวสาวนั้นเฉยๆ พ่ออยากจัดให้ก็จัดไป หากไม่

เดียวกันนานโข เพิ่งจะมาอยู่ด้วยกันที่ลอนดอนครั้งนี้ จึงมีเรื่องกระทบกระทั่งกันเป็นที่น่าขบขันสำหรับคนอื่นๆ ไม่น้อย

ปรกติพ่อเป็นคนนอนหัวค่ำ ไม่ค่อยได้รับรู้เรื่องราวความเป็นไปของค่าง คาวอวูโสนัก นอกจากที่แม่เซ็นเซอร์เล่าให้ฟัง

พอใจก็รี้ออกมาจัดเองใหม่ แต่เจ้าตัวอาวูโสไม่คุ้นเคยกับวิธีการของพ่อ ไม่ยอมให้พ่อมาวุ่นวาย จนเป็นเรื่องต้องหงุดหงิดใส่กัน

นอกเรื่องเสียนาน ขอกลับเข้าเรื่องหาบ้านต่อ หลังจากดูบ้านประมาณ ๔ - ๕ หลัง พ่อกับค่างาวหนุ่มสาวก็ตกลงใจเลือกนพลดเล็ก ๆ สองห้องนอน อยู่ตรงข้ามสวนสาธารณะชื่อคังใจกลางลอนดอน ความวุ่นวายเรื่องบ้าน (ซึ่งไม่ง่ายเหมือนซื้อบ้านในเมืองไทยสักนิด) กับการที่ต้องจัดการซื้อเครื่องเรือนของใช้ให้ครบสำหรับสองค่างาวหนุ่มสาวตลอดจนความสะดวกในการไปมาหาสู่กันระหว่างกรุงเทพฯกับลอนดอนในช่วงโรงเรียนปิดเทอม ทำให้ไม่รู้สึกรักใจหายในการย้ายครั้งนี้เท่าใดนัก

ถึงกระนั้นก็เถอะ ค่าโทรศัพท์ทางไกลพุ่งพรวดพราดแต่พ่อกลับไม่สนใจในเรื่องนี้เลย “คิดถึงเสียอย่างจะไปเสียดาอะไร”

ย้ายรัง

ใครไม่เชื่อเรื่องดวง ฟังเรื่องราวในตอนี้แล้วเห็นจะต้องเชื่อกันบ้างไม่มากก็น้อย ไม่รู้ว่าดวงดาวโคจรกันอย่างไร ทำให้เราต้องบังเอิญมีการโยกย้ายบ้านทั้งในกรุงเทพฯ และต่างแดนในช่วงเวลาเดียวกัน

ก็อย่างที่เล่าให้ฟังแล้วว่า ค่างาวสองตัวกำลังจะโยกย้ายไปเสริมสร้างวิชาความรู้กันต่อที่กรุงลอนดอน แต่จังหวะเดียวกันอีกนั่นแหละที่เราเผชิญต้องย้ายบ้าน

ย้ายชองกันที่กรุงเทพฯ

พ่อเป็นนักวางแผนยอดเยี่ยมที่สุดในบ้าน นอกจากนั้นยังเป็นคนที่มีความละเอียดลออ และมีระเบียบมาก ฉะนั้นจึงต้องรับภาระในเรื่องนี้แต่เพียงคนเดียว การย้ายครั้งนี้สับสนไม่น้อย เพราะมีการก่อสร้างหลายชั้นตอน สลับกับการโยกย้าย

พ่อสนุกกับงานนี้มาก แม้จะบ่นไม่เว้นแต่ละวันว่าไม่มีใครช่วยงานอันแสนหนักนี้

หากจะแบ่งชีวิตคู่เป็นช่วง ๆ เริ่มจากสองคนเพิ่มเป็นสามเป็นสี่เป็นห้า... ช่วงชีวิตคู่ของพ่อแม่ตอนย้ายครั้งนี้ก็เป็นช่วงสุดท้ายที่วางจรรยาอันกลับมาตั้งต้นใหม่ เพราะจากครอบครัวที่มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ มาบัดนี้ ก็เริ่มลดลงเรื่อยๆ เช่นกัน เจ้าตัวเล็กบินตามไปอยู่รังเล็กในต่างประเทศกับที่ ๆ

เริ่มจากสองจึงกลับมาเหลือสองเหมือนเดิม ฉะนั้นรังใหม่ของครอบครัวค่างาวนี้จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์

ลูกๆ ใดเป็นผู้ใหญ่กันเกือบทุกคน พ่อจึงสร้างรังใหม่ให้ลูกๆ แยกออกไปอยู่ปลายสวน และปลูกริเวณใหม่ให้ตัวเองกับแม่อีกด้านหนึ่ง

ช่วงนี้เป็นช่วงที่พ่อสนุกที่สุด และปวดหัวที่สุดเช่นกันกับปัญหาต่างๆ ที่มากับการก่อสร้างและความไม่เอาไหนของแม่ ที่แม้จะอ่านพิมพ์เขียวยังไม่รู้เรื่อง แต่อดมีความเห็นแหกคอกอยู่เรื่อยๆ ไม่ได้

สองปีเต็มๆ การก่อสร้างจึงแล้วเสร็จ พ่อภูมิใจกับบ้านหลังใหม่มาก เพราะไม่มีตารางนิ้วไหนที่พ่อไม่

ได้ควบคุมเองด้วยความพิถีพิถันละเอียดลออ

ข้าวของสวย ๆ งาม ๆ ที่พ่อสะสมมาตลอดชีวิต ได้มีที่ตั้งที่ติดสนใจเสียที

ความไม่เป็นประชาธิปไตยหรือจะเรียกว่าความเหลื่อมล้ำต่ำสูง ปรากฏเป็นครั้งแรกในครอบครัวนี้ ด้วยการกระทำของพ่อล้วนๆ เพราะพ่อจัดสรรแบ่งส่วนสัดของบ้านอย่างไม่ยุติธรรมจริง ๆ

ที่ว่าไม่ยุติธรรมนั้น คือไม่ยุติธรรมกับตนเอง เพราะในส่วนที่เป็นห้องหับส่วนตัวของพ่อ เช่นห้องทำงาน ห้องแต่งตัวและห้องน้ำมีขนาดเล็กกะทัดรัด แต่ส่วนที่เป็นของแม่นั้น พ่อสร้างเสี้ยกว้างขวางโอโง่ง

แค่ห้องน้ำแม่อย่างเดียว ลูกข้างเข้ามาอาบน้ำได้สบาย

แต่แล้วทุกคนก็ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา เพราะพ่อลำเอียงมากกับครอบครัว ทุกคนรวมทั้งแม่ถูกพ่อตามใจเสียนกกลายเป็นกิจวัตรประจำวัน

ไม่มีแล้ว บ้านค่างาว

ลูกๆ ค่างาวเรียนหนังสือจบ เริ่มทำงานทำการกันแล้ว เหลือเพียงเจ้าตัวเล็กคนเดียวที่ยังเรียนอยู่ แต่ละคนมีภาระหน้าที่ และชีวิตที่แยกออกไป แต่ถึงกระนั้น บ้านค่างาวหลังนี้ก็ยังเป็นศูนย์รวมของทุกคน

ยามค่ำคืนหรือช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ เสียงเฮฮาสนุกสนานของเหล่าค่างาวซึ่งยังติดนิสัยพาเพื่อน

ผู้มาเยี่ยมเยือนสังสรรค์ที่บ้าน สร้างความครึกครื้น
ให้กับบ้านเหมือนเดิม

พ่อนั่งเก้าอี้ประจำในห้องนั่งเล่น ปากคาบไปปี
อมยิ้มฟังคนโน้นคนนี้พูด หลังจากนั้นพ่อชักเริ่มเข้าใจ
ภาษาคำความมากขึ้น ศัพท์สมัยใหม่ต่างๆ พ่อฟัง
ไม่ก็ครั้งก็เอามาใช้เองบ้างกับบรรดาเหล่าค่างคาว ถูก
บ้างผิดบ้าง สร้างความครื้นเครงให้เหล่าค่างคาวไม่
น้อยเลยทีเดียว

อะไรๆเปลี่ยนแปลงไป แต่พ่อไม่เคยเปลี่ยนและ
รักษาความเป็นคนคงเส้นคงวาตลอดมา และมีเวลา
เสมอให้กับทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับสมาชิกในครอบครัว
ไม่ว่าเป็นปัญหาทางานหรือปัญหาหัวใจ ใครเปลี่ยนแฟน
เปลี่ยนงาน ฯลฯ พ่อใส่ใจไปหมดทุกเรื่อง

พระอาทิตย์ขึ้นลงตามปรกติ ดอกไม้ในสวนชู
ช่อบานสะพรั่ง นกกาเหว่า นกเขา นกกระจอก ยังคง
ส่งเสียงร้องเรียกหากันในสวนทุกเช้าเย็น นาฬิกาเดิน
ตึกตอกๆไม่หยุด

อยู่ดี ๆ ฟ้าก็ผ่าเปรี้ยง.....

คำพิพากษาประหารชีวิตพ่อจากปากของแพทย์
ที่บอกว่าพ่อเป็นมะเร็งขั้นสุดท้ายแล้ว ไม่ได้ทำให้สิ่ง
เหล่านี้เปลี่ยนแปลงเลย เว้นแต่ในหัวใจของทุกๆคนใน
บ้านค่างคาว

“พ่ोज้า... หลับตาเสียสิจ๊ะจะได้นอน ตึกแล้ว...”

พ่อก้อยๆปิดตาลงช้าๆ ตามที่แม่บอก หัวรู้ไม่
ว่า นั่นเป็นการหลับตาครั้งสุดท้ายของพ่อ เพราะพ่อ
หลับตาลงพร้อมๆกับที่ชีพจรหยุดเต้น.....โก๊ฉ่าจะ

ตีหนึ่งของวันอังคารที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๗

จบ

ขอบพระทัยและขอบพระคุณ

ครอบครัวของหม่อมหลวงเสรี ปราโมช ขอบพระทัยและขอบพระคุณทุกท่าน
ที่ได้ประทานและมอบดอกไม้ พวงมาลาวางหน้าศพ ทั้งเป็นเจ้าภาพในการสวดพระอภิธรรมให้
และบริจาคเงินทำบุญ ตลอดจนการร่วมในงานเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานเพลิงศพ

หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช
ท่านผู้หญิงอุศนา ปราโมช ณ อยุธยา
นางทิพวดี ปราโมช ณ อยุธยา
นายคำรณ ปราโมช ณ อยุธยา
นางสาวขวัญวี ปราโมช ณ อยุธยา
นายอชิตะ ปราโมช ณ อยุธยา
นายทัตสุระ ปราโมช ณ อยุธยา

รายนามผู้ร่วมทำบุญ

ก.

คุณโกวิท-คุณลลิตา โปษยานนท์
คุณเกษณี ศิริวัฒน์เจริญ
คุณเก่งกาจ จงใจพระ
คุณแก้ว-มาร์ค-แป๊ะ
คุณกานดา วนาสวัสดิ์
คุณกิตติรัตน์-ท่านผู้หญิงสมสุข ศรีวิสารวาจา
คุณกอบกุล กุลวิวัฒน์
คุณกุลวดี ตั้งคารวคุณ
คุณไกรสิทธิ์ - คุณจินดา นาคประเสริฐ
บริษัทแกรมนี่

ข.

คุณแขก

ค.

คุณคมคาย สวงนภาพร
คุณแคทรียา อิงลิชและครอบครัว
คณะผู้พิพากษาสมทบ ศาลากลาง

จ.

คุณจีรนนท์ เสวदनันทน์
คุณจอม-เล็ก-อ้อ-จู-วิ-B&M
คุณจักรทิพย์ - คุณขวัญเรือน กิตติวัฒน์
คุณจิตติกร-ม.ร.ว.วิวรรณ เศรษฐบุตร
คุณจำเนียร รัตนากร
ม.ร.ว.จักรทอง ทองใหญ่ และลูกๆ

ฉ.

คุณฉลบทลัยย์ พลางกูร

ช.

คุณชวน หลีกภัย
คุณชวลิต หังสัมพันธ์
ร.ท.ชวลิต เตชะไพบุลย์
พล.ต.นายแพทย์ชุนด์ร-คุณหญิงวิลาวัลย์ กำภู
คุณไชยวัฒน์-คุณนงลักษณ์ บุนนาค

ซ.

ชินิท

ฐ.

คุณฐิติมา ไกรฤกษ์
คุณฐิติพร กิตติพนาชล

ณ.

พล.ต.ท.ณรงค์วิช ไทยทอง

ด.

คุณดวงจันทร์ วงษ์พรหมเวช
คุณดวงดา นันทขว้าง
ดาราวดีโอ
คุณดุษฎี-คุณลิเซล็อตเต้ จุลชาติ
คุณดวงใจ (B & M)

ต.

ดร.ไตรรงค์ สุวรรณคีรี

ถ.

คุณถนอม-ดร.วิไล
คุณถนอมจิตต์ ปัทมานุช

ท.

คุณทมนันตี โปษยานนท์
ม.ร.ว.ทิพภากร วรวรรณ
ม.ร.ว.ทิพเราะ อากาศ
คุณทัศนาศนา จงพีร์เพียร-มยุรี ศรีสำอางค์
แทรฟฟิค แจม

ธ.

บริษัท ธนบรรณจัดจำหน่าย
คุณธีระ ด.สุวรรณ
คุณธนศ ดุษณกรกล, บริษัทกราฟโก้ ซิสเต็มส์

น.

คุณนวลจิตร์ แดงประเสริฐ
คุณหญิงนงนุช อุนากุล
คุณนุชนารถ อดีตสันติศิลป์
คุณนัยนุชิต-คุณเต็มดวง จาตุรจินดา
ม.ล.নীลนารา ทองใหญ่ Shimomura
คุณนันทน์ วัฒนกุล

บ.

ดร.บุญเยี่ยม-คุณหญิงอัมพร มีสุข
เบเคอร์ แอนด์ แม็คเคนซี
คุณบุญมา ศาสึกุลปต

ป.

คุณปรีชา เกษมสันต์
คุณหญิงประณีตศิลป์ วัชรพล
คุณประทีป-คุณทาสีชะ ฮาตะ
พลตรีแบ่ง - คุณศิริรัตน์ มาลากุล ณ อยุธยา
คุณเป็ย - คุณหญิงอารีมา มาลากุล ณ อยุธยา
คุณเปาว์-คุณสุภาพรรณ พิษัณธรงค์สงคราม
คุณประพน บุรณศิริ
คุณแป๊ะ-คุณเปี้ยว-คุณประคำ มาลากุล ณ อยุธยา

พ.

คุณพิศมัย ดันตราประเสริฐ
คุณพิพัฒน์ พิษิตพล
ดร.พิจิตต รัตตกุล
คุณพิชัย บวรวรกิจ
คุณพิษณุ หลิมภูษณะชัย
คุณพิไลพันธ์ เมฆารัตน์
พี่น้องบ้านสวนพลู
คุณพชร-ม.ล.สุรธีร์ อิศรเสนา
ม.ร.ว.เพลินจิต บุรณศิริ

เพื่อนเคมบริดจ์

คุณเพ็ญประภา ตั้งคารวคุณ
คุณไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล
คุณหญิงพูนทรัพย์ เขมะโยธิน

ม.

คุณมารุต-คุณหญิงพันทิพา บุญนาค
ท่านผู้หญิงมนต์สนิตย์ วณิกกุล
มูลนิธิวัฒนธรรมไทย-เยอรมัน
คุณมนันยา เบลญกุล

ย.

คุณยุวพันธ์ มนูญวงศ์
คุณหญิงยสวดี อัมพรไพศาล

วิ.

ม.ล.รณฤทธิ์ ปราโมช
โรงแรมแม่น้ำ
คุณรัชนี อัญญาธร

ล.

Mr. Harald Link
คุณลายคราม เลิศวิทยาประสิทธิ์

ว.

คุณวานิช ไชยวรรณ
ม.ล.วิสุมิตรา ปราโมช
คุณวิศาล-คุณนวลศรี ภัทรธรรมมาศ
คุณวิภาวดี-คุณปรารภ โมกษะเวส
ดร.วิชิต เกียรติศรีชาติ
คุณวิทยา-คุณอรสา เวชชาชีวะ
คุณวิไล ดบปียางกูร
คุณหญิงวนิดา พูนศิริวงศ์
คุณวรวงษ์-รัชนี ปิยะอุย
คุณวรรณดี ก้นขวางศ์
พ.ต.อ.นายแพทย์วิบูลย์ - ม.ร.ว.ดารณี วัฒนายาก
ร และลูก ๆ
คุณวิโรจน์ ดิรคุณโกวิท

ศ.

คุณศิริพงษ์ ศิลปกุล
หม่อมศิริเลิศ เทวกุล
คุณศักดิ์ ไทยวัฒน์

ส.

สมาคมศิลปะและแฟชั่น
สมาคมนักเรียนเก่ามาแตร์เดอี(จู้-กิ่ง-ทรง-ต้อย-
ต่อม-ดรุณี-ไพ-ปัด-ไก่อ-ลี-แอ๊ด-แป้น-อ๊อด-เอ๋)
คุณสมัคร เข็มนบูรเศรษฐ์

คุณสาธิตี วีระเชียร
ดร.สิริลักษณ์-นพ.สันต์ ศัลยสิริ
คุณแม่สำอางค์ เทวกุล
คุณสุจินต์-คุณจิตติมา โคตรานันต์
คุณสุธี-คุณผ่องลักษณ์ ประศาสน์วินิจฉัย
คุณสุเทพ เทือกสุบรรณ
คุณสรรเสริญ-คุณพัชรี ไกรจิตติ
คุณสืบชัย-คุณพรรณิ ศิระโมกษ์ลักษณ์
คุณเสวก-คุณจุไรทิพย์ พลชัย
คุณหญิงสมร ภูมิธรงค์
คุณหญิงสุวิวัฒนา เพชรทองคำ
บริษัท สหยังพัฒนกิจ จำกัด
คุณสุรีย์ สนธิระติ
คุณสุทัศน์-คุณ ศิริพร สุขโสภณจิต
พลตรีสนั่น ขจรประศาสน์

ดร.สมิทธิ ศิริภักดิ์
คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์
คุณสุมาวดี-คุณธนพล กำภูฯ
คุณโสภา แก้วสนิท
คุณสมปอง จันทร์ลำภู
คุณสมจิตรร์ สิงหนุต (เชลชี)

พ.

คุณหญิง สี่หอรกุล
บริษัท 526 เอ็นจิเนียริ่ง 1990 จำกัด

อ.

คุณอมิตตดา

คุณอารมณี-คุณเสนาะ หอวิจิตร
คุณอารีย์-คุณวิไล หอวิจิตร
คุณหญิงอิศรา บุรณศิริ
คุณอุไรวรรณ เกียรติศรีธาราและครอบครัว
คุณอรุณี ชัยนาม
คุณอรุณ-ดร.วีณา เชิดบุญชาติ
คุณอรนุช ทองทักษิณ
ม.ล.อัศนี-คุณหญิงวราพร ปราโมช
คุณอัจฉรา รักวานิชย์พงศ์
คุณอันเจโล
ท่านผู้หญิงอ้อมบุญ สิงหลกะ
บริษัทแอดวีวานซ์ พับลิซิ่ง จำกัด
คุณอินทิรา ซาลีจันทร์
พนักงานนิเทศสาร อิมเมจ และแองเจิล
คุณอรอนงค์ เทชะบำรุง

หมายเหตุ - เงินที่ได้รับจากการทำบุญในระหว่างงานศพน.ล.เสรี ปราโมชนี้ จะนำไปบริจาคเป็นค่ายาเคมีบำบัดสำหรับผู้ป่วยโรคมะเร็ง

รายพระนามและนามผู้นำพวงมาลาและดอกไม้วางหน้าหีบศพ

ก.

บริษัทกนกศิลป์ (ประเทศไทย) จำกัด
กมล สินขวานนท์ - เลขานุการมูลนิธิ พ.อ.ส.ว.
กมล สุทธิสาส์น
ม.ล.กมลลา สุขุมและครอบครัว
ม.ล.กมลทิพย์ กมลสาส์น
กมลลา สุโกศล
ดร. กร - คุณหญิงนิรมล สุริยศักดิ์
กรกนก สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
อธิบดีกรมสารนิเทศ ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ มูลนิธิรางวัลสมิทธิล
พลตรี กระจวี - ปัทมาวดี สุทัศน์ ฯ
ร้านกระเทียม
ศจ.ร.อ.กฤษฏา - สุชาดา อรุณวงศ์ ณ อยุธยา
ก้านรงค์-พันทิพา จันทิก
บริษัท กลทิษฐ์ จำกัด
หม่อมกอบแก้ว อากาศ ณ อยุธยา
กองพาณิชย์สัมพันธ์ การบินไทย
ก่าน ชลวิจารณ์
กานดา เดชะไพบูลย์ - บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์สยามพาณิชย์เทรด จำกัด
กานดิท เปล่งศรีงาม
บริษัทการบินกรุงเทพ จำกัด
บริษัทการบินไทย จำกัด
สำนักประชาสัมพันธ์ บริษัทการบินไทย จำกัด
กาญจนา มหาเกษีย - บริษัทมหาชนจำกัด โอซีซี
ก้ำพล-คุณหญิงประณีตศิลป์ วัชรพล
กิ่ง-บุญมา ศาสติคุปต์

กিজา บุรานนท์
กิริติ ชลสิทธิ์
เก้-พลอย-เดีย
เกรย์ชาวด์
ห้างหุ้นส่วนจำกัด เกตุรา ทรพาณิชย์
เกษม-จามรี สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
เกรียงไกร-ปัทริก เขียวบุญด
เกาะมันนอก
เกียรติ-จรรย์สมร วัชรเวดิน
พ.อ.เกียรติคุณ-มยุรี สุทธิรักษ์
เกียรติศักดิ์-วนิดา ดุลละัมพะ และครอบครัว
เก้อ-อภิรดี อังศวานนท์
แกรมมี เอ็นเทอร์เทนเมนท์
ฝ่ายรายการโทรทัศน์ บริษัทแกรมมี เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)
บริษัทโกดัก (ประเทศไทย) จำกัด
โกวิทย์-ลลิตา โปษยานนท์
ไกรสร-ทองอินทร์ ดันติพงษ์
กลุ่มมิตรอาร

ข.

ร.อ.ขจิต-พนิดา หัพนานนท์
บริษัทชนมบังบูรพา จำกัด

ค.

พล.อ.ต. คงศักดิ์-วิมล บุญยวัฒน์

ครอบครัววณิชเสณี

คณิต วัลยะเพชร

กนดง

คลับเมด

บริษัท คอนสแตนท์ แอดเวอร์ไทซิ่ง ฝ่ายประชาสัมพันธ์

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ คาเซย์ทริสต์ จำกัด

พล.ต. ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช

คณะกรรมการศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะนิติฯ ธรรมศาสตร์ รุ่นเอ

คณะราชภัคดี

คณะกรรมการสภาสตรีแห่งชาติฯ

คณะกรรมการสหพันธ์ ส.อ.ร.ด.

จ.

จ.ส.๑๐๐-ศูนย์ข่าวแปซิฟิก

พนักงาน จ.ส.๑๐๐ บริษัทแปซิฟิกคอร์ปอเรชั่น จำกัด

ม.ร.ว.จันทิรา-คลาวเดีย จักรพันธุ์

จิตรรา เดอะไพบูลย์ บริษัทเพรสแอฟฟิศ จำกัด

ม.ล.จิตติเทวี-เวณิกา เทวกุล

จิตริก-วิวรรณ เศรษฐบุตร

จิปาละ

พ.อ.จิระ ศิลป์กนก และ ภรรยา

ม.ล.จิรายุ นพวงศ์ และท่านผู้หญิง

จิรายุ-อรนุช อิศรางกูรฯ

จิรายุส-เจตริน วรรณนะสิน

พ.ต.อ.จิรพันธ์-อำภา พึ่งสุนทร

จิรพันธ์ อินทเส

จี๊ด-เต๋า

น.พ.จุลเดช-พ.ญ.มัลลิกา ยศสุนทรากุล

ทีมงานจูเนียร์ แพล

บริษัท เจ.เอส.แอล.จำกัด

เจมส์-แต้-หุ่่น

ศจ.ดร.เจริญ-ท่านผู้หญิงสมศรี เจริญรัชต์ภาคย์

เจริญชัย หวังอารยธรรม

พลตรี เจริญศักดิ์-อรรวรรณ เทียงธรรม

เจ็ดศักดิ์ เทวียนระวี

ป.

ท่านผู้หญิงนัทรสุดา วงศ์ทองศรี

เฉลิมพันธุ์- คุณหญิงศศิมา ศรีวิกรม์

เฉลียว พุ่มไสว ร้านลิโอ

บ.

ดร.ชนะชาติ ยามะรัตน์

ชรภาส โอภาสพันธ์

ชลาชล แซร์สตุติโอ

ชเจนทร์ คำนวน

ม.ล.ชโยทิต-มนทกานต์ กฤดากร

ชวัน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี

ร.ท.ชวลิต เดอะไพบูลย์

ช้อย นันทากวีวัฒน์ บุตรและธิดา

นิติบุคคลอาคารชุด พระอ่าลาภาน่า
ร.อ.ชัยกุล-พินดา ธรรมสโรช
ร.ท.ชาญ เชาววิศิษฐ์ ประชาธิปไตย เขต ๕
ชาญโชค ถือชามุนีคีต เตรียมอุดมศิลป์เยอรมัน ๒๕๒๘
บริษัทซีเซโต้ ไทยแลนด์ จำกัด
ชุติมา-ภาณี กัลยาณคุปต์
พ.ต.อ.ชุมศักดิ์ พงกษาพงษ์
ชูลี ศิลป์
ชูลี สารนุสิต
พ.ต.อ.(พิเศษ)เชิดกุล-มนชา พันธุลาภ
ชมรมเพื่อนด่านน้ำ
ชมรมเพื่อนต่างอาชีพ ยุวสมาคมแห่งประเทศไทย ธนบุรี
ชมรมมิตรราชน

ข.

ซอนยา พิม คุลลิ่ง
บริษัทซีเอ็มรักษาความปลอดภัย จำกัด
บริษัทซีทรานทราเวล จำกัด
เซ็น ดีพาร์ทเมนท์สโตร์
บริษัทเซ็นทรัล เทเรคดิง จำกัด

จ.

ม.จ.จิตติพันธุ์-หม่อมชลาศัย ยุคล

ณ.

ณรงค์-บุญชู พุดผ่อง

ด.

ดวงใจ ภรณ์วลัย
ดาราวดีโอ
บริษัทดีไซน์ ๑๐๓ จำกัด
ดุยฎี-ลิเชลล์อเต้ จุลชาติ
แดง-ต้อย กำภู ณ อยุธยา
พีแดง
บริษัทแดนเพอร์ เจนเนอร์ล แอแพเรียล จำกัด

ต.

ศูนย์ดอกไม้ประดิษฐ์ดวงพร
พล.ต.ต.ม.ล.ต่อสร-งามนิจ ปราโมชและครอบครัว
ครอบครัว ตั้งกิจจาร์กัย
ครอบครัวตั้งสิน
บริษัทเดอะไพบูลย์ จำกัด
เตี้ย-บี
เตือนใจ นุอุปละ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ส ประเทศไทย จำกัด
โตโต้ กัตตาการ
ไทรภพ ลิมปพัทธ์ และพนักงานบริษัทบอร์น คอร์ปอเรชั่น
ได้เส็ง (ร้านค้าไม้)

นุโว
นันทนา บุญหลง
ครอบครัวนิติพน
นิพนธ์ พร้อมพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
นิรุทธ์-อรวรรณ ศิริจรรยา
น้อง-ไมค์-รี
พล.ต.ท.นิโรธ-คุณหญิงกาญจนา เวชศิลป์
นิวัตร-ดวงสุดา คุลยาณ
นิสสัย เวชชาชีวะ และภรรยา
แนวหน้า
นภา-ตระศักดิ์ บุนนาค
นิตยสารเปรียว
นิตยสารแก้ว
นิตยสารดิฉัน
กองบรรณาธิการนิตยสารดิฉัน
แผนกโฆษณา นิตยสารดิฉัน
นิตยสารพีเพิล
นิตยสารแพรว
นิตยสารอิมเมจ
นิตยสารเองเจิล
นพลักษณ์ เทียงธรรม
ท่านผู้หญิงนวลพ้อง เสนาณรงค์

บ.

บดินทร์ ด้ก
บรรยงค์-ภรณ์ ลำซำ

บลูริเวอร์ไคมอนด์
บ๊อบ-ปุ๋-อ้าย
บัญญัติ บรรทัดฐาน รองนายกรัฐมนตรี
บันลือ-เบญจวรรณ กัมปนาทแสนยากร
บางกอกบู๊ตัก
หลานๆบ้านบางเขน
บุญเกื้อ-เดือนใจ เหล่าวาณิช
ศาสตราจารย์ บุญชนะ-ท่านผู้หญิงแส อัครถาวร
บุญทรง-วรรณงาม ศรีเฟื่องฟูและครอบครัว

ป.

ปกรณ์-จินดา จรุงเจริญเวช
ปกรณ์-พนอจันทร์ มาลากุล ณ อยุธยา
ปการวิทย์ วัฒนากานนท์
ปฏิภาณ ปฐวิกันต์-ปรีชา กาคอุทัย
พล.ต.ต.ประกาศ-คุณหญิงผะอับทิพย์ ศาตะมาน
ดร.ประชา-สุมนี คุณะเกษม
ศจ.น.พ.ประดิษฐ์-ยาใจ เจริญไทยทวี อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล
พล.ต.อ.ประทีน-กฤษณา สันติประภพ
ประนอมศรี-ทวีสิน เหล่าสุนทรียา
ประพล-นุชน้อย บุรณศิริ
ม.ล.ประพันธ์ สนิทวงศ์และครอบครัว
ดร.ประกา วิริยประไพกิจ
ประมุก-แช่มชื่น บุรณศิริ
ประโยชน์-รำแพน เนื่องจำนงค์
ประวิตร-กุลวดี ตั้งคารวคุณ

ณ.

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ถิ่นทองเอกมัยบริการ
แถมสิน-ลัดดา รัตนพันธุ์

ท.

พล.อ.ทวิ จุลละทรัพย์และครอบครัว
ม.ร.ว.ทองน้อย-บุษกร ทองใหญ่
ดร.ทักษิณ-พจมาน ชินวัตร
ทักษิณย์ ตั้งหงส์
ทำนุ-ลาวัลย์ หวังหลี
นท.ทินกร-คุณหญิงวิบูลย์วรรณ พันธุ์กระวี
ทินกร อิศวรักษ์
ม.จ.ทิพยฉัตร-หม่อมอรศรี ฉัตรชัย
ม.ร.ว.ทิพลาวัฒน์ วรวรรณ
บริษัท T.V.M. ทรายทอง จำกัด
ม.ร.ว.เทพ-ขวัญดา เทวกุล
เทอดพงษ์ ไชยพันธ์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
บริษัทแทรฟฟิก แจม จำกัด
ไทยประเสริฐ
ไทยยานยนต์
ไทยรัฐ
ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

ธ.

ธนาคารไทยพาณิชย์ - ศูนย์บริการบัตรเครดิต

ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด (มหาชน)
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สายธนบดีธนกิจ
ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด สาขาคลองตัน
ธนาคารกสิกรไทย จำกัด สาขาเอกมัย
ชงไชย แมคอินไตย์
บริษัทธนบรรณจัดจำหน่าย จำกัด
บริษัทธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด
บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนสยาม จำกัด (มหาชน)
ธัญชย์ ศิริพันธ์พิริยะ
ธนศ แสงโชติกุล
ธวัช-เยาวดี ยิบอินซอย
ดร.ธวัช วิชัยดิษฐ์ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ร.อ.ม.ร.ว.ธวัชจันทร์ ประวีตร
ธวัชชัย-นงสุดา ทวีศรี เอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล
ธำรง-สุภาวรรณ ตยวงคานนท์
ธำรงรัตน์ วรารักษ์
ธีรพล - แววดา สุวรรณประทีป
ธีระพันธ์ วรณรัตน์
ธีระพงษ์-กัณห์ชรี บุรณสมภพ
ธรรมบุญ-รังสีมา หวังหลี

น.

นคร พงษ์น้อย
นคร-มาลีรัตน์ ปลื้มจิตรชม
นวกานต์ ปัจฉิมสวัสดิ์
นาการ่า

ประวีณ-อัมพิกา มาลากุล ณ อยุธยา
ประสิทธิ์-ศจ.เกษรี ณรงค์เดช
ปรารภ-วิภารตี โมกษะเวส
ปราณี เอื้อชูเกียรติ
ดร.ปราโมทย์-พ.ญ.พิมพ์า เดียวทรานนท์
ม.ล.ปริญญา ปราโมช
น.พ.ปรีชา มุสิกกุล รพช.ว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม
ม.ร.ว.ปริญนันทนา รังสิต และครอบครัว
ป๊อก เซลซี
ป้อม-ปราณี-แดง-แอ๊ด-ดีด
พี่ป้อมและน้อง
ครอบครัวปัญญาสังข์
ปัทมาศ ยงวิศุทธิ์
ม.ล.ปานดา วสันตสิงห์ และครอบครัว
ปึก-ใต้-ปูน
ปิยะ ภิรมย์ภักดี
พ.ต.ท.ปิยะชาติ-สุนทิ เนื่องจำนงค์
ม.ล.ปิลันท์-คุณหญิงสุภา มาลากุล ณ อยุธยา
ปีย์-คุณหญิงอารีมา มาลากุล ณ อยุธยา
ปึก-ปึก-ปึก-แป้ง
พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์
เปล่งศักดิ์-คุณหญิงอรพรรณ ประกาศเกสัช
เปี่ยม ลืมทอง
ศูนย์ข่าวแปซิฟิก
แปซิฟิกชัคคัลล์
พล.ท.แป้ง-ศิริรัตน์ มาลากุล ณ อยุธยา

โป๊ด แฮร์ศรีเอช่น
ห้างปิ่นรัตนา
ป๊อปปี้-อาย
ปานทิพย์ สุทธิอาภา
ร้านปานบัว
บริษัทแปซิฟิก อินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น จำกัด

ผ.

บริษัทผู้จัดการ จำกัด (มหาชน)

พ.

พรรคประชาธิปัตย์
พรรคประชาธิปัตย์ สาขายานนาวา
พิลัยพรรณ สมบัติศิริ
พล.ต.อ.พงษ์อำมาตย์-ม.ร.ว.ราณี อมาตยกุล
พงษ์เทพ-พนิดา เทพกาญจนา
พงษ์-คุณหญิงมาลินี สารสิน
นพ.พนิตย์ จิระนนทประวัติ และครอบครัว
พรทิวา พรประภา
พรศรี หลู่ไพบูลย์ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ เครือเจริญโภคภัณฑ์
พลากร-ทัศนียา สุวรรณรัฐ
พิพัฒน์-คุณหญิงสุภัทรา ดันดีพิพัฒน์พงศ์
พิสิฐ พฤกษ์ไพบูลย์
พี่ ๆ ลูก ๆ คุณแม่สำอางค์ เทวกุล
ครอบครัวพวงทับทิม

พ่อและแม่
ม.ร.ว.พัชร์พริ้ง ทองใหญ่-ม.ล.รองฤทธิ์ ปราโมช
ครอบครัวพัฒนาบุตร
ท่านผู้หญิงพันธุ์สวลี กิติยากร
พลตภ-ม.ร.ว.สุพรรณกัลยา ต้นหยงมาศ
ครอบครัว พานิชชีวะ
ดร.พิจิตต-ซาริยา รัตกุล
พล.อ.พิจิตร-พ.อ.คุณหญิงวิมล กุลละวณิชย์
พิจิตรา-อภิชาติ รักยะจิตร
พิชัย รัตกุลและคุณหญิง
พิทยา-วิภาวี ณ ระนอง
พินิจ-ท่านผู้หญิงเลอศักดิ์ สมบัติศิริ
คุณหญิงพิมพ์า สุนทรางกูร
พิมพ์ล-ชัยยุทธ ศรีวิกรม์
พิรัฐ-มัทนะพาธา อิศรเสนา
พล.อ.อ.พิศิษฐ์-ประเทือง ศาสิคุปต์
พิศิษฐ์-กรันซ์ สนิทวงศ์ฯ
ม.ล.พีระพงษ์-ม.ร.ว.รำไพอาภา เกษมศรี
พูนผล-ม.ล.ถวัลย์วดี เดวิทย์
ร้านเพชรมาลัย เซ็นทรัลชิดลม
เพ็ญพัชร์ ศิริกุล
เพชรไก่อ
เพื่อนมาแต่ฯรุ่น ๐๔
เพื่อน ๆ เอ
เพื่อน ๆ เอ ชั้น ๑๐(B & M)
ดร.ไพจิตร-คุณหญิงกิ่งแก้ว เอื้อทวีกุล

ไพบูลย์-เม ดำรงชัยธรรม
ไพรัช-จูไร เมญจฤทธิ์
ร.ต.ไพโรจน์ รัตกุลและครอบครัว
พรรคกิจสังคม
เพชร-ม.ล.สุรธีร์ อิศรเสนา

ฟ.

บริษัทฟาร์อีสแอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด (มหาชน)
ฟารีดา บุญยศศักดิ์
เฟลิกซ์ โยเคิล
แพ้นรีวิว - รุ่ง

ภ.

ร้านกา
ภาณุวัฒน์ “พญาครุฑ”
ม.จ.ภิศเดช รัชนีและท่านผู้หญิง
พล.ต.อ.ภา-คุณหญิงถวิกา สารสิน
ภัตตาคารคุณหญิง

ม.

พล.อ.มงคล-ทัศนีย์ อัมพรพิสิษฐ์
ม.จ.มงคลเฉลิม-หม่อมมณฑกษปรีชา ยุคล
มลิชน-ประชาชาติธุรกิจ
มนัส-ธิดา จันทรเพ็ญ

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์มหาสมุทร จำกัด
บริษัทมะลิฟ้า-บริษัทอินเตอร์ไลท์ติ้ง จำกัด
บริษัทมาดาม แทรเวล จำกัด
พ.ต.ท.มารุต จันทน์นวล
ศจ.มารุต บุณนาค ประธานรัฐสภาและคุณหญิง
มอริส เค
ร้านดอกไม้มาลัยวรรณ
คุณหญิงมาลาทิพย์ โอสดานุเคราะห์ และครอบครัว
มาศ ดันหยงมาศ
บริษัทมีเดียออฟมีเดียส์ จำกัด
มีชัย-ม.ร.ว.บุตรี วีระไวทยะ
มีชัย-คุณหญิงอัมพร ฤชุพันธุ์ ประธานวุฒิสภา
เมตตา ดันดีสังฆกรรม
ครอบครัว แมคอินทอช
สหพันธ์แมชชีนเนอร์รี่
บริษัทโมแดน เอ บาบ่า จำกัด
มูลนิธิวัฒนธรรมไทย-เยอรมัน

ย.

ม.ร.ว.ยงสวาส-วิยะฎา กฤดากร
ยศ เอื้อชูเกียรติ
บริษัทยัสपाल จำกัด
บริษัทยู.เค.พรีออฟเพอร์ดี จำกัด
ยูชูป-สอาด ดำรงผล

จ.

ครอบครัว ดร.รชฎ กาญจนะวณิชย์
ม.ล.รณฤทธิ์ ปราโมช
รายการพีเพิล ทูไนท์
รายการโลกใบเล็ก
รายการเช้าวันนี้
โรงแรมแกรนด์ไฮแอท เอราวัณ
โรงแรมและรีสอร์ทในกลุ่มเซ็นทรัล
โรงแรมดุสิตธานี
โรงแรมสยามซิตี้
โรงแรมสยามอินเตอร์คอนติเนนตัล
โรงแรมดวันนา รามาดา
โรงแรมแม่น้ำ
โรงแรมรอยัลปรีนเซส หลานหลวง กรุงเทพฯ
โรงแรม รอยัล ออคิเด เชอราตันและทาวเวอร์
บริษัทโรงแรมราชดำริจำกัด
โรงแรมรีเจนท์ กรุงเทพฯ
โรงแรมรีเจนท์ เชียงใหม่
โรงแรมสุโขทัย ฝ่ายประชาสัมพันธ์
แผนกประชาสัมพันธ์โรงแรมเอเชีย
โรงแรมโอเรียนเต็ล
ประชาสัมพันธ์เครือโรงแรมอิมพีเรียล
โรงแรมฮิลตัน อินเตอร์เนชั่นแนล ณ ปาร์คนายเลิศ
โรงแรมพิกกรุงเทพฯ
โรงแรมพีไทยวัฒนาพานิช จำกัด
โรงพยาบาลฟัน

โรงพยาบาลกรุงเทพ
โรงพยาบาลตำรวจ
ม.ร.ว.ระย้าทิพย์ อินทรทูต
ม.ร.ว.รัศมี นันทากิวัฒน์ และลูกๆ
ราชัน-ขงลาก กาญจนะวณิชย์
รุจิตร-วันเพ็ญ (คริสเตียนดิออร์)
เรวัต-อรุยา พุทธินันท์
โรเจอร์-พรทิพย์ ฟรอลี่ และครอบครัว
ร้านอาหาร ๓๓ ซาบูเฮาส์
เรสทอรองค์ แอนด์ เบเกอร์ กรุป

ฉ.

ลดาวัลย์ สุพรรณรัตน์
ลลิตา ปัญญภาส
พล.อ.ถักษ์ณ์-คุณหญิงแถบทอง ศาลิคุปต์
ม.ล.ถัดดาวรรณ ชุมสาย
ลายคราม เลิศวิทยาประสิทธิ์
ลิษา ห่วงมณี
ลูคัส แมกกาซีน
เล็ก-คุณหญิงสุวรรณดี สิงห์สมบุญ (พั่วไฟโรจน์)

จ.

วงศ์ศักดิ์-ชนิดา ณ เชียงใหม่
วณิช เดชชราดล
น.พ.วทัญญู-นลินี ปรัชญานนท์

ครอบครัววรรณะสิน
วรวิทย์-รัตนา ชวนะนันท์
วรายุทธ มลิณฑินดา
วันวิสาข์ ลีบุตรพงศ์
วัลวิภา โยคะกุล (บี)
วณิช ชัยวรรณ และครอบครัว
วาปี-ม.ร.ว.เหมือนจิต ภิรมย์ภักดี
บริษัทวาไรตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
พ.ต.อ.วิชัย วงศ์วิรุฬห์
ดร.วิชิต-โสภา เกียรติศรีชาติ
ศจ.ดร.น.พ.วิทยา-พ.ญ.ประภาพรรณ นาควัชระ
วิทยา-อรสา เวชชาชีวะ
วิบูล สำเร็จวณิชย์ ประธานสาขา พรรคประชาธิปัตย์ ลาดกระบัง
วิบูลย์ พินิจอักษร และครอบครัว
วิบูลย์-ฝ่อ-น้ำนึ่ง-แนนอน
พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิมลฉัตร
วิโรจน์ ณ บางช้าง ตำแหน่งประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
วิลาวัลย์ วีรานูวัตต์
วิไล ภวภูตานนท์
ดร.วิไล มหาอำนาจ
ครอบครัววิวัฒน์ไพศาล
ม.ล.วิสุมิตรา ปราโมช
ดร.วีรพงษ์-ลดาวัลย์ รามางกูร
วีระชัย-อกญา ติติบดินท์
เวณิก เจริญปุระ
เว็ลด์เทรดเซ็นเตอร์
วงดนตรี อ.ส.วันศุกร์

ค.

ศรัณยู-หัตยา
 ศรีภูมิ-ม.ร.ว.วรรณภรณ์ สุขเนตร
 ศรียา มาลากุลฯ
 ศรีสุภัก์ สันติศิริ
 ศิวส์ รัตกฤษร
 ศักดิ์ชัย-วิสาขา ลีสวรรค์
 ศันสนีย์ โชติกเสถียร
 พล.อ.ศัลย์-คุณหญิงสุชาดา ศรีเพ็ญ
 ศิระ กุลเศรษฐศิริ
 ศิริ-คุณหญิงจันทน์ สันตะบุตร
 สุภลักษณ์ ดันหาภิชาติ
 ศูนย์ข่าวสารเพชร
 ร.อ.เสรี-ปัญญาชลี เพ็ญชาติ
 ศรธรรม เทพพิทักษ์
 ศูนย์รวมพรมเอ็กซ์เพรส

ค.

สมาคมสตรีชาวนาไทย
 สมาคมศิลปะและแฟชั่น
 สมาคมศิษย์เก่าเซนต์โยเซฟ ในพระบรมราชินูปถัมภ์
 สุภัตรา-เจฟฟรี
 สมาคมราชกรีฑาสโมสร
 สมาคมศิษย์เก่าวังหลังวัฒนา
 สมาคมสตรีสัมพันธ์

บริษัทสถาปนิก ยงสถฤษณ์-สุชาติ จำกัด
 สำนัก-นิติภา อังอุบลกุล
 พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
 สป็น เขียวประสิทธิ์ และครอบครัว
 บริษัทสปา แอดเวอรีโทซิ่ง จำกัด
 สมเกียรติ อ่อนวิมล
 สมชาย เข้มกลัด (เต่า)
 ศ.ส.สมพงษ์ คู่ศุภอรรด ที่ปรึกษา รมช.กระทรวงมหาดไทย
 สมพล ปิยะพงศ์ศิริ
 สมสมร วาณิชวงษ์
 สมาน-คุณหญิงสุวัฒนา เพชรทองคำ
 สยามรัฐ
 สป็น เสลาคุณ
 สรดิษฐ์-วรจันทร์ วิญญูรัตน์
 สว่าง เลหาทัย
 บริษัท สวีเดนมอเตอร์ส์ จำกัด สาขาสุขุมวิท
 สหพันธ์ ส.อ.ร.ด.
 บริษัทสหองพัฒนกิจ จำกัด
 ดร.สอาด-พรรณี ปิยะวรรณ
 ส.อ.ร.ด.เชียงใหม่
 ส.อ.ร.ด. รุ่น ๖
 ส.อ.ร.ด. ลำปาง
 สัญชัย-นราวดี ชัยเนียรน
 สันติ-อรุณี ภิรมย์ภักดี
 สัมพันธ์ ทองสมัคร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
 สากล-ม.ร.ว.อัครีเพราพรณ วรรณพฤกษ์
 พ.ค.อ.สาขา-อริยา สารทูลสิงห์

ม.ร.ว.สายสนิท สวัสดิวัฒน์
ดร.สาวิตรี โพธิวิหค รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
สำนักงานจัดการทรัพย์สินส่วนพระองค์
สำนักงานทนายความเสนีย์ ปราโมช
สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น
สำเร็จ สัมพันธ์ราษฎร์
บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สินเคหการ จำกัด
สิริวิมล สิทธิประศาสน์
พล.อ.สีมา-คุณหญิงพรรณางค์ ปาณิกบุตร
สุกันยา นิมมานเหมินทร์
สุพมาภรณ์ สุทธิศรีศิลป์
สุคนธ์ สีมารัตนกุล
สุจิตรา-เบอร์นาร์ดี สุมาโน
ดร.สุจินต์-อรุณี ทั้งสุขบุตร
สุชาติ โชติวิทยากุล
ครอบครัวสุทธาวรางกุล
พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าสุทธสิริโสภา
สุทธิธรรม-สันหจจา จิราธิวัฒน์
สุทัศน์ เงินหมื่น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
สุเทพ เทือกสุบรรณ
สุธา-วิรัช อินทรชูโต
สุธี-ผ่องลักษณ์ ประศาสน์วินิจชัย
ศจ.น.พ.สุนทร ตันจันทน์ และครอบครัว
สุนที อิศวพรชัย
ท่านผู้หญิงสุประภาดา เกษมสันต์
สุพจน์-พวงทิพย์ หวังหลี่
สุพรรณ-ภีม โชติกะพุกกะณะ

สุภัทตรา คอนโดเทล
ม.จ.สุภัทรดิศ ดิศกุล และครอบครัว
สุภาพ เอ็นจีเนียริง
สุมิตร-วรรณจิตร กฤษณมระ
สุเมธ-สุธินี ชุมสายฯ
สุรีย์ สนธิระติ
ท่านผู้หญิงสุวรี เทพาคำ
สุวิทย์-ฉวีวรรณ เดชะโกศยะ
ดร.สุวิทย์-คุณหญิงทรงสุดา ยอดมณี
สุวิทย์-ปิยะดา อังศวานนท์
สุวิมล ผิงประเสริฐ
สุวิสุทธิ์ จันทระที่ป
เสงี่ยม ฟองสมุทร
เสฐียร-ลาวัลย์ เดชะไพบูลย์
พล.ต.อ.เสริม-คุณหญิงชโลบล จารุรัตน์

ห.

บริษัทหาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)
ใหม่ เจริญปุระ และครอบครัว
ห้องเสื้อจี่น้ำ

อ.

ม.ร.ว.อภิน ทรัพย์พัฒน์
องอาจ นิระมล
พ.ต.ท.อดุลย์ อินทกรณ์

ม.ร.ว.อดุลยภักดิ์ กิติยากร
อนันต์ บัวสุวรรณ และภรรยา
อนุรักษ
ดร.อภิชาติ-ม.ร.ว.เฉลิมลักษณ์ จันทระเสน
อมเรศ-ภัทรา ศิลาอ่อน
บริษัทอเมริกันเอ็กซ์เพรสไทย จำกัด แผนกประชาสัมพันธ์
อรชุน ดันฤกษ์สถาพร
อรรคพล-สมิตา สรสุชาติ
ส.ส. อรรคพล - สมิตา สรสุชาติ
อรุณ-วีณา เชิดบุญชาติ
ผศ.อวยชัย-ผศ.กรรณิการ์ วุฒิมัยมิตร
อัญชลี วาณิช เทพบุตร ส.ส.จังหวัดภูเก็ต
ม.ล.อัศนี-วราพร ปราโมช
อากร-ชมพูนุท สุन्दระกุล
น.พ.อาคม-มยุรี สรสุชาติ
อาณัติ สิทธิพันธุ์ และครอบครัว
อาทร-ฟรอนซ์วีส โฉมทองดี
พล.อ.อาทิตย์-พรสวรรค์ กำลังเอก
อนันท์-ม.ร.ว.สศศิริ ปันยารชุน
อายุส-คุณหญิงสุวรรณณี พัฒน์พงศ์พาณิชย์
บริษัทอาร์ดีฟลอรา คอร์เปอเรชั่น จำกัด
บริษัทอาร์เอสไปรมชั่น 1991 จำกัด
อารี มาลากุล ณ อยุธยา และครอบครัว
อาสา- ม.ร.ว.สุจิตคุณ สารสิน
ดร.อำนาจ-คุณหญิงสมรศรี วีระวรรณ
อินโดจีน-พันทาง
บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์อินเตอร์เครดิตจำกัด

อินทรา ซาลีจันทร์และครอบครัว
อี-ต้อย
อุกฤษ-มณฑินี มงคลนาวิน
อุดมเดช บุญรักษ์
อุทัย-สุนีย์ ศาลิคุปต์
ม.ล.อุบล-เจดิมงคล ปราโมช และครอบครัว
ดร.อุปติษฐ์ ปาจารย์งาม และคุณหญิง
ม.ร.ว.อุษณิษา สุขสวัสดิ์ บริษัททนาย จำกัด
อุษณีย์ ดิศกุล ณ อยุธยา และครอบครัว
พล.ท.อุ๊ต เป็องบน
เอกมัยสัตตแพทย์ สมภพ- อรวรรณ นวิภาพ
บริษัทเอ็กซ์ทราออร์กาไนเซอร์ จำกัด
เอนก ทับสุวรรณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
บริษัทเอ็ม.จี.เอ.เรคคอร์ด จำกัด
เอส.กาย
บริษัทเอสวี เอสวี ไลฟ์สไตล์ จำกัด
บริษัทแอลคอม จำกัด ลักษณ์า จำปา
บริษัทโอกลีวี แอนด์ เมเธอร์ (ประเทศไทย) จำกัด
ทีมงานแฮปปี้เบิร์ดเดย์ และเบงเบงแบ๊งค์ก็้อก

A.

A. Framing
Arts Framing
A Time Media Ltd.
Axil The Galleria

B.

Baker & McKenzie
Mr. and Mrs. R.E. von Bueren
Bakery Music
BBA UTCC
B.C.C. (เพื่อคุณ)
Bee'z
Bodi Co. Ltd.

C.

Mr. and Mrs. Casanova
City Life Magazine
Chuo Senko (Thailand) Co. Ltd.
Commonwealth Development Corporation
124 Communications

D.

Dass Entertainment
Der Botschafter Bundesrepublik Deutschland - Bertie & Gerty

E.

Euro RSCG Ball
Expertise & Syllable
Express Film

G.

Geelong Grammar School
Gote Interior Limited

H.

William E. Heinecke
Hi Class Magazine

I.

ITC Bangkok Club
Items

J.

J. Walter Thompson Co.Ltd.

K.

Karita Osel
Kazh

L.

Lintas (Thailand)

Lynda Chew London
David F. Lambertson, U.S. Ambassador
Fran & Tim Lewis
Alastair & Tuptim Lane

M.

McCann - Erickson Thailand
Media Plus
Music Video Grammy

N.

NNC. Management & Development Co. Ltd.

P.

Papazian Family
Puma

R.

Royal Antiquaire
Royal Garden Resorts
S.E. M. Rummelhardt, Ambassadeur de France
Otto Rettig Family

S.

Santini
Siddik Family
Sophistique
99.5 Smile Radio Network

T.

Thai Hakukodo Advertising
Theater
Time's End
Time Square Shopping Plaza

W.

Witch's Tavern

Y.

Yours

แยกลีที่ กนกศิลป์ โทร. 2142140,2143288
พิมพ์ที่ กรุงเทพการพิมพ์ โทร. 2471940-7

